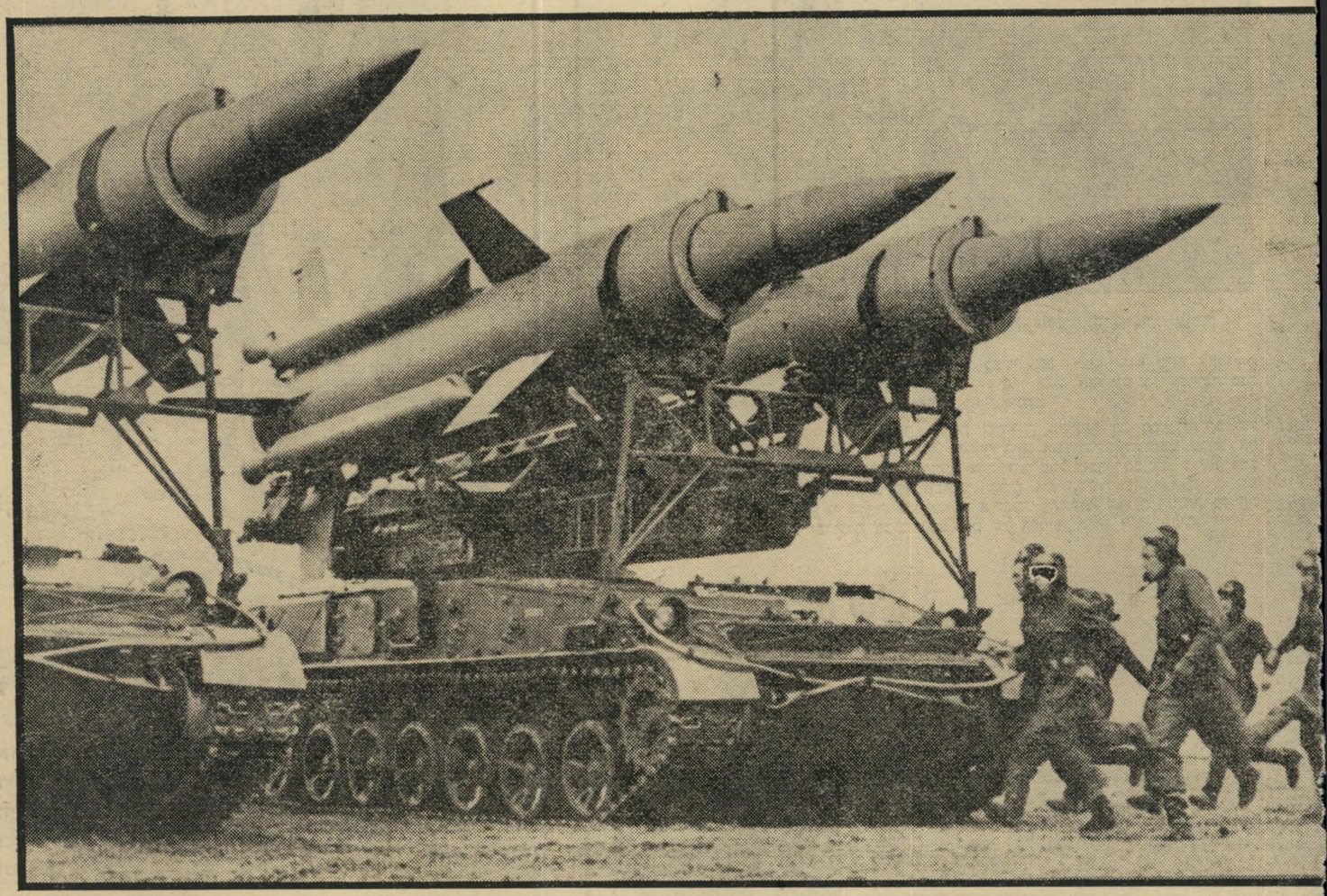
השולם הזה

חיל הטילים הסובייטי במצריים

רוסים מול צה"ל

שתי כתבות המתפרסמות בגיליון זה עוסקות באנשים דתיים. אין כל קשר בין כתבות אלה. האחת (אילו כולם היו כמוהו), מופיעה בחלקו הראשון של הגיליון (עמודים 5—6), ומגוללת את סיפורו של בחור ישיבה שהתנדב ליחידה קרבית בצה"ל. הכתבה השנייה (מצליחונת) מופיעה בחלק הקל של הגיליון (עמודים 32—33), מספרת על בעלת בוטיק תל־אביבי מצליח. שתי הכתבות נם לא תוכננו להתפרסם בגיליון אחד.

אולם כשהורדנו את החומר לדפוס, שמנו לב לעובדה שיש משהו משותף בין גיבורי שני הסיפורים, ישועה בן־שושן, תלמיד הישיבה הירושלמי, ורחל ברזין, בעלת הבוטיק התל־אביבי ביבה. שניהם אנשים דתיים, שומרי מסורת ומקפידים על קיום מיצוות הדת.

אף־על־פי־כן שניהם שונים כל כך מהתדמית המצטיירת לשמע ה־תואר „דתי". אלה הם אנשים שהדת היא אמונתם ולא מסחרם. מבלי שנדברו ביניהם, כתבו מחברי הכתבות את כתבותיהם בלשון הערכה והערצה לדמויות אלה.

יתכן וצורת הטיפול בשני נושאים רחוקים אלה יכולה להעיד על יחסו של העולם הזה אל הדת ואל אנשים דתיים. התו שהודבק לנו

רחל ברזין ליד ה„אלפא רומיאו" שלה

כאילו אנו „טורפי דתיים" באשר הם דתיים, הוא כוזב לחלוטין. העולם הזה התנגד ומתנגד לסוחרי הדת. אבל יש בנו הערכה כנה לאנשים דתיים, השלמים עם אמונתם.

יחס זה לאמונה הדתית הטהורה השתקף גם בפעולותיהם של חברינו בכנסת. כאשר השליך ח"כ אגודת־ישראל מנחם פרוש את הסידור הרפורמי בכנסת, היה זה, מכל חברי הכנסת, דווקא ח"כ שלום כהן, שקפץ מכיסאו, הרים את הסידור והגישו ליו"ר. לא היתה זו מחוה מבויימת. היא נבעה מהשקפת העולם המנחה מערכת זו, והדוגלת בכיבוד אמונתם של אחרים, תהיה אשר תהיה.

מיבצע אישי

תבה נוספת המתפרסמת בגיליון זה, שברצוני להפנות את תשומת־ליבך אליה, היא כתבתה של ציפי כסליו, הוד מעלתה העוזרת, המתפרסמת בעמודים 29—31.

ציפי כסליו

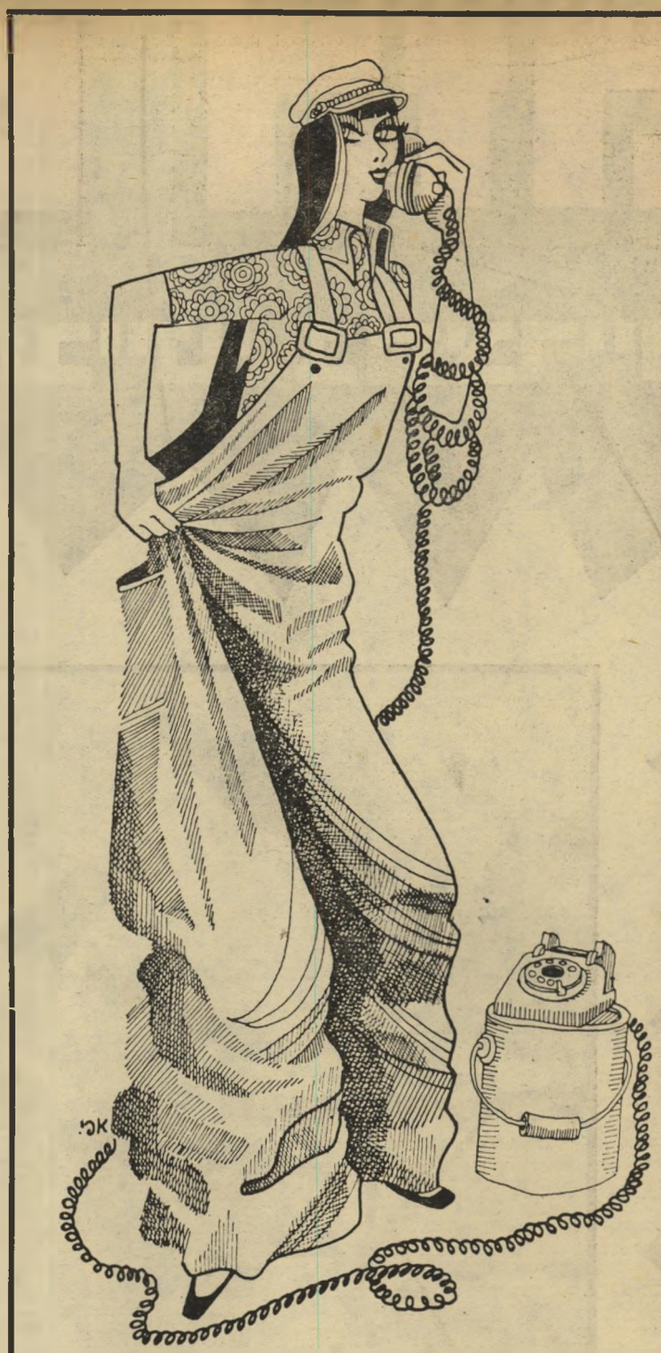
בשעתו היה זה העולם הזה שהחדיר לעיתונות הישראלית את הדיוקן על בעיות חברתיות באמצעות מיבצעים אישיים של כתביו. כאשר רצה העולם הזה לבדוק את גישתה של החברה הישראלית להתרמות־הרחוב ל־מיניהן, יצאו כתבי העולם הזה דאז, סילבי קשת ואורי דן, לע־רוך התרמה ל„קרן על שם אורי דן ז"ל." כשבעיית פועלי־הדחק היתה בעייה בוערת ומציקה ב־מדינה, היה זה שלום כהן ש־התחפש כפועל־דחק כדי לדווח על חייו של פועל כזה לא מ־מקור שני, אלא בגוף ראשון, כמי שהתנסה בכך בעצמו.

עשרות מיבצעים אישיים מסוג זה היו בעבר אחד מסימני ה־היכר של דרכו העיתונאית ה־מיוחדת של העולם הזה. כתבתה של ציפי כסליו, שיצאה במשך שבוע ימים לעבוד כעוזרת־בית כדי להיחכח במו־עיניה מה מוכנה עקרת־הבית הישראלית להקריב כדי להשיג עזרה כזו, היא המשך למסורת זו.

בהזדמנות זו אנו מבקשים את סליחתן של כל אותן עקרות־הבית שלקחו את ציפי לעבודה כעוזרת בבתיהם, נאלצו לסבול את תעלוליה ודרישותיה המיוחדות. לא היתה בכך כל כוונה למגוע בהן אישית, אלא לעמוד על שורשיה של תופעה סימפטומטית באחד השטחים הכאובים ביותר של חיי האשה הישראלית.

ושוב, איתכן הסליחה.

אלי יניב

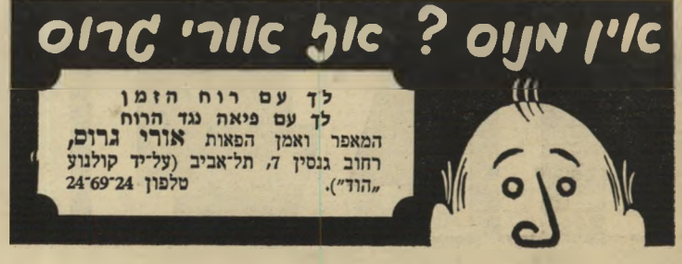

ייעוץ מקצועי חינם

את לא זקוקה לסרבל כזה. אם ברצונך לצבוע את דירתך במו ידיך או בעזרת צבעי מומחה, מחלקת הייעוץ המקצועי של טמבור תבוא לעזרתך, בכל הקשור לבעיות צביעה וצבעים, כמויות וסוגים, תאום גוונים וצבעים לסוגי משטחים שונים.

פני בגלויה אל טמבור, ת.ד. 507 ת"א, או 668 חיפה ותקבלי ייעוץ מקצועי חינם

טמבור

„את בטח רוצה מיספר ירוק!" אמר עזר וייצמן לבחורה במיזנון הכנסת. „הצבע לא חשוב לי," השיבה.

„מנה מוח לעקיבא גוברין!"

■ לא כל הסיפורים על שר־התחבורה **עזר וייצמן** נכונים, אפילו כשהוא מכחיש אותם. למשל הסיפור הבא: ב־מזנון הכנסת ניגשה צעירה ל־עזר ואמרה: „אני רוצה לבקש ממך טובה נורא גדולה." אמר לה עזר: „את בטח רוצה מיס פר ירוק." הצעירה: „הצבע באמת לא איכפת לי!". ובכן, מה שקרה באמת הוא שאותה צעירה באמת ביקשה טובה: שיקבעו לה טסט מיד, במקום בעוד שבועיים, כי היא לא יכולה לישון מרוב פחד. עזר נתן לה פתק: „כל הטסטים לקבוע לה תמיד תוך שבועיים."

■ בתשובה לשאלה מי א־שם במצבו הירוד של הכדו־רגל הישראלי, מספר כתב למרחב **אהרן גבע**: „שאלה זו הציגו פעם בכנסת לשר־החוץ **אבא אבן**, כאשר כי־הן כשר־החינוך־והתרבות. אבא אבן עלה על דוכן הנואמים, ואמר בפנים רציניים: „חקרתי בבעיה והגעתי למסקנה, שה־נבחרת הלאומית הישראלית מפ־סידה, מכיוון שיריביה מרבים להבקיע את שערה".

■ מזכירי הסיעות בכנסת מקיימים מדי שנה מסיבה ב־פורים, כניראה מתוך הנחה ש־אם במזנון הכנסת נמצאים ת־מיד יותר חכ"ים מאשר ב־מליאה, או במסיבה יהיו כניר אה יותר חכ"ים מאשר במז־נון. השבוע הוכחה הנחה זו כנכונה, כאשר מזכירי הסיעות, חברי כנסת ועיתונאים התכ־סו בבאר של מלון הנש"א ב־ירושלים, למסיבה המסורתית. המנחה היה **חיים גיל**, איש הטלוויזיה והרדיו, והח"כים היו הארטיסטים.

■ ח"כ **זובה איבאב**, מז־כיר מע"י, למשל, סיפר על יו־מו הראשון בכנסת הששית, כאשר צולם, כשהוא צוחק מ־אושר, בחברתה של **שולמית אלוני**. אמו, שראתה את ה־תמונה לא הבינה מה השימ־חה. „אתם ניראים כמו בתמו־נות בעיתונים שמתחתן כתוב „זה המאושר שזכה בפיס".

■ ח"כ המערך, איש ה־מושבים **אברהם זילבר־ברג**, סיפר איך ניכנס לרא־שונה לכנסת: „קיבלתי הזמנה להשתתף בישיבת הוועדה ה־מסדרת. הסדרנים, שלא הכירו אותי, אמרו לי: סליחה, היום אין קבלת קהל. התביישתי להציג את ההזמנה, וחיכיתי עד שיתחלפו הסדרנים."

■ ח"כ גח"ל **יורם ארי־דור**, הציע „תיקונים" לתקנון של הכנסת, כמו התיקון לחוק המליאה: „נוכחו במליאה בין 5 ל־20 חכ"ים — רשאים הנו־כחים להגיש תלונה על הנואם. נוכחו בין 20 ל־40 חכ"ים — רשאים הנוכחים להגיש תלו־נה על בעל המזנון. נוכחו ב־מליאה למעלה מ־40 חברי כנ־סת — רשאים הנוכחים להגיש תלונה על אלה שטעו בספירה. אריידור, שהוא עורך דין, נ־סח את „הצעותיו" בלשון מש־פטית יבשה. הצעה נוספת שלו, העוסקת בסדר בכנסת: „קרע ח"כ תעודת זהות — דינו הרחקה ל־5 ישיבות. זרק חבר הכנסת סידור — יורחק לישי־בה אחת. היה הסידור הנזרק של הרפורמה — יורחק חבר הכנסת **שלום לוין**.

■ מציע נוסף באותה מסי־בה היה כתבו הפרלמנטרי של דבר בכנסת, **דניאל בלוך**, שהציע גם הוא כמה הצעות, ביניהן מנות ממולאות לח"כים השונים. לרק"ח הציע קוויאר אדום, לח"כ **משה סנה**, קוויאר שחור וכו'. את הרעיון קיבל לדבריו, כאשר שמע מלצר קר־א אל הטבח במזנון הכנסת: „תן מנה מוח בשביל גוברין".

איך סידרו האנגלים את יצחק רבין?

■ חידת השבוע נשמעה מ־פיו של סגן שר־החינוך, **מי־כאל חזני**: מה ההבדל, הוא שאל, בין הממשלה לבין גג בנין הכנסת? התשובה: גג בנ־ין הכנסת דולף רק בחורף. בממשלה הכל דולף כל השנה.

■ ח"כ הרשימה הממלכ־תית **איסר הראל** סיפר על חלקו בשבת השחורה, לפני 24 שנה. איסר, שהיה אז מ־פעילי הש"י (שרות הידיעות), היה במקרה קצין תורן במטה ההגנה בלילה, כשהודיעו לו מודיעין שבבוקר עומדים לא־סור את ראשי הישוב. לפי ה־רשימה שמסרו לו, דאג איסר להודיע לכל המועמדים למאסר שעליהם להסתלק, ורבים מהם עשו זאת. מספר איסר: „אלה שלא היו ברשימה לא סלחו לי שלא אמרתי גם להם להסתלק."

■ בקשר לאותם מאורעות, סיפר **חיים חפר** על התכונה שהיתה במחנה המעצר ברפיח להברחת העציר **יצחק רבין**. הוקם קשר אלחוטי דו צדדי, הוכנה סירה שתיקח את רבין מחוף רפיח צפונה. הוכנו אפי־לו מדורות איתות, אולם כל התוכנית הוכשלה ע"י האנגלים. הם פשוט שיחררו את רבין.

■ במסיבה שנערכה ב־פאב, סיפר **ביל סימונס**, המנהל האירופי של חברת ה־טלויזיה האמריקאית א.ב.ס., שהגיע לארץ לאחד מביקוריו הקונצתיים, שהסיפור העיתונאי אותו הוא חולם „לכסות" יותר מכל דבר אחר הוא, ועידת שלום בין ישראל ומדינות ערב. העיתונאית **יואלה הרשפי** שאלה אותו אם הסיבה לענין הרב הזה שהוא מגלה בישי־ראל היא שהוא יהודי. ענה סימונס: „חשבתי שאני יהודי מפני שגם אבי יהודי. עכשיו, אחרי הדיונים שלכם, איני יודע."

■ במסיבה באוניברסיטה, סיפר **ד"ר אריה כפיר**, מרצה למינהל עסקים, על שר־הפנים הראשון, **יצחק גרינ־בוים** את המעשה הבא: גרינ־בוים התנגד לקיום משרד־ה־משטרה, בטענה שהוא אלרגי ל־שוטרים עוד מהזמן שכובע שוטרים ברוסיה עורר בו סלי־דה. מיד הציע אחד השרים, שלכבוד רגשותיו של גרינבוים, ילבשו השוטרים כובע צופים.

■ הרומאן הראשון שנכ־תב אי פעם בשפה הגרמנית ב־מאה שעברה, נשא את השם: מכנסי האדון פון בראדו, וסי־פר על אביר בשם זה שלא יכול היה לצאת למלחמת שלו־שים השנה, מפני שבני מש־פחתו החביאו את מכנסיו, ש־בלעדיהם, כמובן, לא יכול היה להילחם. צאצא של אותו אביר אמיץ הוא **דיאופולד פון בראדו**, ניספח העיתונות ה־חדש של השגרירות הגרמנית בארץ. אחת מפגישותיו הרא־שונות של פון בראדו בארץ, היתה עם השחקנית **מריה של**. היה לשניים ענין לברר ביניהם. מעשה במהדורה עתי־קה ויקרה של כתבי המשורר הגרמני גתה. כשהיה פון בראדו צעיר, קרא את שירו של גתה על איטליה („התכיר את הארץ בה פורחים הלימונים?"...) ה־דבר נטע בו חשק עצום לבקר באיטליה, אך לא היה לו כסף. הלך ומכר את הספר היקר, ובמחירו בילה ששה שבועות בארץ הלימונים הפורחים. לא־חר מכן נודע לו שהספר נמ־כר למריה של. עתה התעניין הדיפלומט לדעת מה קרה ל־ספר. נסתבר לו שאיננו. מריה מסרה אותו למישהו, במתנה.

התנצלות

■ בשבוע שעבר התפר־סמה במדור זה ידיעה אודות העיתונאי **שלמה נקדימון**, חבר מערכת ידיעות אחרונות, ל־פיה הוא משמש כעוזרו של ח"כ **יוסף קרמרמן** ברשת מודי־עין פרטית שהח"כ הנ"ל הקים למען תנועת החרות. מסתבר שזה לא נכון. מערכת העולם הזה מתנצלת בפני נקדימון על דבר פרסום הידיעה הנ"ל, ו־מבקשת את סליחתו ביחס ל־תוכנה, וזאת לאחר שהובר־ללא צל של ספק, שהידיעה הי־תה מוטעית ובלתי נכונה.

שושנה גל הדוגמנית הישראלית בת ה־20, היא אחת הדמויות הבולטות בחוף הרחצה התל־אביבי של מלון „שרתון", שם היא מנצלת כל רגע שמש כדי להשתזף. שושנה, אחת המועמדות בתחרות מלכת־היופי השנה, משתדלת להיות שזופה ככל האפשר לקראת התחרות. היא חזרה לא מכבר ארצה אחרי ששימשה במשך שנה דוגמנית של בתי־אופנה פארי־זאיים. בהזדמנות זו אירע לה לפגוש את שחקן הקולנוע קורד יורגנס ואשתו, שהזמינוה להתארח בביתם. שושנה חשדה כי היא מוזמנת כאורחת אשת השחקן, ולא שלו, דחתה את ההזמנה.

נערת מוסטאנג אי־אפשר היום לעשות טובות לישראלים, אפילו לא לחלק להם מת־נות. הם הפכו חשדניים יותר מכל בני עם אחר. בעובדת זו נוכחה הראלה מובז, שבחרה לשמש כ„נערת מוסטאנג" הסיגריה החדשה שהוצאה לשוק. בתפקידה זה היה עליה לנסוע במכונית „מוסטאנג" כשהיא חבושה כובע בוקרים, ולחלק סיגריות „מוסטאנג" לעוברים־ושבים, כדי לערוך להם היכרות עם הסיגריה החדשה. הסתבר שחלק ניכר ממקבלי הסיגריות חשדו שאלה הן סיגריות מתפוצצות. „מה פתאום נותנים סיגריות חינם?" שאלו, „בטח משהו לא בסדר כאן." בנמל־התעופה לוד, שם חילקה סיגריות לאנשי המכס, הזעיקו אף את המשטרה כדי לחקרה.

תשקיף

ישראל תנסה לפייס את ארצות־הברית

צפוי שינוי בולט במדיניות־החוץ הישראלית כלפי ארצות־הברית, בעיקבות סירובו של הנשיא ניכסון למכור לישראל מטוסי־קרב נוספים. כניגוד למצופה יהיה הקו המדיני החדש של ישראל רך ומתון יותר ולא ממורמר ותוקפני, כפי שדרשו כמה שרים.

הקו החדש כלפי ארצות־הברית ינסה להציג את ישראל בעיני המימשל בוואשינגטון כמדינה צייתנית וממושמעת, המקבלת ברוח טובה את עצות האמריקאים. **כתוצאה מכך לא תופעל יהדות ארצות־הברית ללחצים על מימשל ניכסון לשם שינוי מדיניותו.**

ברגע זה חשובים לישראל יותר המענקים וההלוואות שהבטיחה ממשלת ארצות־הברית, לשם פתרון מצוקת המסבע הזר של ישראל. במגעים שיתקיימו, תנסה ישראל להשיג עוד ועוד סיוע כספי כתמורה על הפחתת הלחץ במישור הצבאי.

חנה מרון תשחק ב„מדיאה" למרות פציעתה

למרות פציעתה החמורה בהתקפת מחבלים ערביים בנמל־התעופה של מינכן, שבה תוצאה ממנה נקטע חלק מרגלה השמאלית, כימעט ודאי הוא כי חנה מרון תשוב לתיאטרון „הקאמרי" ותופיע בעוד זמן קצר על הבמה בהצגת „מדיאה", בתפקיד עליו עבדה לפני שיצאה למסעה הטראגי.

לפי המצופה תחזור חנה מרון לארץ בעוד כחודש ימים, וברגע בו תותקן לה רגל מלאכותית היא תחזור לעבוד על ההצגה. מייד אחרי פציעתה תיכנן התיאטרון הקאמרי לדחות את הצגת מדיאה לעונה הבאה, אולם לאחר שהתאוששה והסתבר לה מצבה, הודיעה חנה־לה כי תהיה מוכנה ומסוגלת להופיע בהצגה עוד העונה.

המועד המדוייק של חזרת חנה מרון תלוי בהחלטה היכן להרכיב לה את הפרוטזה, בגרמניה או בישראל.

בינתיים נודע, כי בהנהלת „הקאמרי" שוקלים הגשת תביעה לכיטוח הלאומי, על הנזקים שנגרמו לתיאטרון בדחיית הצגת „מדיאה" בעיקבות פציעתה של חנה מרון. בהנהלה שוקלים לא רק את האספקטים המשפטיים של תביעה מעין זו אלא גם את האספקטים הציבוריים שעלולים להיות לתביעה מעין זו.

קידמה סעודית כאשר התכנסו השבוע שרי־החוץ של 22 מדינות האיסלאם לוועידה בג׳דה שבסעודיה, הם יכלו ליהנות בזמנם החופשי מבידור המסופק כימעט מדי יום בכיכרות השוק של ערי ערב הסעודית. תמונה זו צולמה ימים מספר לפני פתיחת ועידת ג׳דה בעיר סעודית אחרת, א־ריאד. שם, לעיני המון רב, הילקו חיילים סעודיים במקלות אזדח שהורשע על־ידי בית־משפט בגניבה. בעבר היו קוטעים את ידו.

75 איש בממוצע קונים כרטיסים להצגת אופרה

ממוצע קוני הכרטיסים להצגות „האופרה הישראלית", התובעת עתה מיליוני ל"י מעיריית תל־אביב ומהממשלה, כדי להקים את משכנה החדש בבניין „הסינרמה", הוא 75 קוני־כרטיסים להצגה.

עובדה מדהימה זו התגלתה רק במיקרה על־ידי עורך־הדין אהרן מלצר, נציג הרשימה הממלכתית בעיריית תל־אביב. בעיקבות הדיון שהתנהל במועצת העירייה על כדאיות התמיכה באופרה, ביקש מלצר מגזבר העירייה נתונים על ההכנסות שיש לעירייה מהאופרה. הסתבר שהאופרה, המשוחררת ממיסים עירוניים, משלמת לעירייה אגורה אחת עבור כל כרטיס קנוי.

בהשוואה בין הכנסות העירייה ממכירת כרטיסים אלה ובין מספר ההצגות שערכה האופרה בשנה, הסתבר שהכנסותיה של העירייה הן 75 אגורות בממוצע להצגה, כלומר שרק 75 איש בממוצע קונים כרטיסים לכל הצגה של האופרה. אומנם ממוצע המבקרים באופרה הוא גדול יותר, אולם יתרת המבקרים היו מוזמנים.

כשהתבקשה אדיס דה־פיליפ, מנהלת האופרה הישראלית, להגיב על גילויו של עורך־הדין מלצר, אמרה: „מי אמר למלצר לעשות מחקרים על האופרה? הוא יודע רק להשמיץ אותנו ולא יותר. זה לא נכון שאנחנו מוכרים רק 75 כרטיסים בממוצע להצגה. אני לא מתמצאת בעניינים אדמיניסטראטיביים, אבל זה לא נכון."

סערה ביהדות אוסטרליה סביב עיסקה של יעקב מרידור

הקהילה היהודית באוסטרליה רוגשת וסוערת סביב עיסקה שנעשתה לפני מספר חודשים על־ידי החברה הימית להובלת פרי שבבעלותו של יעקב מרידור, אותה חברה שרכשה את ספינות־הטילים בשרבורג.

לפני כחצי שנה רכשה החברה במערב אוסטרליה חוזה ענקית לגידול בקר, הידועה בשם מטראנקה, ששיטחי המרעה שלה משתרעים על שטח של 160 אלף דונאם. חוזה זו מנוהלת בידי חברת קינג ראנג׳ האוסטרלית, שהיא חברת־בת של טכסאס קינג ראנג׳.

יהודי אוסטרליה נסערו בגלל עובדה זו משום שמנהל העסקים של החברה המנהלת את החווה, שרכשה החברה הישראלית, הוא סר רוברט קלארק, אחד הממנים של אנטישמי ידוע בסידני, אריק בוטלר, וחבר במועדון „מלבורן קלאב", שהכניסה ליהודים אליו אסורה. היהודים באוסטרליה אינם מבינים כיצד עושים הישראלים עסקים עם דמות מעין זו.

יוסף בוקאי, עוזרו של מנכ"ל החברה הימית להובלת פרי, שהתבקש להגיב על הידיעה, השיב: „הידיעה אינה נכונה. מנהלה של חברת קינג ראנג׳ הוא פיטר מוריס, שנציגו באוסטרליה הוא ג׳ין מרטין. לנו אין כל קשר עם סר רוברט קלארק ואיננו מכירים אותו. נכון שקנינו את החווה, אבל אלוף־מישנה (מיל.) משה גורן, שהיה מנהל מפעלי תעשייה בהמשביר ומנהל כיום את עסקינו בחו״ל, מסר לי שאין לנו כל קשר לרוברט קלארק."

מטאמורפוזה

סיפורו המופלא של תלמיד-ישיבה ירושלמי שהתנדב ליחידה קרבית מובחרת בצה"ל - הפך לדמות אגדתית של לוחם דתי

ישיבה שבעט במוסכמות, קם והתנדב לשרת בצה"ל ודווקא ביחידה קרבית מובחרת, ושרת כך דווקא את דת ישראל יותר מאלפי אברכי הישיבות שתורתם היא קרדום להשתמטותם.

ר ב"ט אביב שחורי, מנצרת עילית, נהרג ב־28 בפברואר בשעת הפגזה מצרית על עמדות צה"ל בתעלה. כאשר ליוו אותו למנוחתו האחרונה, לתך מפקדו של שחורי את ידי אביו כשאמר לו: „בנך אמנם נהרג בהפגזה, אבל הוא נפל כאשר בידו האחת הרובה ובידו השנייה ספר תהילים."

רב"ט שחורי לא היה דתי מימיו. הוא לא היה גם מאמין. משום כך, הפליאה הודעתו של המפקד את האב. הוא ביקש שישלחו לו את ספר התהילים שהיה בידי בנו כשנהרג.

באחד הלילות חזר המפקד פ. בשעה של אחרי חצות למחנה של יחידתו. „מישהו מחכה לך," אמרה מוכירתו. „בשעה כזאת בלילה?" השתומם פ.

„הוא מחכה כאן מהבוקר," אמרה המזכירה, „אמר שלא ילך עד שיראה אותך."

„כמו חצי מת"

„שחכה עד הבוקר!" אמר פ. החלטית. כשהתקרב לאוהלו, הבחין בדמות ליד האוהל. „הוא ההי צנום מאוד, כחוש ורזה," נזכר פ. „היו לו פיאות וזקן והוא עשה רושם של חצי מת. שאלתי אותו מה חפצו והוא אמר לי שהוא מבקש ל־התקבל ליחידה. דחיתי אותו והלכתי לישון. הנסיון שלי עם אנשים לימד או תי את מי לבחור ואת מי לא לבחור ליחידה.

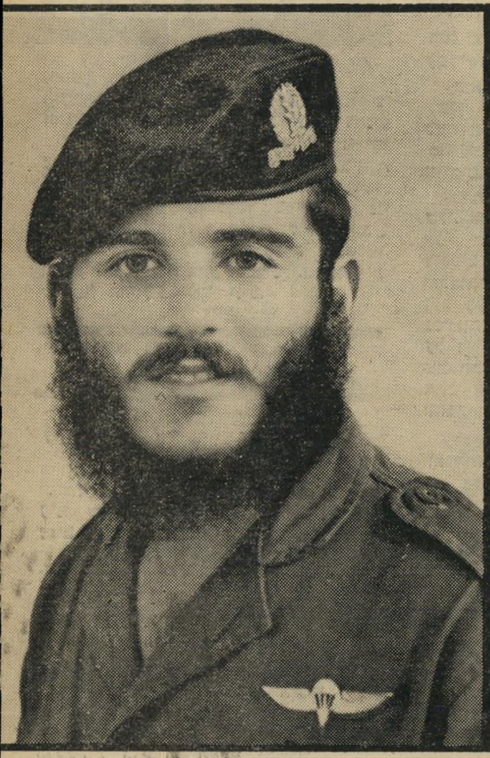
„למחרת בבוקר יצאתי מן האוהל והוא עוד היה שם. שוב חזר על בקשתו להתנדב ליחידה. הסברתי לו שזה לא בשבילו. שזאת יחידה של לוחמים מעולים, בעלי כושר קרבי גבוה, שתנאי השרות שלהם קשים מאוד. אבל זה לא הפחיד אותו. הוא עמד על שלו שרצונו להתנדב ליחידה.

„דחיתי אותו בלך־ושוב. כל אדם אחר במקומו היה בורח. אבל היתה לו סבלנות. הוא היה מחכה לי בשעות הכי קשות ב־לילה. ניסיתי להסביר לו שזאת לא יחידה בשביל אנשים דתיים כמוהו. שיקשה עליו לשמור על מיצוות הדת בתנאי השרות של היחידה. גם זה לא הרתיע אותו. ישבתי ודיברתי איתו שעות.

„זאת היתה פגישתי הראשונה עם ישוע. הוא התחיל להסביר לי את כל הפילוסופיה הדתית שלו. ניסה להוכיח לי באמצעות התנ"ך והתלמוד וכל המפרשים שהמיצוי המקסימלי של שליחות יהודי אדוק כמוהו יכול להיות רק בשרות פעיל ביחידה מסוג זה."

מזיגה נפלאה

„יסיתי לתקוף אותו," ממשיך סגן־אלוף פ. „חקרתי מדוע לא טוב

אילו כולם היו כמוהו

תלמיד ישיבה בן־שושן

הספר הגיע לידיו.

היה זה ספרון שחור בגודל של 2×3 ס"מ, בתוכו מודפסים באותיות זעירות פרקי תהילים. בתוך הספרון הזעיר היה רשום בכתב־יד: „לאביב, מישועה."

איש לא בדק זאת, אבל קרוב לוודאי שגם בין חפציהם של דן אפשטיין מקיבוץ אלונים ורב"ט יוסף בירנבוים מקיבוץ מעוז־חיים, שנפלו לפני שבוע בעת פשיטת צה"ל על עמדות הקומנדו המצרי בצפון תעלת סואץ, ניתן היה למצוא את הספרונים הקטנים והשחורים עם פרקי התהילים. הם מצויים בידיהם של כמעט כל חיילי אותה יחידה קרבית מובחרת, שביצעה את הפשיטה הנועזת. אחדים מהם נושאים אותם בכיס חולצתם, ליד ליבם. אחרים שומרים אותם בתוך החגור, בין מחסניות הכדורים. אחדים מניחים אותם בין חפציהם האישיים.

לא, אין זו יחידה המורכבת מבוגרי גרעין נח"ל של בני־עקיבא. למעשה, ספק אם משרת בה כיום חייל דתי אחד. להיפך: מרבית אנשי היחידה הם בני קיבוצים שמעולם לא היה בינם ובין דת כל קשר אמנתי או כל קשר אחר.

אבל אם אפשר לומר שדווקא יחידה זו, חמת זו, שהקריבה כה הרבה — דווקא היא אולי היחידה „הדתית" ביותר בצה"ל, דתית במובן הנעלה והטהור של המילה. הרי זה בזכותו של אדם אחד, לוחם מן השורה ביחידה — רב"ט ישועה בן־שושן. סיפורו הוא סיפור היחידה.

זהו סיפורו הנשגב והמופלא של בחור־ישיבה ירושלמי, שגדל בסביבה קיצונית כאדיקותה הדתית, ושכמו כל חבריו תלמידי הישיבות משוחרר בתוקף החוק משרות בצה"ל. סיפורו של תלמיד

בסיור סיור הזחל"מים על גדות תעלת סואץ של היחידה הקרבית המובחרת, בה שירת גם רב"ט ישועה בן־שושן, תלמיד ישיבה שכימעט ובעט במוסכמות. הוא היה נוהג לערוך קבלת־שבת בתוך הזחל"ם בשעת הסיור, או על שפת התעלה.

לוחם בן־שושן

בשבילו שרות ביחידה אחרת בצה"ל. הוא הסביר לי שהוא רואה את הבעיה המרכזית של העם היהודי בהגנה על ארץ ה־תלמוד. משום כך הוא רואה את שליחותו בשרות ביחידה הלוחמת על שפת תעלת סואץ.

„לבסוף לא יכולתי לעמוד בשידוליו. הסכמתי לקבל אותו לנסיון ליחידה. האמת היא שקיבלתי אותו ברגשות מעורבים. הכנסתי אותו מייד לשרות המתקדם עם חיילי היחידה, שרות קשה ביותר מבחינה גופנית ונפשית. הכנסתי אותו לשם בכוונה שינשור אחרי כמה ימים. אני זוכר שדיברתי עם המפקד ואמרתי לו מייד: ‚אני שולח לך בדחילו ורחימו בחור כזה. הוא בטח ישהה אצלך יום או יומיים, ברגע שתראה שקשה לו — שלח אותו!

„פחדתי מישועה מכמה טעמים: לא היה לי עוד בחור כזה ביחידה. ידעתי שתנאים שהיחידה חיה ולוחמת, תנאים של נודים, יהיה לו קשה לשמור על אדיקותו הדתית. חששתי גם מסיבה חברתית: איך בחור כזה יתאקלם במיסגרת שונה באופן קיצוני — בעולם של בחורים חילוניים, שרובם בני משקים? בעייה נוספת היתה בעיית הכושר הגופני. הוא עשה עלי רושם שהוא שוקל 40 ק"ג. לא תיארתי לי איך יכול לשאת את האימונים הגופניים הקשים."

„זהו השרות הקשה ביותר ביחידה ומן הקשים בצה"ל. מי שגומר אותו, מוכשר להיות לוחם סוג א' — מיקצועי — לפעול כפרט ובמיסגרת בכל צורות הקרב. קורס הצניחה הנכלל בקורס הוא רק אחד השלבים הקלים."

„משום כך הופתעתי כשהבחור לא נזרק אחרי כמה ימים. להיפך.

גיליתי להפתעתי שישועה בן־שושן

(המשך בעמוד 6)

איך כולם היו כמוהו

(המשך מעמוד 5)

התגלה כמזיגה נפלאה של אדם, שככל ש־תגאים היקשו עליו, כן מצא לעצמו דרכים מופלאות להביא לידי ביטוי את דתיותו יחד עם מילוי תפקידו בצורה המושלמת ביותר.

„אינני חושב גם כיום שהוא בעל כושר. גופני. אבל יש לו כושר סבילות, גופני ונפשי, שאיפשר לו לעמוד בכל הקשיים.

„אחרי זמן קצר היה ישועה בן־שושן, תלמיד הישיבה הצנום מירושלים, אחד מ־שלושת החיילים המצטיינים.“

„אני לוחם דתי!“

ימים אחד ערך הרמטכ“ל, רב־אלוף חיים בר־לב, ביקור באותה יחידה קרבית מובחרת. לפניו ניצבו שורות שורות חיילי היחידה החסונים והקשוחים. בתוכם צדה עינו של הרמטכ“ל את דמותו של חייל צנום ונמוך, שפיאות התנופפו מעל זקנו.

„זהו סמל־הדת שלך?“ שאל הרמטכ“ל את המפקד.

„לא!“ השיב המפקד.

„או מה הוא עושה אצלך?“ תמה בר־לב.

„תשאל אותו,“ הציע המפקד.

כשעבר הרמטכ“ל על פני החיילים, נעצר ליד רב“ט בן־שושן, שכנפי הצנחן עיטרו את חזהו.

„מה א ת ה עושה ביחידה?“ שאל אותו הרמטכ“ל בדיבורו האיטי והשליו.

„אני לוחם דתי!“ השיב ישועה.

כשהסתיים הטכס, בחר הרמטכ“ל לשוחח דווקא עם הלוחם הצנום עטור הפיאות, שמשך את תשומת־ליבו. אז גגול בפני ה־רמטכ“ל סיפורו המופלא של ישועה בן־שושן.

ישועה הוא בן בכור למשפחה חרדית, שעלתה ממרוקו לפני 50 שנה. לאביו, ה־מתפרנס כפועל־דפוס, יש עוד שני בנים ושלוש בנות. הוא גדל בסביבה דתית חרדית, היה תלמיד ישיבה. בגיל 21 הלך ו־התייצב בלישכת הגיוס כדי לשרת בצה“ל.

„התגייסתי לצה“ל,“ סיפר ישועה לכתב העולם הזה, „מפני שעם ישראל נמצא ב־מצוקה ולהילחם להצלת עם ישראל זו מל־חמת מיצווה. כיהודי מאמין אני טוען שיש שתי חזיתות למלחמה — החזית הגשמית והחזית הרוחנית, אך אין קיום לעם ישראל מבלי לקיים את שתי החזיתות גם יחד, ה־דורשות את עצם קיומה של האומה ואת לימוד התורה.

„כשהתגייסתי לצה“ל, שלחו אותי לשרת בחיל־האוויר. הייתי שם חייל שרותים, אך לא לשם כך התגייסתי. רציתי להיות ב־יחידה קרבית. במשך חודשים רבים הייתי צריך להילחם במפקדי כדי שיתנו לי לעבור ליחידה כזאת. שנה וחצי חיכיתי עד שנענו לבקשתי.“

זמירות־שבת מעבר לגבול

סיפורו של ישועה בן־שושן אינו מס־תיים עם קבלתו לשרות ביחידה ה־צבאית. למעשה, רק שם מתחיל הסיפור.

מספר המפקד פ.: „הוא היה חייל מן השורה, כשהוא משתתף בכל מיבצעי היחי־דה — סיורים, מירדפים, מארבים וכל שאר התפקידים. הוא התגלה כחייל החרוץ וה־מסודר ביותר. כמעט אף פעם לא היה נח. היו לו עימו שני קיטבגים. הקיטבג האחד הכיל את ציודו האישי, כמו כל חייל אחר. הקיטבג השני, ששקל ודאי פי ארבע, הכיל ספרים: תנ“ך, תלמוד, וכל מיני ספרי מפר־שים. בכל רגע פנאי היה מנצל את הזמן להתעמקות בספריו ולקריאה.

„היתה לו מערכת סירים נפרדת. משך כל השרות שלו ביחידה הוא בישל לעצמו, כדי להקפיד על כשרות מושלמת. במיקרים ה־גרועים ביותר, היה אוכל ממנות הקרב.

„כאשר הצטרף אל שורות הלוחמים, חששתי קצת מחבלי הקליטה שלו במיסגרת היחידה שלי. ואז קרה נס. הגבר ה־זה, בדבקותו באמונתו, יצר בסביבתו ובין חבריו ומפקדיו תחושה שהם בעצם אדר־קים ודתיים לא פחות ממנו ומשרתים את מטרות הדת לפחות כמוהו, אם לא יותר. ‚אתם מלאים את המיצווה הגדולה ביותר,‘ היה אומר להם, ‚אתם מגינים על שלום עם ישראל. השאר לא חשוב.‘

„הוא היה עובר מלוחם אחד לשני וב־לשון נועם, באוירה לבבית, מסביר להם כמה הם קדושים וכי בליבם ובנפשם פני־מה, למרות שאינם מכירים בכך, הם יהודים אדוקים.

„בהתחלה התפתחו נגיפי־נגד מול התיזות שלו. אבל לאט לאט החלו האנשים להתקרב אליו ולהעריץ אותו. לבסוף הם היו מצ־טופפים סביבו בהמוניהם כדי לשמוע אותו וללמוד ממנו. מעולם לא התגרה באף אחד ולא כעס. הוא קיבל בדרכי נועם את ה־נסיונות לשסע אותו, להתגרות בו ולחלוק על דעותיו. אני לא יודע אם לבסוף קיבלו את התיזות שלו. אבל עובדה היא: האנשים אהבו אותו ודרכו נוצרה ביחידה אווירה של אהבה לדת.

„לא היתה שבת, חג או מועד אחר, שהוא לא היה נשאר יחד עם חבריו, ומבצע עימם את כל המוטל עליהם. אני לא חושב ש־מישהו מחיילי היחידה יכול לשכוח מחזה כדוגמת זה: ערב שבת, סיור על שפת ה־תעלה. לפתע נעצרים הזחל“מים. ישועה יורד, פורש מפה לבנה על החול, ממש על שפת תעלת סואץ, ועורך קידוש של שבת. ולא חשוב איפה זה היה. הוא היה עושה זאת בתעלה, או בכל מקום אחר. ואז האנשים היו מצטרפים אליו בזמירות־שבת. ז ה היה משהו.“

„כאב לי שצחקו ממני!“

כך ספר ישועה בן־שושן: „כשבי־קשתי לעבור ליחידה קרבית, כאב לי שצחקו ממני. נכון, אינני נראה כאיש לוחם ונוסף לכך לא התלהבו מהרעיון של קבלת בחור־ישיבה ליחידה קרבית. חששו שאגרום בעיות הקשורות בשמירת הכשרות או ב־שמירת השבת. נכון גם שאין ביחידות כ־אלה בחורי־ישיבות, מסיבות המובנות ל־מפקדי צה“ל בלבד, ושלדעתי אין להם אחי־זה במציאות.

„לא היה לי קל בחודשים הראשונים ל־שרותי ביחידה עליה חלמתי. חברי לנשק חששו שאהיה עליהם לעול ולמיטרד ולא אדע לעמוד במשימות הקשות של היחידה.

„בחור דתי כמוני צריך להוכיח את עצמו פי שבע. הוא צריך להיות הראשון בראשו־נים בכל מיבצעי היחידה כדי להוכיח את רצונו והעזתו מול חשדנותם של חבריו. זמן רב עבר עד שהם קיבלו כדבר מובן מאליו, שבחור ישיבה משרת בתוכם.“

במשך שרותו ביחידה השתתף ישועה ב־אינסוף של התקלויות עם אש, מירדפים ו־הפגזות. הוא לא הפסיד דבר בשל עובדת היותו דתי שומר מיצוות. את דרגת הרב“ט שלו קיבל ללא קורס מ“כים, על יכולתו כ־לוחם. כשהשתחרר, לפני מספר חודשים, מן היחידה, הוא נשאר דבק באמונתו ומקפיד על מיצווה קלה כחמורה, ממש כשם שהיה לפני שהתגייס ליחידה. הוא חזר ללמוד, כ־שומע חופשי, בישיבת הרב ניסים בירו־שלים.

אבל היחידה בה שרת, שוב לא היתה כשם שהיתה לפני שהגיע אליה ישועה. כי בשנה וחצי בה שרת ישועה ביחידה, הוא חולל מהפכה שלמה בהלכי רוח של חיילים רבים בגישה ליהדות.

סעד לאפיקורסים

לפני יציאה לקרב או לסיור, היו לוחמים קשוחים, בני קיבוצים, ניגשים אליו ואומרים: „ישועה, בוא תתפלל לשלו־מנו.“ רובם שמרו על ספרי התהילים ה־קטנים שחילק להם.

מסביר המפקד פ. את סשר התמורה שחולל ישועה: „כשאתה במלחמה, ולא ח־שוב באיזו דרגה אתה — אתה בעצם אדם בודד. אפילו אם אתה בדרגת פיקוד גבוהה, הרי כשאתה בא להחליט החלטה, שאתה יודע שחיי אדם תלויים בה, אתה זקוק ל־מילה כמו: ‚אלוהים, עזור לי!‘ או ‚אלוהים, חלק אותי מזהו!‘ או ‚אלוהים, תן לי את הכוח להחליט נכון!‘

„אחר כך אתה ניצב מול העולם הקר ומול הדתיות הקיימת בו ושואל את עצמך: ‚איך אני והדתיים האלה הולכים ביחד?‘ היה זה ישועה שיצר בנו את ההכרה שאין זו בושה לפנות אל כוח עליון העומד מעלינו. הדת שהוא ייצג לא היתה דת כובלת.

„מתוך יחס כבוד אליו לא עישנתי לידו בשבתות. פעם ניגש אלי בשבת כשעישנתי. ביקשתי את סליחתו וזרקתי את הסיגריה. ואז הוא אמר לי: ‚אם אתה מרגיש שאתה צריך לעשן — תעשן. הלוא אתה עושה כאן מעשים כאלה שאין כל חשיבות לכך אם אתה מעשן בשבת. מקומך למעלה מובן־טח.‘.“

מיבצע מיוחד שישועה נטל על עצמו היה ניחום המשפחות האבלות של חללי היחי־דה. הוא היה נוהג לנסוע למקומות ה־מרוחקים ביותר, יושם עם ההורים השכו־לים ומסביר להם עד כמה קדוש היה בנם ושקורבנו לא היה קורבן שוא.

„אדם נולד כדי למלא ייעוד מסויים,“ היה ישועה נוהג להסביר, „גופו חי כדי להג־שים ייעוד זה. ברגע שהוא ממלא את ייעודו, תפקידו מסתיים, אך מקומו בעולם הנצח נשמר. בנכם הגשים את הייעוד אשר לשמו בא לעולם.“

שמו של ישועה נישא כאגדה בפי בני המשפחות השכולות. גדולי האפיקורסים מבקשים שיבקרם. באחד המיקרים, כשנפל אחד מחיילי היחידה, בן קיבוץ, סרב האב שיעירכו לו הלוייה דתית ולא רצה לומר קדיש ליד הקבר.

כעבור שנה, ניצב האב השכול ליד קבר בנו, כיפה לראשו, כשהוא אומר קדיש. ישועה בן־שושן עמד לידו.

געגועים לזחל“ם

ישועה בן־שושן השתחרר מן היחידה בתום שרותו וחזר לישיבה בירושלים. נוסף להיותו תלמיד־ישיבה, הוא מצוייד גם בתעודת־בגרות ובהסמכה של מורה לכיתות תיכוניות ט‘ ו־י‘ במיקצועות בוטניקה, ביו־לוגיה, כימיה, גיאוגרפיה וחינוך גופני.

אל בחורי הישיבה, שאינם מתגייסים ל־צה“ל, מתייחס ישועה בזהירות. לדעתו, בחור־ישיבה בדרגת פוסק ובקיא יכול ו־צריך להתגייס לצה“ל. לעומת זאת, בחורי־ישיבה מן השורה אין להם, לדעתו, הכושר לעמוד במיפגש ובחיים יחד עם חילוניים.

„אין לגייס בחורי־ישיבה שטרם סיימו את ספסל הלימודים,“ הוא סבור. אבל הוא עצמו אינו מוצא לו מנוחה בחייו האזר־חיים. הוא מסרב להתקשר לעבודה קבו־עה, נשאר קשור ליחידה בה שירת ובה הוא משרת גם במילואים. הוא נוסע מדי שבוע להלוויות של חיילי היחידה ומתגעגע ל־חבריו ביחידה.

„איך אפשר לשבת בבית בירושלים, כש־החברים ממשיכים את העבודה לבדם?“ הוא אומר. רב“ט (מיל.) ישועה בן־שושן רוצה לחזור לשרות פעיל. משפחתו וסביבתו מת־נגדים לכך. אבל הוא חולם על היום בו יעלה שוב על הזחל“ם, כשפיאותיו מת־נופפות מתחת לקסדת הפלדה, ויצא לסיור על גדת התעלה.

הציעו לו לעבור קורס ולהיות קצין־חינוך ביחידה. ישועה דוחה את הרעיון. „אם כבר,“ הוא אומר, „אז אחזור ליחידה בתור קצין קרבי.“

בשדה ישועה בן־שושן (מזוקן, עומד שני מימין) עם חייל יחידתו בשעת אימונים בשדה. למרות שהיה החייל הדתי היחיד ביחידה, המורכבת בעיקרה מבני משקים, ולמרות ש־תחילה התייחסו אליו בהסתייגות ובלעג, הצליח החייל הדתי להת־חבב על כל הלוחמים, חולל מהפכה בגישת כולם אל דת ישראל. הם קיבלו ממנו ברצון את ספרי התהילים הזעירים, הצניעום בכליסם.

מכתבים

■ גלוריה

ככך מחיר

פרשת גלוריה (העולם הזה 1698) הינה שערורייה שאין לעבור עליה בשתיקה.

בימים אלה, כשאנו מפסידים במאבק ה־הסברתי על דעת־הקהל בעולם, וכשאפילו שוטים שבשוטים יכולים לראות את הקשר בין כישלון זה לבין אי־אספקת הפאנטומים — אנו מרשים לעצמנו לאבד את אמצעי השיכנוע החזק ב־יותר שלנו כלפי שכנינו הערביים.

אברמוביץ

אם חבלני אל־פתח היו חוטפים או רוצ־חים את גלוריה כדי לשתק אותה, היינו רואים בכך מעשה חבלה. מדוע, כאשר ועדת־המיכרזים של הטלוויזיה משיגה אותה תוצאה — עלינו להתייחס לכך בסלחנות? יש ליי־פות מייד את כוחו של מנהל הטלוויזיה להחזיר את גלוריה — בכל מחיר!

דנה אברמוביץ, חיפה

■ חבלה

ביהודי רופיה

החוק מיהו יהודי (חזרה לגמרי העולם הזה 1698) הינו חבלה אכזרית בנסיונותיהם של יהודי ברית־המועצות לעלות לישראל. הגזענים שלנו עוזרים לאנטישמים הבול־שביקים ברוסיה על־ידי חוקי הכפייה הד־תית בישראל.

משה בנקר, בת־ים

■ חוקי הכפייה

לא ישיגו מטרתם

החוגים הדתיים טוענים כי חקיקת חוק שיכפה הליכי־גיור על עולים יהודיים בני זוגות מעורבים, תמנע נישואי־תערובת.

הטענה אוילית: אף יהודי יחיד בתפוצה לא יתחשב בהלכה האורתודוכסית בבואו לשאת את בחירת־ליבו. כן קשה להניח שיתנה את נישואיו בכך שהיא תתגייר ותעמוד בהשפלה ובעינויים של התהליכים האורתודוכסיים.

עוזי שטראוס, חיפה

■ „מיהו יהודי" —

לא מעניין

מלחמתכם בחוק מיהו יהודי היא מלחמה אבודה — למרות שלולא הייתם ממלאים את חובתכם הקדושה ויוצאים למלחמה זו, הייתי בז לכם.

המלחמה היא א־בודה מפני שהנושא לא מעניין את ה־ישראלים. הוא לא נוגע לכיסם, לא ל־שירותם במילואים. רובם המכריע יש־תייך לגזע העליון גם אחרי חקיקת־ה־חוק — ולכן הם אדישים.

מנחם

חבל שהם אינם מסוגלים לראות מ־עבר לאפם, ולהבין שמלחמתכם היום אינה רק למען הצדק והמצפון — אלא גם למענם ולמען ילדיהם.

דני מנחם, תל־אביב

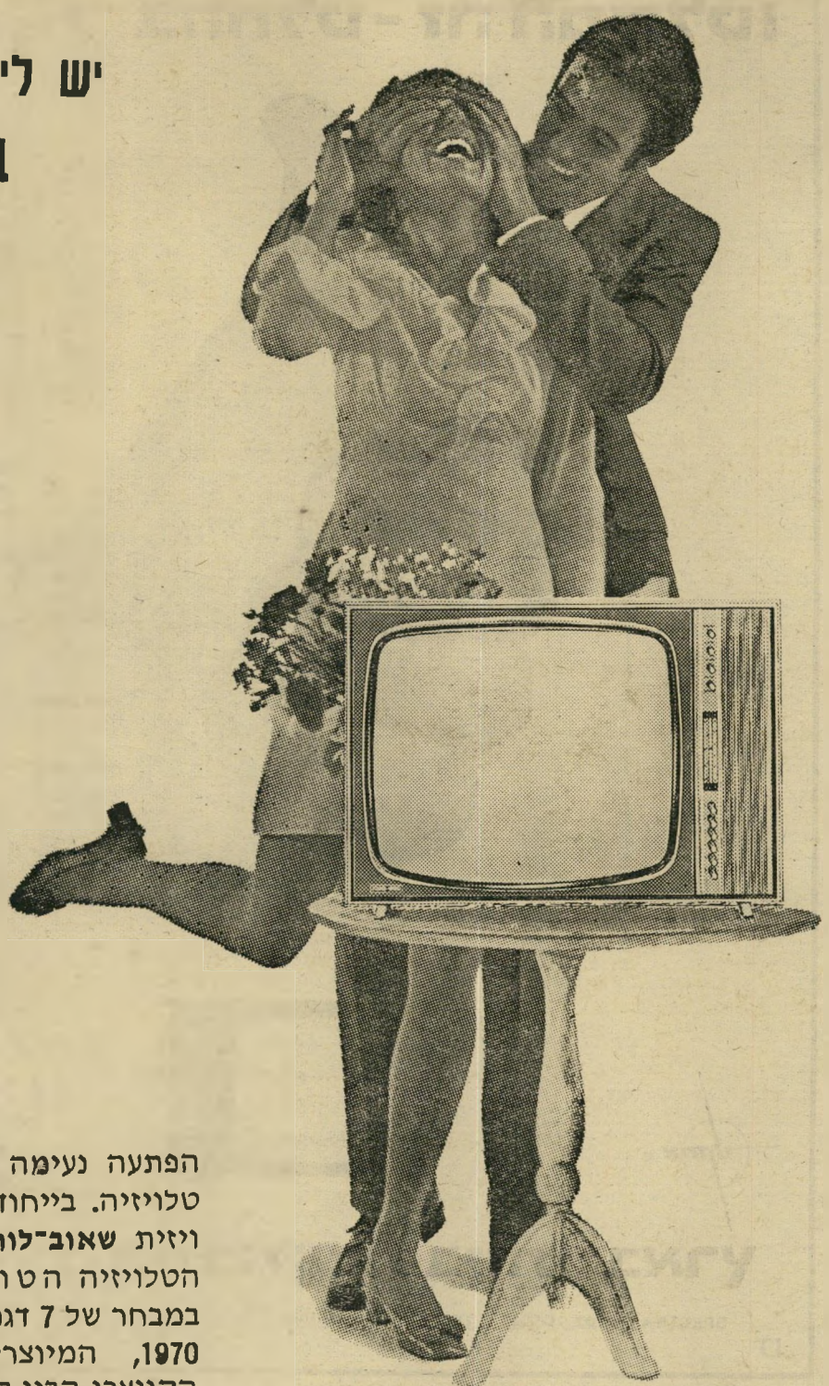
■ יחי החוק

„מיהו יהודי"

מלחמתכם נגד החוק מיהו יהודי לא תעזור לכם. זהו חוק אמת וצדק — והוא יחקק וישלוט בעם הקדוש. אתם יכולים להתל ככל שתחפצו, אבל עם ישראל הוא העם הנבחר, עם אדוני, וחובה מוסרית עלינה היא לנו לשמור על טהרתו. איננו מכריחים להישאר בינינו איש בכוח. כל הרוצה — יקום ויעזוב את מחננו.

דויד טרייביש, ירושלים

(המשך בעמוד 8)

יש לי הפתעה בשבילך יקירתי

הפתעה נעימה היא לקבל טלויזיה. בייחוד כשזו טל־ויזית שאוב־לורנץ! מקלט הטלויזיה הטוב בעולם, במבחר של 7 דגמים חדשים 1970, המיוצרים על־ידי הקונצרן הבין לאומי I.T.T. אחריות של 7 שנים להספ־קת חלפים.

ITT SCHAUB-LORENZ

סוליפס — משחת שיניים חדשה של „יצהר"

ביהח"ר יצהר, הוציא בימים אלה לשוק את משחת השיניים החדשה וה־חדישה: סוליפס — בפסים הכפולים (אדומים או כחולים).

משחת השיניים — סוליפס ממשיכה את המסורת הוותיקה של משחת סולי־דוכס, המיוצרת בעולם מזה 50 שנה והמשווקת בישראל מזה 20 שנה, לצי־בור של עשרות אלפי נאמנים.

הפסים האדומים של סוליפס מכילים Hexaclorobene אשר משמש נשק אנטי בקטריולוגי יעיל ונמרץ, בעל פעילות ממושכת.

הפסים הלבנים שבמשחה מורכבים מיסודות משחת סולידוכס המפורסמת, אשר החומר הפעיל בה Cariolan מסיר את אבן השיניים, מסלק כתמי טבק, ומקנה לחניכיים ולפה הרגשה נפלאה של רעננות ריחנית.

ואילו הפסים הכחולים מכילים Fluoride למניעת עששת החניכיים.

בוטיק

„קוקי את קובו"

לגבר האקסקלוסיבי

רח' אבן גבירול 30
(בפסג')
(מול הכניסה לדיסקוטק עינבר)

„איך לכבס מה?"

חוברת שימושית ונאה בשם זה, הודפסה זה עתה ע"י חברת „שמן" — במטרה להקל על עקרת־הבית להתמצא ב„סבך" מיני אבקות הכביסה וסוגי ה־אריגים.

החוברת שנערכה ע"י מומחים מבהי־רה בצורה פשוטה ושיטתית את כל הכרוך בתהליך הכביסה הביתי, ביד או במכונת כביסה, כ"כ היא משיבה על הרבה שאלות מטרידות כגון: איך לכ־בס מה?, במה להשתמש בכביסה?, איזה חומר עדיף?, באיזו כמות?, מה מותר ומה אסור...

ניתן להשיג החוברת חינם, ע"י פניה אל חב' „שמן", ת.ד. 136, חיפה, (עבור חטיבת חשיוק).

מכתבים

(המשך מעמוד 7)

■ אבנרי—שפירא —

מי צדק?

השבוע זרק אורי אבנרי אתגר בפניו של שר־המשפטים שמשון שפירא, לאחר שקרא בפני מליאת הכנסת קטע מפרוטוקול סודי המוכיח שאכן ה י ת ה קנונייה לבטל בכוח חוק מיוחד את פסיקתו של בית־המשפט העליון בפרשת רס"ן שליט.

אבנרי הזמין את שפירא להתייצב יחד איתו בפני בורר מוסכם על שניהם — ויחליט הבורר אם חייב שפירא ל־התפטר — כפי ש־הבטיח שאכן יעשה, אם יוכח שצדקה האשמתו הקודמת של אבנרי בדבר ה־קנונייה.

ראובני

שר המשפטים ש־לנו הוכיח לאחרו־נה, לא בהזדמנות אחת, שהוא מהיר־תגובה וחימה בצו־רה מפתיעה ליהודי בגילו ובמעמדו, משום מה לא מצא הפעם לנכון להגיב. על־אף שנכח בכנסת כאשר זרק אבנרי את הכפפה בפניו, שתק השר הרתחן כדג. נדמה לי, שאין צורך בהוכחה טובה יותר מי צדק.

דן ראובני, ירושלים

■ תחרות

הציצומים

אני מצרפת בזאת תמונה לתחרות הצי־לומים, ומציעה את הכותרת:

תמונת השבוע

„האומנם באמת מסריחים האוטובוסים של אגד בגלל הדגים?"

ציפה שגיב, ירושלים

● עבור תמונת השבוע, שזכתה לכותרות הנוספות „מה זאת — אפלייה בשירות ה־ציבורי?" ו„מה יש, הדגים חייבים ללכת ברגל?" — זוכה הקוראה שגיב בפרס של —.10 ל"י.

■ גזע אדונים

בישראל

בפולין הקומוניסטית הסיסמה היום היא: הלאה היהודים. בישראל הסיסמה היום היא: הלאה בני משפחות מעורבות.

שלמה זלמן שרגאי כתב בפירוש שבני משפחות מעורבות הם מרגלים. השר זרח ורהפטיג הכריז בפירוש שישראל היא מדי־נה יהודית — והלאה הגויים. עתה הצטר־פה גם גולדה לחברה הטובה הזו, נתנה ידה ללהקה השוביניסטית של שפירא את שפירא — נגד משפחות מעורבות.

לבני המשפחות המעורבות — „מרגלים" ו„גויים" — נותר לעשות מה שעושים קור־בנות האנטישמיות בפולין: לעזוב את הארץ הרודפת אותם.

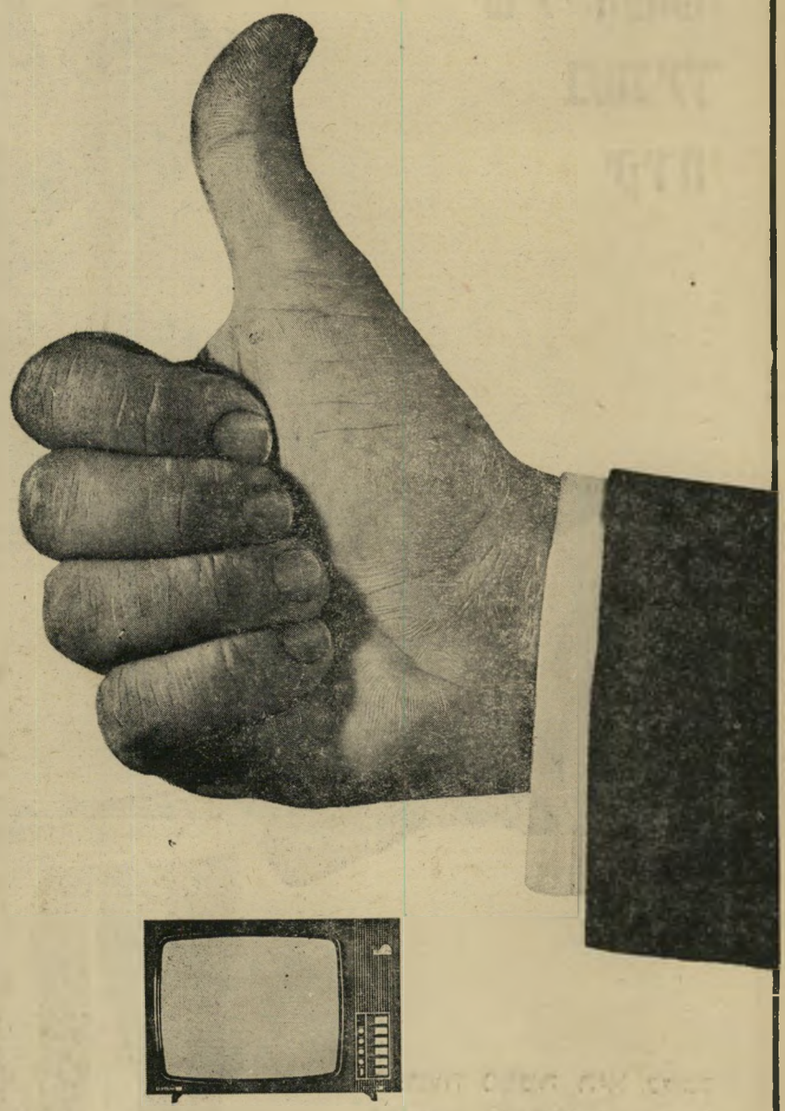
בת לאם לא יהודיה ולאב יהודי,
תל־אביב

■ מי יעמיד לדין

את ח"כ פרוש?

האם יעבור העם בשתיקה על מעשהו של ח"כ מנחם פרוש? האם כל אלה שנועמו מהקריצה המפורסמת של ח"כ שלום כהן, ימחו גם עתה — או שלדעתם תעודת־זהות

אמקל בהחלט - זה המקלט!

אמקל

הטלויזיה המבוקשת ביותר בארץ

מוניטין אמקול שרות אמקא ידע NORDMENDE לבחירתך 2 דגמים: SPECTRA-8002

ט

צלומי־פספורט

בין־רגע!!!

הצטלם — שלם — ודא עם צלומי־פספורט מצוינים והכל תוך פחות מחמש דקות!

העתקת־מסמכים גו במקום!!

מהירות — איכות — סודיות!

פוטו ברנר

חיפה, רחוב החלוץ 30

קורס לפירסום ויחסי־ציבור

ייפתח ב־29.4.1970

הקורס מיועד להעניק הכשרה עיונית ומעשית בענפי הפרסום ויחסי־הציבור, תוך כדי עבודה מעשית ותרגילים, בתחומים כגון: דעת־קהל, ניסוח מודעות, הכנת מבצעים ואירועים, קשר עם ציבור, יחסי־עתונות וצינורות תקשורת, ועוד.
הקורס יימשך ששה חודשים, ויתקבלו מועמדים בעלי השכלה תיכונית.

פרטים מלאים והרשמה:

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה, רחוב דניאל פריש 1, תל־אביב, כל יום בין השעות 9—1 לפני־הצהריים, ובימים א', ג', ה', גם בין השעות 4—7 אחרי־הצהריים.

חסנוי

קיבלת חשבונך, פרע נא אותו בתקדם.

היא קדושה יותר מספר־דת הקדוש למיל־יוני יהודים?

אילו היה גוי בחו"ל עושה דבר דומה לסידור יהודי, יש להניח שח"כ פרוש לא היה מהסס לפנות לשגרירותה של אותה מדינה בתביעה להעמיד את העבריין לדין. מי יעשה דבר זה אצלנו — לפרוש?

עדי אנושביץ, שדה־בוקר

■ גם אני קרעתי את דרכוני

שנים רבות לפני שח"כ שלום כהן קרע את תעודת־הזהות שלו, עשיתי גם אני מע־שה דומה בדרכוני.

זה היה בשנת־הדמים תרצ"ח, כאשר ממ־שלת־פלסטינה הפקירה את דמינו לערבים. הכנתי הצהרת־התנכרות בממשלת־הוד־מלכו־תו, בה האשמתיה בשפיכת דם נקיים, כתב־תי בדרכוני שאני מבטלו, ושלחתי את ה־דרכון וההצהרה לנציב־העליון.

על־כך נענשתי בשלילת דרכוני לחמש שנים — עונש שיכול היה להיות חמור הרבה יותר.

מאידך, אני מתנגד למעשהו של שלום גולן, בגדה, רק אז, במותכם, תזכו לקבורה כדת משה.

בן לאם נוכריה, חבר מפא"י לשעבר, תל־אביב

■ ההפצצות — דווקא לחיזוק נאצר

ברצוני להביע דיעה שונה מזו של ח"כ אורי אבנרי בהנידון שלו בום וגמרנו (הע־לם הזה 1964).

בעולם הרחב אין נוטים לקבל את הפצצת אבו־זאבל כטעות. לה־מונד, בכותבו על הסרשה, כתב את המילה טעות במרכאות. גם עיתוני־חוץ אחרים הרחיבו בהקשר לכך את הדיבור על רמתו המעולה של חיל־הא־תיר הישראלי — מתוך מגמה לרמוז שה־טעות לא היתה טעות כלל.

המסקנה פשוטה: ישראל אינה מקדה להפיל את נאצר באמצעות ההפצצות לעומק. ההיפך הוא הנכון: ישראל יודעת, וכמוה גם ארצות־הברית — כי ההפצצות רק תחזקנה את רוחם של המצרים, ונאצר יהפוך בעי־ניהם לצ'רצ'יל חדש. בכך מקדת ישראל וארה"ב למנוע את נפילתו של נאצר — ותפיסת השלטון במצרים על־ידי קצינים קי־צוניים יותר — אולי אף מקורביו של יאסר ערפאת.

משה פ. כרמי, ראשון־לציון

■ השידורים בערבית

בשבועונכם נכתב „שראשי רשות־השידור צימצמו לאחרונה את מיכסת השידורים ה־ערביים בשלוש שעות ביממה" ...

לא היה ולא נברא. השידורים בערבית לא צומצמו כלל.

משה חוכב, דובר רשות השידור, ירושלים

● שני הצדדים טועים: השידורים צום־צמו גם צומצמו — אך לא בשלוש שעות, אלא בשעה אחת בלבד: חצי שעה בבוקר (משבע עד שבע וחצי) וחצי שעה בערב (מ־שמונה וחצי עד תשע). הדבר בוצע לפני שנה.

■ הזכות לחיות בעד המולדת

הנה לכם, בני משפחות מעורבות ה־משרתים בצה"ל, ידיעה מלאת ששון ו־שמחה מפי כבוד השר משה דיין: הרבנות מסכימה שחללי מלחמה מבני משפחות מעורבות יקברו בבית הקברות ולא מחוץ לגדר... (עץ חוצץ בין דם לדם, העולם הזה 1697). אמנם לחיות לא נותנים לכם אבל לכו בהמוניכם לחיות ותיהרגו בסיני, ב־כהן שקרע את תעודת־הזהות שלו מפני שנרשם שם בטעות שהוא יהודי. האם הוא מתבייש להיקרא יהודי?

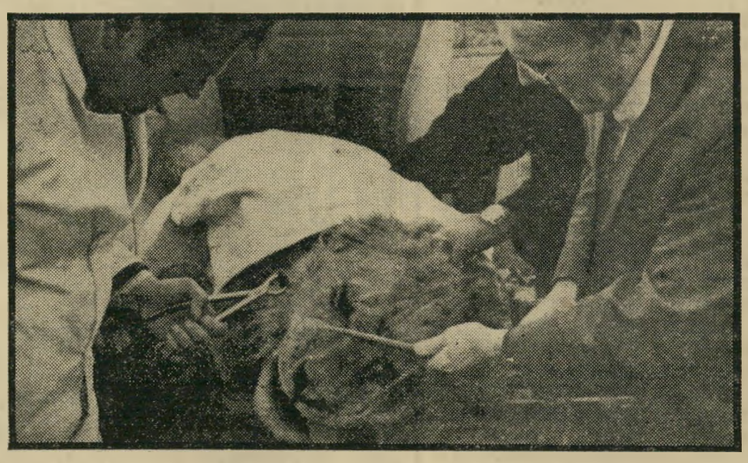
עורך־דין יצחק דויד, אילת

● חבל שהקורא דויד הספיק כבר לשכוח מה היתה הסיבה שח"כ כהן קרע דף מתעו־דת־הזהות שלו.

■ הזכות לחיות בעד המולדת

הנה לכם, בני משפחות מעורבות ה־משרתים בצה"ל, ידיעה מלאת ששון ו־שמחה מפי כבוד השר משה דיין: הרבנות מסכימה שחללי מלחמה מבני משפחות מעורבות יקברו בבית הקברות ולא מחוץ לגדר... (עץ חוצץ בין דם לדם, העולם הזה 1697). אמנם לחיות לא נותנים לכם אבל לכו בהמוניכם לחיות ותיהרגו בסיני, ב־

תן כותרת!

שלח כותרת מתאימה לתמונה מימין. לשולחי הכותרות המוצלחות ביותר יחולקו פרסי ספרים. את הכותרות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת. ד. 136, תל־אביב, ולציין על הגלוייה: „תן כותרת". המועד האחרון למישלוח הכותרות הוא 4.4.70.

זכו בפרסים

מתוך הכותרות שנשלחו למעלה משמאל, שפורסמה בגליון העולם הזה 1696, זכו בפרסי ספרים הכותרות הבאות:

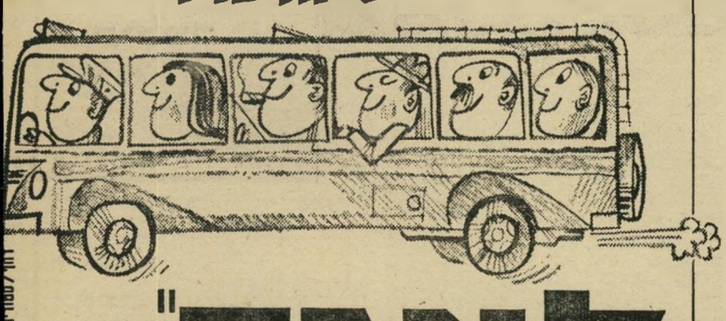
● **„נו, ועכשיו תתלונני עוד אם אקרא לך, כלבה!"?",** יוסף שורץ, רחוב עזרא 14, בני־ברק.

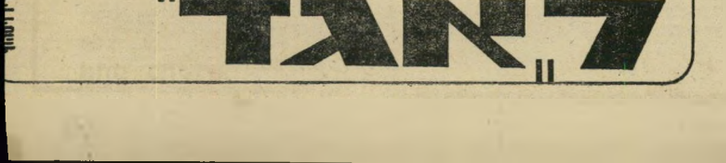
● **„מושה, אמרתי לך שתהיה לנו שלישיה?",** אלברט ואנונו, שיכון חולות 55, יבנה.

● **„אני יודעת שהם לא שלך, אבל אתם כל כך דומים!",** מ. שנר, ת. ד. 3325 ירושלים.

פרסי הספרים ישלחו לזוכים בדואר.

במדינה

העם

צרות בשמיים

פורים תש"ל היה לאזרחי ישראל פורים עצוב. מתחת למסיכות, מאחורי החיוכים, מעבר לצרימתם של סטיש המלסטיק, הי־לכו הדאגות. לא רק מזג האויר החורפי הסוער העכיר את שמחת החג. סערות מ־סוג אחר, הקשורות אף הן בשמיים, היו הסיבה העיקרית לדאגה.

הידיעות על אספקת טילי "סאם 3" סובייטיים למצרים (ראה עמודים 17—16) ועל החלטתו של הממשל האמריקאי שלא לספק בשלב זה מטוסי־קרב נוספים לישראל, הן שגרמו למפח הנפש.

בטווח קצר לא היו שתי עובדות אלה אים ממשי על בטחונה של ישראל. לא היתה שום עילה לפסימיות המוגזמת של כמה פרשנים אמריקאיים, מאוהדי ישראל, שהחלו כבר להספיד את ישראל במאמריהם. עליונותה הצבאית של ישראל על פני אר־צות־ערב היא בלתי מעורערת למרות מה שנראה כהפרה בולטת של מאזן הכוחות.

הסכנה האמיתית של מניעת מטוסי ה־פאנטום הנוספים מישראל לא היתה בתחום המוחשי, כמו בהשפעה שהיתה לסירוב ה־אמריקאי על הלכי הרוח בקרב צמרת ה־שלטון הישראלי.

לכבוש את אלכסנדריה? מה היתה סכנה זו? הגדיר אותה אחד מחשובי הפרשנים האמריקאים, ג'וזף אלסופ, ב־מאמר שפירסם בהרולד טריביון: "לטווח ארוך תלוי קיומה של ישראל בקבלת ה־מטוסים שביקשה. לישראל אין שום מקור אחר לאספקת מטוסים מלבד ארצות־הברית. ואם אתה אומר לאדם אמיץ, או לעם אמיץ שעורק החיים שלהם ינותק תוך שנה, מהי התגובה שאתה יכול לצפות לה?

"התגובה המצופה, כמובן, היא פעולה מונעת. לישראלים יש כבר יותר מדי סי־בות לשקול מהלומה מונעת שכוונתה לכ־בוש את אלכסנדריה במצרים, מהלומה עליה המליץ מזמן עזר וייצמן."

במילים אחרות, ג'וזף אלסופ חושש, כמו רבים אחרים, כי משמעות אי אספקת ה־מטוסים הנוספים לישראל, עלולה להיות מלחמה נוספת, יזומה בידי ישראל, כדי למנוע מצב בו יהיה לערבים יתרון צבאי על ישראל.

שיקולי היועצים. יש להניח כי שי־קול זה היה גם מול עיניו של הנשיא ניכסון כשהחליט להשיב בשלילה על בקש־תה של ישראל למטוסים נוספים. נראה שליועציו של הנשיא ניכסון היו מספיק סיבות לבטוח, כי גם במצב החדש לא תיהפו ישראל לצאת למלחמה חדשה, על מנת למנוע את התעצמותם של צבאות־ערב.

החידה היא אם שיקולים אלה הם טובים גם ליועצים לא־אמריקאיים שמסקנותיהם לא תמיד מבוססות על ניתוח קר והגיוני של הכוחות הפועלים בעולם.

יחסי־חוץ

הנקודה שהכריעה

כאשר הודיע נשיא ארצות־הברית, ריצ'ארד ניכסון, בתחילת חודש פברואר השנה, כי תוך 30 יום יקבל את החלטתו בעניין ההיע־נות לבקשתה של ישראל לאספקת מטוסי־קרב נוספים, היו הדעות בירושלים אופטי־מיות לגבי מהות ההחלטה.

הדיווחים שהגיעו מארצות־הברית, בעיקר מחוגים יהודיים רבי השפעה, דיווחו כי קרוב לוודאי שהחלטתו של ניכסון תהיה חיובית. מצב־רוח אופטימי זה עמד בעינו עד שקרבו לסיומם 30 הימים האמורים. רק אז, כשהתברר שניכסון אינו מתכוון לעמוד בהבטחתו להודיע על החלטתו במועד ש־נקבע, החלו להתגנב הספקות. אל ספקות אלה נוספות דיווחים כי כאשר תפורסם ה־החלטה, היא תהיה שלילית.

מה גרם לשינוי הקיצוני תוך חודשיים ימים?

פגיעה אישית. אין ספק כי בהערכת המצב של מאזן הכוחות באיזור בין ישראל לארצות־ערב לא חל כל שינוי בחודשיים אלה. מה שהשתנה, לדעת משקיפים בוושינג־טון, הוא יחסו האישי של ניכסון אל מדי־נת־ישראל ואל יהודי ארצות־הברית.

היה זה ביקורו של נשיא צרפת, ז'ורז'

(המשך בעמוד 16)

...רגוע קל עם דובק רויאל

פרסום דיר יעקבסון

דובק

רויאל

פילטר

20 שיגריות כיד המלך

הרוסים באים

עוד נבואה שחורה אחת שלנו מתחילה להתגשם.

השמענו אותה תחילה בלחש, ב מז. חזרנו עליה בחשש גובר והולך מעל דוכן הכנסת. קיווינו בכל לבנו שאנחנו טועים. לא טעינו.

הרוסים באים.

הידיעות מספרות על 1500 חיילים סובייטים, מפעילי הטילים הנגד־מטוסיים החדשים, אולי המיספר הוא מוגזם. אולי להיפך. מיספר המפעילים גדל. אך לא זהו העיקר.

השאלה היא: האם יסתפקו הרוסים בכך? או שמא יבואו כי עיקבות צוותות אלה טייסים לטסת ה„מיגים" מעל אדמת מצרים, וכעיקבות אלה יחידות לתפיסת חקו?

האם ייגררו הרוסים לתוך המרחב, כשם שנגררו האמריקאים לתוך וויאט־נאם, בתהליך של שלב־אחרי־שלב: תחילה „יועצים", אחר־כך מפעילים טכניים, אחר־כך טייסים, אחר־כך יחידות מובחרות, ואחר־כך אוגדות חי״ר במלוא עוצמתן?

החכמים־בלילה אומרים: לא. כשם ש־אמרו עוד אתמול שלא ייתכן כלל שהרוסים ישלחו אפילו חייל אחד.

אני אומר: כן.

אני רוצה להשמיע כאן אזהרה חמורה: תיתכן התערבות צבאית סובייטית מאסיבית בשנים הקרובות.

★ ★ ★

מה זה כמה זמן משמיעים הרוסים אזהרות מפורשות, בלשון זהירה אך ברורה. **הם דיברו על „סימן שאלה" חמרחף על קיום מדינתנו. הם כתבו מאמרים בעיתוניהם הרשמיים. גנרלים ואדמירלים נאמו.**

לאחר מכן התחילה בברית־המועצות מערכת־ההסתה הגדולה נגד ישראל, לפי כל הכללים המקובלים: אסיפות בבתי־חרושת, מבול של כתבות, מסיבות־עתונאים.

מערכה כזאת באה, בדרך כלל, להכשיר את דעת־הקהל הסובייטית לקראת מיפנה חשוב בקו הממשלה.

אצלנו התעלמו מכל הסימנים האלה. אנו רגילים לאיומים ערביים, שאין מטרתם אלא לתת סיפוק לרגשות ההמונים, ושאין בהם כל ממש. מנהיגינו לא רצו לתפוס שבין הרוסים והערבים אין כל דמיון מבחינת הגיאופי, הסיבתי, המישטר והשיטה.

המעצמה הסובייטית אינה רגילה להשמיע איומי־סרק. היא רגילה לכך שיתייחסו לאיומיה ברצינות.

בהצטבר איומים אלה, היה צריך לחידלק אוך אדום במרכז־הבקרה של המטכ"ל המדיני בממשלה.

(אילו היה קיים מרכז־בקרה כזה, ואילו היה קיים מסכ"ל מדיני כזה. למרבה הצער קיימים רק 24 יהודים טובים, הנואמים ונואמים ונואמים.)

אך קיים גם מיבחן אובייקטי לבדיקת האפשרות של התערבות צבאית סובייטית במרחב. זהו מיבחן האינטרס הסובייטי.

★ ★ ★

השקעה הסובייטית במרחב הערבי היא עצומה.

בשנת 1955, לכל המאוחר, החליטו הצארים האדומים לנצל את הגל הגואה של התנועה הלאומית המערבית, כדי להגשים את החלום הגושן של הצארים הלבנים: לחדור אל הים התיכון והאוקיינוס ההודי, ואל המיזרח התיכון.

ברית־המועצות הזרימה למרחב חלק ניכר ממשאביה המוגבלים.

היא סיפקה לערבים נשק חדיש, על חשבון האספקה לצבאות גרוריה, ואולי אף לצבאה שלה. היא מימנה מיפעלי־ענק, כמו הסכר הגבוה באסואן. היא לא חסכה במאמצים מדיניים.

כאשר נשבר המערך המצרי במלחמת־ששת־הימים, הגיבה ברית־המועצות במהירות ובתקיפות. היא החישה למצרים נשק חדיש ויקר עוד יותר, במקום הציוד שירד לטמיון. היא נקטה קו מדיני קיצוני הרבה יותר מאשר לפני כן, ניתקה כליל את יחסיה עם ישראל, והניחה את כל כובד משקלה על הכף הערבית של המאזניים.

תמורת השקעה זו, השיגה הישגים מרשימים.

החלקים הדינאמיים ביותר של העולם הערבי קשורים עימה עתה לחיים ולמוות. הצי שלה התמקם בים־התיכון, ולולא סגירת התעלה היה מתמקם מזמן במיפרץ הפרסי ובאוקיינוס ההודי. היא תוכל לשים את ידה על האוצרות העצומים של הנפט הערבי, אם וכאשר תהיה זקוקה להם בעתיד.

עוד לפני עשרים שנה אי־אפשר היה לחלום על כך. אין ספק כי החדירה לעולם הערבי הוא הישג הגדול ביותר של המדיניות הסובייטית בדור הזה.

רק כסיל יעלה על דעתו כי שליטי הקרמלין יוותרו על השקעות והישגים אלה.

★ ★ ★

סובייטים לא יכלו לנצל חדירה זו כדי ליצור תשתית איתן של מפלגות קומוניסטיות ערביות. התנאים הרוחניים והמדיניים במרחב אינם מאפשרים זאת.

לכן תלוי גורל כל ההשקעות וחישגים של ברית־המועצות במרחב במישטר אחד, וכמעט באיש אחד: גמאל עבד־אל־נאצר.

אפשר לקבוע כי קיום מישטרו של עבד־אל־נאצר במצרים, וההגמוניה שלו בעולם הערבי כולו, הוא צו מוחלט של המדיניות הסובייטית. יש לכך עדיפות ראשונה־במעלה, בגלל מאורעות השנים האחרונות.

בשנים אלה ספגה ברית־המועצות מהלומות מוחצות כמעט בכל רחבי „העולם השלישי", שרחמחקרב הגורלי בו נערכת ההתחרות בין שני הגושים האדירים.

באסיה הדרומית נפלה אינדונזיה, ועכשיו גם קאמבודיה, לידי האמריקאים. כאשר הצליחה סוכנות־הביון האמריקאית להפיל תחילה את לומומבה בקונגו ולאחר־מכן את אנקרומה בגאנה, אבדו עמדות לסובייטים כמעט בכל רחבי אפריקה השחורה. התקדמותם באמריקה הלאטינית נבלמה, ואפילו קאסטרו התרחק מהם.

מהלומות אלה מגבירות פי כמה את חשיבות העולם הערבי בעיני הקרמלין. כי שם נמצאת ברית־המועצות בהתקדמות מתמדת, נחלה את הצלחותיה הגדולות בלוב ובסודאן.

אילו נפל עבד־אל־נאצר מחר, ואילו הקימה סוכנות־הביון האמריקאית מישטר ימני — היתה זאת בשביל מוסקבה שואה מדינית, קבורת מאמצים של עשרים שנה.

★ ★ ★

אם חשב על כך מישהו בירושלים, בשעה שהוחלט לפתוח בהסצעה־לעומק של מצריים, כשהמטרה הגלוייה היתה לסכל את עבד־אל־נאצר?

מסופקני.

אילו היה קיים בממשלת ישראל מטה לתיכנון מדיני, בדומה למטהו של הנרי קיסינג׳ר בבית הלבן, בוודאי היה מניח אז בפני הממשלה ניתוח אובייקטיבי של הנתונים הפוליטיים, בתוספת המלצה לנהוג בזהירות רבה.

אולם אין לנו שום מטה כזה, כשם שאין לנו מטה לתיכנון הפעולה המדינית בעולם הערבי.

יש רק ההתפרצויות הריגשיות של הגברת ראש־הממשלה, שנולדה בקיוב האוקראינית, ושגדלה במילווקי האמריקאית. יש כל־נאמי־אבא־אבן. יש המחשבה המג"דית של משה דיין, והמחשבה הממכפית של עזר וייצמן.

עוד מצלצלות באוזני הכרוזות־המלחמה של גולדה מאיר על ברית־המועצות, שרכשו לה פופולריות כה רבה.

נכנסנו להרפתקה זו בקלות־דעת עילאית, תולדת שיכרון־הניצחון של מלחמת ששת־הימים.

ההמנון הוא „העולם כולו נגדנו, אבל לנו לא איכפת." הסיסמה היא: לא חשוב מה יאמרו הגויים, חשוב רק מה עושים היהודים."

למרבה הצער, חשוב מאוד מה יעשו הגויים, ואפילו מה הם יאמרו. ואם העולם כולו יהיה נגדנו, יהיה איכפת לנו מאוד־מאוד מה תהיינה התוצאות לביטחון ישראל.

★ ★ ★

מבן ששום מדינאי או אלוף סובייטי לא יחליט בלב קל להכניס רגל צבאית רוסית לתוך הביצה המיזרח־תיכונית.

אך יתכן מאוד שלדעת הרוסים פשוט אין להם ברירה.

אין הם יכולים לסבול מצב שבו עושה חיל־האוויר הישראלי כאוות נפשו בשמי העולם הערבי, כשכל פצצה נושאת את הכותרת: „אתם רואים? אין כל ערך לעזרה הסובייטית."

פועלים לגביהם אותם המניעים שהכניסו את ארצות־הברית לבוץ הוויאט־נאמי.

אולם מצריים חשובה למוסקבה יותר מכפי שהיתה ויאט־נאם לוושינגטון.

★ ★ ★

בירושלים עדיין אומרים: „הם לא יעזו! הם אף פעם לא עשו זאת במקום אחר!"

אולם ברית־המועצות לא היתה אף פעם במצב כזה במקום אחר.

ויש האומרים לעצמם, בסתר ליבם: „הלוואי שיעשו זאת! זה יכריח את האמריקאים להתערב לצידנו, לספק לנו נשק!"

אולם אין זה בטוח כלל וכלל.

בוודאי, יש גורמים אמריקאים השמחים על כניסת ברית־המועצות לאותה מלכודת, שבה תקועים האמריקאים בוויאט־נאם. אלא לא איכפת שנשסוך את דמנו מול חיילים סובייטים, כשם שלא איכפת לרוסים שחיילי האגוי שופכים את דמם מול חיילים האמריקאיים.

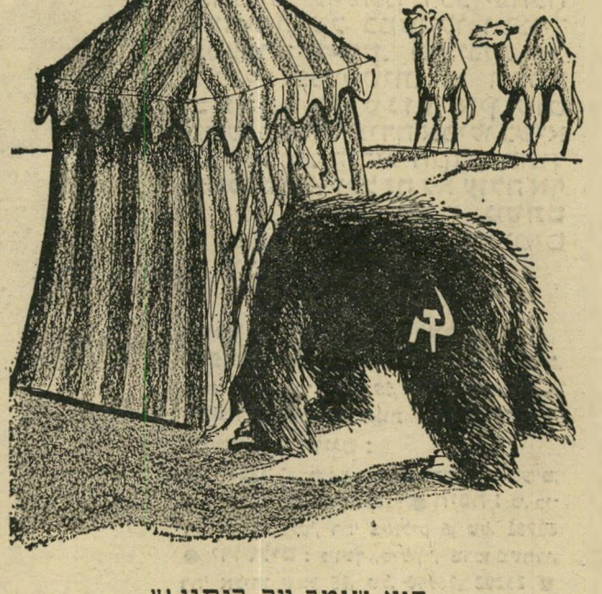
אך טעות נוראה היא לחשוב כי האמריקאים יתערבו אוטומאטית אם יתערבו הסובייטים.

העם האמריקאי הוכה בהלם בוויאט־נאם זה עתה נסער עד מעמקי לבו כשנתגלה שיש התערבות אמריקאית בלאוס. האמריקאים לא רוצים עוד להתערב בשום מקום בעולם. תהיה התקוממות אדירה נגד כל התערבות צבאית אמריקאית במרחב.

פרשת ה„פאנטומים" מוכיחה שממשלת ניכסון התרגזה לא רק על הסתבכותה בפרשת ההפגנות נגד פומפידו, אלא גם על המדיניות של גולדה, העלולה למשוך את אמריקה לעימות עם רוסיה.

משה דיין הבטיח השבוע כי בקרן הקרוב לא צפוייה לנו עדיין סכנה מן הערך הסובייטי.

חלוואי והיו לנו מנהיגים שהיו מסוגלים לחשוב גם על מה שיקרה א ח ר י הקיץ הקרוב!

„הוא שומר עך ביתנו!" (ביל מולדין, נ. י. טיימס)

תמרורים

נחוג • יום הולדתה ה־58 של **פט ניכסון**, רעיית נשיא ארצות־הברית, במסיבה צנועה בחוג המשפחה אחרי שסירבה לערוך קבלת־פנים רשמית בבית־הלבן כמקובל במאורעות מעין אלה. ליום הולדתה קיבלה פט במתנה מבעלה, **ריצ׳ארד ניכסון**, טבעת זהב קטנה ועליה סמל נשיא ארה״ב והודיעה כי היא עומדת לקצר את שמלותיה ב־2 ס״מ.

פט ניכסון

הורד מהצלב • **בן גוכי**, פאקיר מצרפת, שניסה לצלוב את עצמו ב־גן־העצמאות בירושלים אחרי שתקע בידיו וברגליו מסמרים, כאקט של הזדהות עם יהדות ברית־המועצות.

התגרשו • החצוצרן ומנהל התזמורת **הארי ג׳יימס** (54) **וג׳ין בויד**, אשתו השלישית, אחרי שנישאו לפני שלוש שנים, מסיבות של אי־התאמה, בלאס־ואגאס.

נישאו • כהן הדת **ג׳יימס אדמס**, 106, מי שהיה הכומר של הנשיא רוזבלט, **ברברה הוטדר**, היא בפעם השנייה, הוא בפעם הרביעית.

נפטר • **ארתור אדאמוב**, (61), מגדולי מחזאי האוואנגארד, יליד רוסיה, מהדמויות הידועות בגדה השמאלית של פאריס, ידידם של סמואל בקט, יוג׳ין יונסקו וז׳אן פול סארטר.

נפטר • באוסלו, בירת נורבגיה, בגיל 72, **טרז׳י וסאס**, מגדולי סופרי סקנדינביה, מחברם של 25 רומנים רבי־מכר, שהמפורסם בהם הוא ארמון הקרח.

נפטרה • מהתקף־לב בפאריס, הנסיכה **אירינה יוסופוף** (74), אלמנתו של הנסיך פליכס יוסופוף, מי שהיה רוצחו של הכומר רספוטין ובן־דודו של הצאר ניקולאי השני, שוכתה לפני 36 שנה בסכום של 125 אלף דולר בתביעת דיבה שהגישה בבריטניה נגד חברת הסרטים מטרו־גולדווין־מאייר, בעיקבות הסרט רספוטין והקיסרית, בו הוצג כיצד היא נאנסת על־ידי רספוטין.

נפטרה • בוואשינגטון, בגיל 87, **אדית גוד**, אחת מראשי אירגון הסופרג׳יסטיות, שפתחה ב־1913 את מסע־הצלב למען זכויות האשה בארצות־הברית, והקימה את מפלגת הנשים הלאומית.

נרצח • בגואטמלה, ראש המשטרה החשאית לשעבר שם, **חוזה ברנאבה ליזארס**. ברנאבה נורה ונהרג בידי יחידת מהפכנים, בנסעו במכוניתו באחד הרחובות הראשיים של העיר גוואטמלה. אירגוני הגרילה טענו כי ברנאבה בן ה־65 היה אחראי למות אנשים רבים ב־14 שנות עמדו בראש המשטרה החשאית, לכן התנקמו בו.

חשוב לשחקנים ולדוגמניות
אין צורך להיות רקדן מקצועי כדי לרקוד ג׳ז
הרקדן־והכוריאוגרף **שמעון לוי**, בוגר אולפני־מחול בניו־יורק ובלונדון, יקנה לך תוך חודשים ספורים כושר־תנועה־ומיקצב.
קורסי־בוקר וקורסי־ערב
(2 שיעורים בשבוע בכל קורס)
פרטים: טל. 24 74 80 (8.00—10.00 לפנה״צ; 17.00—20.00 בערב).

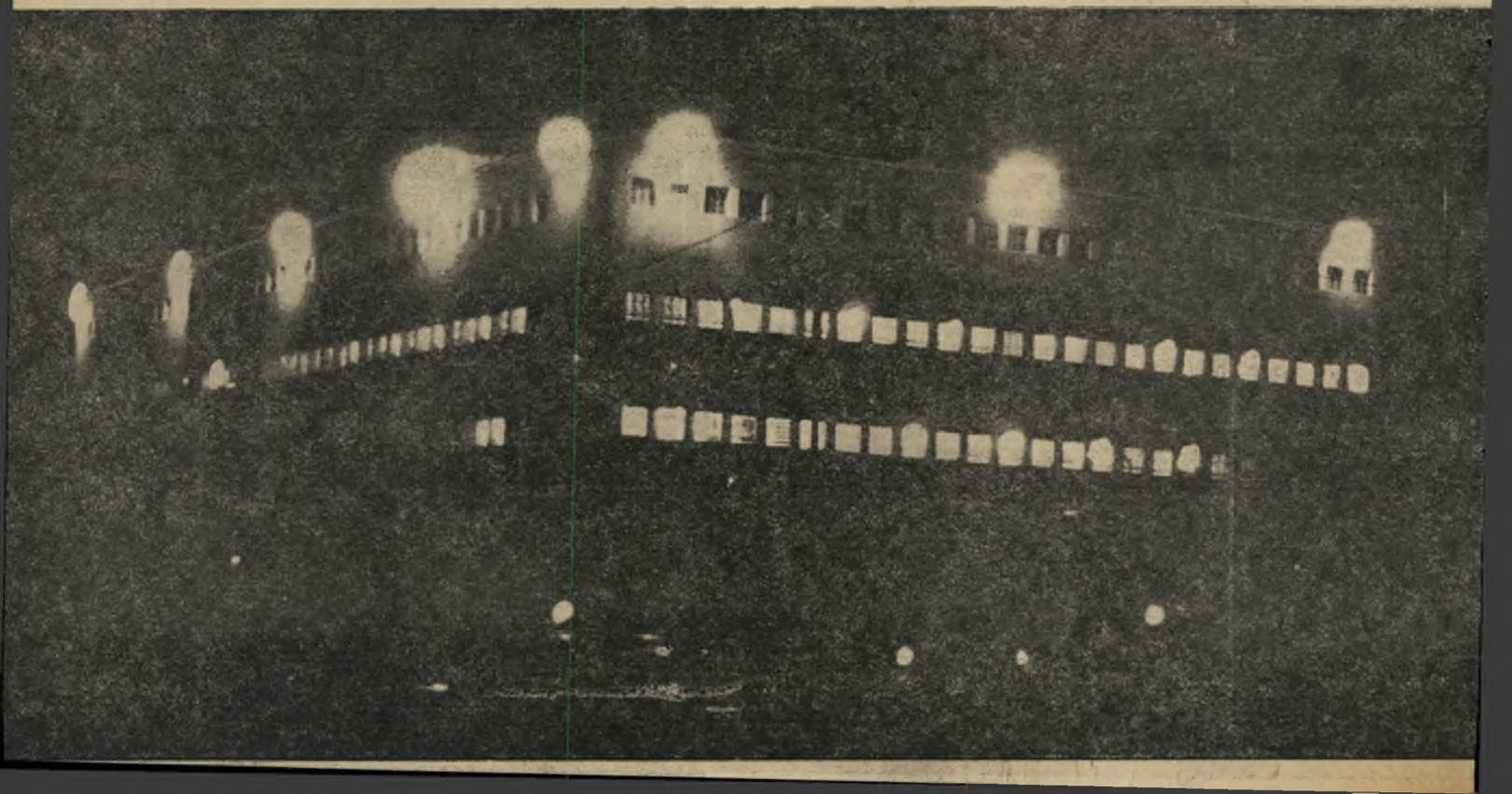
מכון פסיכולוגי
בהנהלת **נתן רזניק**
הרפית מתח ולמוד הפנוזה
טפול בחוסר בטחון ותסביכים
ת״א, המלך ג׳ורג׳ 44, בשעות: 18.00—15.00. חיפה, טלפון: 69300.

מזכירה, נשארת ללילה!
ועונה לטלפון 24 שעות ביממה **כמוכן המזכירה האוטומטית.**
וכן אנו מטפקים:
* **מכשירי האזנה**
* **מגבירי טיפון**
* **התקנת מיקרופונים והקלטות**
רדיו דוקטור, רח׳ שלום־עליכם 18, תל־אביב, טלפון 244118.

מה מסתתר מאחורי סורגים אלה?

הניהנום של אבן-כביר

אני ישבתי כבית הי
מסחר לטלוויזיה שבו אני שותף. זה קרה בשעות הצהריים. הגיעו למקום שני שוטרים במדים, ביקשו ממני להזדהות ולבוא איתם לכמה רגעים לתחנת המשטרה, לשיחה עם הקצין.

כשהגענו, הכניסו אותי לחדרו של הקצין. הוא חקר אותי, וסיפרתי לו כל מה שהיה לי לספר. מאוחר יותר התברר לי שדברי הוזיקו לי. לא היה לי אפילו מושג שיש לי אפשרות להתקשר עם עורך־דין.

לא אמרו לי זאת. האמת היא שלא איפשרו לי בכלל להתקשר עם איש. כעבור מספר שעות הודיעו לי שאני עצור. רציתי להודיע לאשתי, אך הדבר נאסר עלי.

החזיקו אותי בתחנת־המשטרה עד שתיים בלילה, ואז העבירו אותי בניידת, יחד עם כל הזונות שהמשטרה צדה באותו לילה, לאבו־כביר. אחרי שערכו חיפוש מדוקדק על גופי, הכניסו אותי לתא־העצורים.

כשראיתי את התא — חדר עם שש מיטות שעליהן שכבו גברים בלתי מגולחים, על שמיכות ללא מצעים — הבנתי לראשונה את מצבי.

זאת היתה מכה איומה: הסירחון כמעט עילף אותי. הראו לי על מיטה פנויה בקצה החדר. ניגשתי אליה — ולא יכולתי להתישב עליה. השמיכות היו ממש קשות מרוב הליכלוך.

סוחבים את החוטים מהמזרונים

בסוף גברה עלי העייפות ושכבתי לישון. בשמיכה אחת נאלצתי לכסות

(המשך בעמוד 14)

"נעצרתי לחמישה ימים בלבד"

(המשך מעמוד 13)

את המזרון המתפרק, אחת שמתי מתחת לראש, כי אני רגיל לישון עם כר, ונשארה רי רק שמיכה אחת להתכסות. לא נרדמתי כל הלילה מרוב קור.

אחרי יומיים בתא הזה הביאו אותי ב־פני שופט, שם האריכו את מעצרי בעשרה ימים נוספים.

באיזה אופן שהוא נודע לאשתי שנעצרתי — לא באופן רשמי — והיא הגיעה לבית־המשפט. היא הביאה איתה תיק עם מגבת, סבון כלי גילוח, משחת־שיניים וכלי־מיטה. כשהשופט פסק לי עשרה ימים נוספים,

הנוחיות והמקלחת נימצאים בתוך חדר המעצר רק מופרדים במחיצה. את החדר עצמו אומנם שוטפים מדי יום, אבל את ה־נוחיות והכיור מנקים רק פעם בחודש. שופכים עליהם מי־אש ושוטפים במים.

ביאפרה
באבו־כביר

בימים הראשונים כמעט לא אכלתי. חדר־האוכל באבו־כביר מיועד ל־80 עצורים. בדרך־כלל נמצאים שם בין 130 ל־150 איש.

זה עלול לקרות לך!

מה תעשה אם מחר בבוקר, לפני צאתך לעבודה, יתייצבו בפתח ביתך שני שוטרים ויודיעו לך שאתה מתבקש לסור עימם לשעה קלה לתחנת־המשטרה?

אם אתה אזרח ישראלי ממוצע, שומר חוק ומורגל למשמעת צה"ל, לא תחסם כלל, תתלווה לשוטרים מתוך אמון מלא בדבריהם.

זו יכולה להיות טעות גדולה מצידך.

כי העובדה שאתה חף מפשע — איננה ביטחון מספיק שלא תמצא עצמך, לאחר „השעה הקלה" עליה דיברו השוטרים, בבית־המעצר — ל־48 שעות, ואחר־כך בפקודת שופט, עד אפילו 30 יום.

כל זאת — ללא משפט, לפני חמשפט.

לשם כך, מספיק שהמשטרה רק חושדת בך שעברת על החוק.

כאשר מתדפקת המשטרה על דלתו של פושע ותיק, הוא יוצא לדרך מצוייד בכל הדרוש, מבחינה פיזית, אך בעיקר — מוכן מבחינה פסי־כולוגית. כשיישלח לבית־המעצר, ימצא עצמו במקום מוכר, בין מכרים ותיקים — מבין העצורים והסוהרים כאחד.

אבל כאשר אתה תגיע לשם — היה נכון לקבל הלם קשה:

לפתע, ללא אזהרה, תושלך ממיסגרת חייך השלווים והמסודרים לחיים תת־אנושיים:

פישפשים זוהמה נוראה — אכילה בידיים ללא כלי־אוכל — מזון מוגש ברגליים — אלימות ללא הגנה (רק לפני שבועות מספר התפר־סמה בעיתונים שערוריית הצעיר החשוד ברצח הגינקולוג התל־אביבי, ששני חומוסקסואלים ניסו לאנוס אותו בתא המעצר באבו־כביר, הי־כוחו מכות רצח — כלי שהסוהרים חשו לעזרתו) — העלמת זכויותיך החוקיות — ניתוק הקשר עם המשפחה ועורך־הדין — שלילת טיפול רפואי מחולים — ענני־חשיש ממלאים את האוויר — זוהי התמונה כאשר המשטרה, במקום לחגן עליך, יוצאת נגדך במטרה לשבור אותך ולהוציא ממך חודאה.

בכתבה זו מובאים כלשונם סיפוריהם (ששולבו לצורך הכתבה בסי־פור אחד) של עצירים שבילו בבית־המעצר חידוע ביותר לשימצה בארץ — זה שבאבו־כביר, בכניסה המזרחית לתל־אביב.

אחדים מבין המרואיינים היגם פושעים מועדים. אחרים — אזרחים שהיו מהוגנים עד שנתפסו לראשונה. אחדים מהם מפורסמים — אחרים אלמונים. אבל מחסיפורים של כולם כאחד מצטיירת תמונה ברורה — על הנהינום ששמו אבו־כביר.

ביקשתי מהשוטר שילווה אותי לגשת ל־אשתי לקחת ממנה את החפצים. הוא ענה שאין אפשרות לכך — הוא ממהר.

פניתי לשופט, והוא השיב — לתדהמתי הרבה — שהדבר תלוי בשוטר, אם השוטר אינו מאפשר לי זאת — משמע שאין לו זמן.

הודעותי מתשובת השופט. חשבתי ב־ליבי: „אם השופט המכובד היה נמצא בתא המזוהם ההוא 48 שעות ללא מגבת ו־מברשת־שיניים, לא היה חס כל־כך על שלוש דקות." אבל לא אמרתי. חששתי מבזיון בית־הדין.

עשרת הימים הבאים היו גהינום. את ה־שמיכות היו מוציאים מחוץ לתא כל בוקר בשבע וחצי, שעה אחרי ההשכמה, ומאותה שעה, במשך כל היום, הייתי יושב קופא מקור על המיזרון החשוף.

המיזרון הוא סיפור בפני עצמו. כל ה־חוטים הוצאו ממנו: העצורים שלפו אותם כדי לתלות כביסה או להדק את המכנסיים. את התגורות לוקחים בזמן החיפוש. עשב־הים במזרון היה מגובב ערימות ערימות מתחת ליוטה המוכתמת. הדבר נראה כשק מזוהם וחסר־צורה.

בשבע בבוקר מתחילים להכניס את ה־עצורים לארוחת־בוקר. לפני השולחנות ישנו אשנב דרכו מקבלים את האוכל. חצי ביצה, רבע משולש גבינה מותכת, ריבה ורבע כיכר־לחם שחור, בלתי פרוס. הכל באותה צלחת פלסטיק. חוץ מזה נותנים לך נוזל שצריך להיות קקאו או קפה דלוח — לא ברור מה. אבל הנוזל מעולם לא חם. מחלקים אותו בספלים בהתחלת ה־ארוחה, ועד סופה הוא כבר קר.

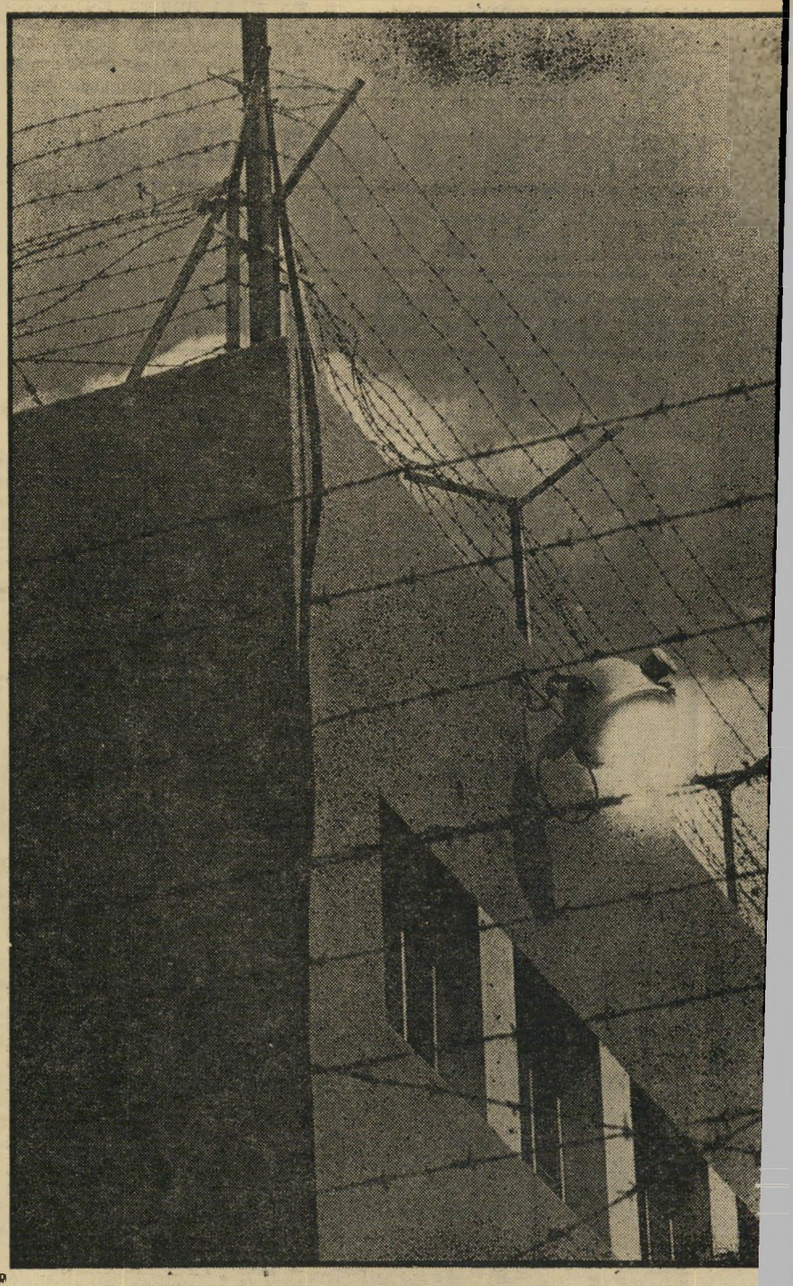
כלי־אוכל לא נותנים, העצורים חייבים לאכול בידיים. למדתי מעצורים ותיקים איך עושים זאת: לקחתי את הקרום הקשה של הלחם ובעזרתו מרחתי את המרגרינה וה־ריבה. את הביצה והגבינה אפשר תמיד לאכול בידיים.

אחרי ארוחת־הבוקר מתחיל סדר היום: יוצאים לטיול לחצי שעה בחצר קטנטונת מוקפת חומה — עד שמוציאים את ה־שמיכות מן החדרים ומנקים אותם. אחר־כך חוזרים לתא ויושבים בבטלה עד 12, זמן ארוחת־הצהריים.

בארוחה זו מגישים אוכל קר, מלבד ה־מרק, שהוא בדרך־כלל חם וטעים. עם ה־מרק מגישים גם כף.

ואזדקק למאה שנה כדי להשתחרר מהסיוט ששמו אבו-כביר

בארוחת הצהריים ביצעתי את הנגיבה הראשונה שלי. גנבתי את הכף כדי להעזר בה בארוחות ערב ובוקר.

העצורים חייבים כולם להישאר בחדר־האוכל עד תום הארוחה. דבר זה גורם ל־תוהו־ובוהו ורעש אימים.

כאשר כולם גומרים אפשר לקבל תו־ספת. האוכל הוא כל־כך מעט, שהגברים מתנפלים על החלון וחוטפים מכל הבא ליד בשאגות איימים וקללות. ממש כמו ביאפרה.

אחרי ארוחת־הצהריים שוב שיול בחצר, ואחר־כך לתאים עד 4.30, זמן ארוחת־הערב. ארוחת־הערב היא כמו זאת של הבוקר, ב־שינוי יחידי — תה במקום קפה.

„אתה חושב שכאן בית־כנסת?"

ליות הם קשים ביותר באבו־כביר. נוסף לקור בחורף ולבעיות ה־אישיות של העצורי, ישנו שם הטלפון.

הטלפון הוא כינוי של הדו־שיח המתנהל בין העצורים לבין עמיתיהם או ידידותיהם מעבר לחומה. בערך בשמונה בערב מת־חילים להגיע המבקרים ואז מתחילים ה־דיאלוגים:

„יחזקאל, השגתי לך עורך־דין!" מגיעה שאגה מלמטה. יחזקאל נחפז לחלון ועונה בשאגה:

„תגיד לשוש שתבוא לבקר. אם לא תבוא, תרביץ לה מכות שתצטער שנולדה."

עצור אחר שומע את קול חברתו ה־קוראת לו וצועק בחזרה: „מה את עומדת כאן? תלכי לעבוד ותשלמי לעורך־דין!"

על הסוהרים אפשר להגיד שהם בדרך־כלל בסדר. יש ביניהם כאלה שמוכנים לע־זור, ואפילו לצלצל לעורך־דין או לאשה. מאידך, יש אחרים שהעצור בעיניהם איננו כלל בן־אדם.

היה מיקרה בזמנו שהנהג־מונית נעצר בגלל קטטה. לפני טיול הבוקר הוא שאל אם מותר לו להשאיר על יד הסמל התורן מג־בת וחולצה שזה עתה הגיעו אליו מן ה־בית. הסמל הסכים — אך כשחזר הנהג מ־טיול הבוקר, נעלמו הדברים. „לא היית צריך להשאיר אותם כאן," ענה הסמל. „כו־לם גנבים. בטח שלקחו אותם. מה אתה חושב, כאן זה בית־כנסת?"

בעיטות לעצירה

גרוע מכוחם הוא הסדיסט — קצין בכיר בכלא.

הסדיסט ממש נהנה כשהוא יכול להכניס מכה לעציר. הייתי פעם עד למחזה שלא אשכח.

עורך־הדין שלי הגיע לביקור אחרי שבוע ימים. ישבתי איתו בחדר־הקבלה, כשפתאום נשמעו צעקות: ארבעה צעירים וצעירות נתפסו כשהם זורקים חשיש דרך החלון ל־עצורים. הקצין הכניס אותם בלייתי שוסרים — אבל שיפל בהם באופן אישי. הוא בעט בהם ודחף אותם. בעיקר הוא הת־עלל בצעירה אחת. הוא דחף אותה עד ש־היא נפלה, ואז בעט בה כמה בעיטות הגו־גות. הצעירה קמה והתחילה ללכת שוב, והוא נתן לה דחיפה נוספת, הפיל אותה והמשיך בבעיטות. עורך־הדין שלי הסב את ראשו כדי לא להיות עד למתרחש.

עורך־הדין הוא הקשר היחידי של העצור עם העולם החיצון. לבני המשפחה אסור בדרך כלל לבקר בבית־המעצר. עורך־הדין, דיו שהתקמטו מן הלילות של שינה בהם.

כשהגיע זמנו להיות מובא בפני שופט, לאחר עשרה ימי מעצר, שכחו להכניס אותו לרשימה לגילוח. בבית המעצר אסור להת־גלח. את העצורים מגלחים רק לפני שהם מובאים בפני השופט.

שרף הופיע בפני השופט עם זקן בן עשרה ימים, בגדים מקומטים ועיניים אדו־מות מחוסר־שינה. לדעתו, הסכים השופט להאריך את מעצרו בעשרה ימים נוספים רק בגלל הופעתו העלובה, שלא תאמה את מע־מדו כמנהל אדמיניסטרטיבי של התיאטרון הלאומי.

שופט תוקף את אבו־כביר

יצחק אנגל נעצר על־ידי המשטרה כחשוד בקבלת שוחד במיסגרת תפקידו כמנהל מחסני הדואר באבו־כביר. הוא נכלא בבית־המעצר באבו־כביר, חוכנס שם לבידוד, ורק לאחר שנשבר והודה, הורשתה אשתו לבקרו. בעת משפטו, בו חגן עליו עורך־חדין חיים קאזיס, התייחס כבוד השופט המחוזי בתל־אביב, בנימין כהן, לנעשה באבו־כביר. חרי תמצית דבריו:

11 יום היה הנאשם עצור, וביום ה־12 מסר הודאתו.

במשך כל 11 הימים עד מתן ההודאה היה הנאשם עצור באותו חלק של בית־הכלא המשטרתי באבו־כביר הידוע בתור בידוד.

נדאית משכנעת בעיני הטענה, שתנאי ה־בידוד במשך 11 יום — עם סיכוי ל־14 ימים נוספים כאלו — השפיעו על הנאשם לפצות את פיו, גם בעניין שבו לא רצה כלל לפצות את פיו.

דק כאשד חוצא מן הבידוד והועבר ל־חלק אחר של בית־המעצר — לאחר שמשך רק שלוש פעמים. כלומר — שלושה ימים רצופים, ואולי אפילו ארבעה, הוא נשאר שגור בתאו.

המשטרה טוענת שהבידוד הוא לצורך חקידה, כדי שחשודים לא יעבירו ידיעות אחד לשני. אולם אפשר לתאר בידוד, אם זו המטרה — שלא יצריך מניעת טיול בחצר.

אבל למה לי לנחש ניחושים? לפי סעיף 86 לפקודת בתי־חסוהר, בידוד הוא אחד העונשים על עבידות בבית־סוהר.

אך גם כעונש אסור להחזיק עצור באופן רצוף בבידוד יותר משבעה ימים. מנהל

לא להשאיר עצירים בידי המשטרה

את הודאתו — נודע בכלל לנאשם שכלל המצירים סוחזקים בתנאים אחרים — לא בבידוד בשוחו.

למרות ידיעתי שמילים אלו שאני עומד לחוציא מפי חן קשות — הרי שהגעתי לכלל דיעה שהבידוד קיים כדי שתנאיו יל־חצו על נאשמים מסויימים ויכבידו עליהם.

אינני מתכוון כעת דווקא לעובדה שממנה נתדשמתי קשות, והיא: שאת האוכל נתנו להניש שם על־ידי דחיפת הקערה ברגל מתחת לסורג הדלת. כוונתי לכך, שעצור שהוכנס לבידוד — לא הוצא אפילו לסיול יומי, ולא יכול היה לראות מאומה זולת ארבעה קירות.

התובע אומנם ציין שהיו לוקחים את ה־נאשם כימעט יום־יום למטה חמחוז של ה־משטרה, כך שהבידוד לכאורה לא חורגש על ידו. אולם הוצג בפני תיק־המעצר, ואני רואה שבמשך תקופת בידודו הוצא הנאשם רק שלוש פעמים. כלומר — שלושה ימים רצופים, ואולי אפילו ארבעה, הוא נשאר שגור בתאו.

המשטרה טוענת שהבידוד הוא לצורך חקידה, כדי שחשודים לא יעבירו ידיעות אחד לשני. אולם אפשר לתאר בידוד, אם זו המטרה — שלא יצריך מניעת טיול בחצר.

אבל למה לי לנחש ניחושים? לפי סעיף 86 לפקודת בתי־חסוהר, בידוד הוא אחד העונשים על עבידות בבית־סוהר.

אך גם כעונש אסור להחזיק עצור באופן רצוף בבידוד יותר משבעה ימים. מנהל בית המעצר העיד אצלי שלעולם לא תחזיק אדם בתא מבודד אלא לפי חוראת היחידה החוקרת. מדוע לא — אם הבידוד איננו אלא מגורים בתא נפרד, שמטרתו מניעת התקשרות עם שותפים לעבירה?

הפירוש המתבקש הוא: מנהל בית־המע־צר נזקק לכיסוי למשהו ששכלו אומר לו שהוא פסול.

יש לי הרגשה ששר־המשטרה אינו נותן דעתו די על הסיבה שהניעה כבר את המ־חוקק המנדטורי לחוציא את מינהל בתי־הסוהר מידיו של המפקח־הכללי של המש־טרה. הטעם הוא, שלגמרי לא ברור הדבר שאדם עצור יהיה במישמורת היחידה ה־חוקרת אותו.

הנסיון מראה שמוטב היה לשופטים אילו בדרך־כלל ציוו שמעצר עצירים יהיה במיש־מורת מנהל בתי־הסוהר, ולא במישמורת המשטרה. כך תימנע הסיפעה הופרזת של חוקרי־המשטרה על תנאי המעצר.

מבקר את שר־המשטרה

הגילוח בבית־המעצר הוא שערורייה בפני עצמה. סכיני הגילוח הם הזולים ביותר, ו־שלושה עצורים מתגלחים באותו סכין, כך שהאחרון ממש נשחט.

עצירים וסוהרים — ידידים ותיקים

ד„אקנה שחפקתי משהותי באבו־כביר: ככל שהעצור הוא פושע גדול ו־ותיק יותר — התנאים שם טובים יותר בשבילו.

ראשית, הוא אינו מדבר עד שלא מפגי־שים אותו עם עורך־דין. שנית, הוא בא מצוייד בכל הדברים הנחוצים לו כדי להקל עליו את החיים. בתוך הכלא הוא מכיר כבר את הסוהרים, מסתדר לקבל מיזרונים חד־שים יותר ועל־מנת להימצא עם עצורים ש־נוח לו איתם.

עצור שנעצר לראשונה, לעומת זאת, עו־למו חרב עליו. עצור ותיק מגיע למקום מוכר לו. לעצור חדש מצפה הלם אכזרי. וזאת, לדעתי, בדיוק מטרתם של חוקרי המשטרה.

„נעצרתי לחמישה ימים בלבד — אזדקק למאה שנה כדי להשתחרר מהסיוט ששמו אבו־כביר!"

לעומת זאת, רשאי להביא בגדים, עיתונים, סיגריות וחברי־מתיקה.

לעצור זכות לשיחת טלפון אחת אחרי שנעצר — שהיא בדרך־כלל לסרקליטו. ה־שוטרים מעלימים זכות זאת. אם העצור עומד על דעתו — מסבירים לו שאין אפ־שרות לצלצל. את זאת הם עושים כמובן כדי להוציא הדאה בטרם נוקע העצור עם סרקליטו, עצות העשויות לעזור לעצור — נראות מיותרות בעיני חוקרי המשטרה.

מנהל „הבימה" הסתובב כסהרורי

ורמן בולם של אבו־כביר שפגשתי בו שם היה אשר שרף, התשוב במע־לה בהבימה.

גם לו, כמו לכולם, הודיעו כשעצרו או־תו, שרוצים לשוחח איתו למספר דקות. הוא עזב את ביתו בידיים ריקות. בתחנת המשטרה חקרו אותו, הוא מסר הודאה, ונעצר.

הוא הסתובב בבית־המעצר כמו סהרורי. אפשר היה לראות עליו שהוא לא מבין כלל מה קרה לו. הוא נהג לשבת כל היום על מיטתו החשופה, כשהוא רועד מקור בבג־

(המשך מעמוד 10)

פומפידו בארצות־הברית, שהיוזמה את נקודת המיפנה. ספק אם פומפידו הצליח לשכנע את ניכסון לשנות את מדיניותה של ארצות־הברית במיזרח־התיכון ולהתקרב לעמדה הצרפתית. לא דבריו של פומפידו הם ש־הכריעו, אלא התנהגותם של יהודי ארצות־הברית כלפיו.

לפתע התגלו יהודי ארצות־הברית כאוהדים שנאמנותם לישראל גדולה מנאמנותם לאינטרסים האמריקאיים. ההסגנות נגד פומפידו שאילצו את ניכסון לעשות צעד חסר־תקדים, לטוס מוושינגטון לניו־יורק כדי ל־פייס את פומפידו, היתה פגיעה בניכסון הן מבחינה אישית והן במעמדו כנציג ארצות־הברית.

נראה שישראל הפריזה בביטחונה העצמי ובאמונתה בכוחם של יהודי ארצות־הברית. ההסגנות נגד פומפידו השיגו בדיוק את ה־מטרה ההפוכה לה התכוונו. ברור, שהם לא היו הגימוק היחיד להחלטתו השלילית של ניכסון, אולם במצב העדין בו נמצא, כשהוא נתון ללחצי יועציו למניעת עימות עם ברית־המועצות בכל מחיר, היה בתופעה זו כדי להטות את כפות המאזניים לכיוון של שלי־לה.

המלחמה

הטילים — ומה הלאה?

„טילי ס.א.מ.3 אינם נשק מגני," הסביר שר הביטחון משה דיין, בראיון הטלוויזיוני שלו בערב־שבת. והוא הוסיף: צה"ל ימשיך את התקפות־האוויר על מצרים גם אחרי הצבת הטילים החדשים.

הכרזה זו תאמה את התדמית הציבורית של דיין כ„גברי". מבחינת האסטרטגיה ה־מלחמתית של ישראל, ספק אם אמנם נהג דיין בתבונה. כי הצבת הטילים החדשים חייבה בחינה מחודשת — ולא על רגל אחת — של הנתונים ושל האסטרטגיה. לא רק בשל הסכנה המיידית הגלומה בטילים, אלא בשל סכנת ההסלמה, והאפשרות כי:

- **התשתית הטכנית והאלקטרונית, ה־מופעלת בידי מומחים סובייטים, תשמש בסיס לזרוע אוירית קרבית, מופעלת אף היא בידי סובייטים;**
- **טייסים סובייטים ייכנסו לוירט־ה־קרב, לפחות כדי לספק מיטריה אווירית ל־מצרים, מערבה לתעלת סואץ.**

מול סיכונים חדשים אלה, התחייבה ה־שאלה: האם רצוי — או כדאי — לצה"ל להמשיך בהסצעות האסטרטגיות בעומק ה־שטח המצרי?

פרשטים מול מפציצים. ההכרעה להשתמש בחיל־האוויר כזרוע הפעילה במל־חמת־ההתשה בחזית המצרית נפלה לפני כ־שישה חודשים. עד אז סמך צה"ל, מבחינה מיבצעית, על כוחות הפשיטה שלו, שחדרו אל מאחורי קווי האוייב, הלמו ביעדים מוג־דרים, ושבו לבסיסם.

הווגלים בקו זה, שכוו להגדרה „הפוש־טים", היו הראשונים שהדגישו את העובדה, כי בתנאים החדשים של החזית המצרית ספק אם יכולות פשיטות חד־פעמיות לעו־ער במידה מספקת את המערך המצרי, ול־שמש תגובה למלחמת ההתשה.

כנגד „הפושטים" ניצבו „המפציצים", ש־טענו כי הזרוע האווירית מסוגלת יותר מכל זרוע אחרת בצה"ל להלום בהתמדה במערך המצרי, להשיב ברציפות למלחמת ההתשה. הסיכון העיקרי שניראה אז באופק: התער־בות סובייטית, בייחוד אם יותקפו מטרות רגישות כמו פורט סעיד ומיתקניה. לבסוף הוכרעה הכף לטובת „המפציצים".

מטרייה אווירית? ייתכן שדווקא הצלחתו של חיל־האוויר סיחררה את ראשם של קברניטי המדינה, דחפה אותם להרחיק לכת הרבה מעבר לרצוי. מבחינה מיבצעית, היתה המערכה האווירית ראוייה לציון. היא הקיפה בו־זמנית מיכלול משימות:

- **סיוע טקטי לכוחות המחופרים לאורך התעלה, על־ידי שיתוק מקורות־האש המצ־ריים;**
- **המצאת ריכוזים מצריים בקו השני של חזית התעלה;**
- **חיסול שיטתי של מערכת ההתראה וההגנה האלקטרונית של הצבא המצרי, תקיפת תחנות מכ"ם בדייקנות של קליעה למטרה; דבר זה איפשר —**
- **חדירה לעומק שטחי מצרים, תקיפת מטרות מבוהרות בפרדסי קאהיר ובמעמקי עמק הנילוס.**

השלב האחרון של המיתקפה האווירית נועד — על אף ששום אחראי בישראל לא יודה בכך — להנחית מהלומה פסיכולוגית על תושבי מצרים. אך דווקא כאן היתה ה־טעות הגדולה. כי לא זו בלבד שההפצצות סביב קאהיר לא עיוררו את המוראל של המוני מצרים, ולא גרמו לנפילתו של עבד־אל־נאצר, אלא שהפצצת מיפעלי אבו־זעבל סיפקה למישטר המצרי זריקת־כוח בפנים מצרים וקלף תעמולתי בר־חבי העולם.

תוצאה בעלת משמעות גדולה עוד יותר: הסובייטים החליטו להעניק למצרים מערכת טילי ס.א.מ.3.

עתה ברור, כי מייד אחרי ההפצצות ב־פרברי קאהיר טס עבד־אל־נאצר למוסקבה. הוא שהה שם שלושה ימים, כפי שהודלף לעיתונים המערביים. נשיא מצרים עצמו לא אישר ידיעה זו, והסובייטים אף הכחישוה. אך עתה ברור, כי בביקור זה התחייבו ה־סובייטים לצעד החשוב הראשון, במה ש־משה דיין הגדירו השבוע כ„סובייטיזציה של המלחמה". הטילים והחיילים החלו זור־מים למצרים לפני חודש ימים, ברכבת־ה־אויר, שגם אותה הכחישו הרוסים.

ויאט־נאם שניה? ס.א.מ.3 לא נוסה עדיין בתנאי קרב. הוא גם לא הוצב מיבצ־עית בשום מדינה מחוץ למדינות ברית־וארשה. על כן אפשר להעריך את יכולתו רק על־פי הנתונים הרשמיים או המודיעיניים שנאספו בידי אנשי־מיקצוע מערביים (ראה מיסגרת). אבל אפשר בהחלט לקבל את קביעתו של שר הביטחון, כי אינו נשק מאגי. אפשר גם להניח, שטייסי צה"ל ימ־צאו דרך להתגבר עליו. השאלה תהיה רק: באיזה מחיר?

שאלה זו חמורה שבעתיים — ואפילו גר־רלית — נוכח סירובם של האמריקאים ל־הבטיח מישלוח חדש של מטוסי־קרב על־קוליים לישראל.

כאשר מדובר במיתקפה צבאית כוללת, בה משמש חיל־האוויר כוח־מחץ המפנה את הדרך בפני השיריון והחי"ר, הופכת מערכת טילי קרקע־אוויר לסיכון אחד מיני רבים, במיכלול השיקולים של המיתקפה. במיכלול זה, אין הטילים יכולים להיות גורם מכריע, או אפילו בעל מישקל נכבד.

אולם אין להניח שצה"ל עומד בעתיד ה־קרוב לצלוח את התעלה ולעלות על קאהיר ואלכסנדריה. אותם חוקים שקבעו את מדי־ניות צה"ל מאז תום מלחמת ששת הימים ימשיכו לקבוע את התנהגותו בעתיד הנראה לעין. כלומר: ניהול מלחמת התשה, משני צידי החזית הקבועה של התעלה.

מישקלה של מערכת הטילים החדשים, ב־סוג זה של מלחמה, עלול להיות שונה ל־חלוטין. על כן חייבת שוב להישאל השאלה: האם מדיניות „המפציצים" מוסיפה להיות, גם בתנאים הקיימים, התשובה הנאותה ל־מדיניות ההתשה המצרית? או אולי „הפוש־טים" הם אשר צריכים לתת את התשובה?

או שמא אין ביכולתם לא של „המפצי־צים" ולא של „הפושטים" לתת תשובה — באשר שוב לא תיתכן תשובה צבאית גרידא, אלא מתקרבת השעה בה חייבת ממשלת ישראל להחליט על תשובה מדינית?

אחרת לא יהיה מנוס מהסלמה מסוכנת יותר ויותר, עד כדי הפיכת המרחב לוויאט־נאם שנייה, בה ישחקו המעצמות תפקיד הפוך: הסובייטים יפעילו גייסות ומטוסים; האמריקאים יספקו נשק.

דרכי־אדם

שניים שיחזרו לחיים

חנאן מוחמד עבד אלהאדי בת השבע ישבה בחצר ביתה במחנה הפליטים בעזה, ממתינה למים על הפרימוס שירתחו, כאשר נשמעה התפוצצות אדירה והיא איבדה את הכרתה.

הדבר היה לפני ארבע שנים, תחת ה־שלטון המצרי, וסיבת ההתפוצצות אינה ידועה. אולם תוצאותיה ידועות: לאחר מאמצים רבים, הצליחו הרופאים להציל את חייה. אך כאשר התלימה, נראה היה כי מאמציהם היו לשוא. הילדה הקטנה איבדה את רצון החיים בגלל צלקות ה־כוויות המרובות שנותרו בפניה ובידה.

ירופא יוצא ?־?חמה. הצלי את חיי חנאן הקטנה ד"ר אמיל ג'אקי, ה־רופא הבלגי של סוכנות הסעד והפליטים. הוא סירב להשלים עם האדישות שתקפה את הילדה, הורה לאמה להלבישה תמיד

(המשך בעמוד 19)

וח רעה הילכה השבוע אימים בישר־אל, הרוח הרעה של ס.א.מ.3, כינויו של טיל קרקע־אוויר סובייטי חדש, שלפי הידי־עות שפורסמו בעיתונות העולם, הוא ה־שלב האחרון של הסלמת מירוץ החימוש ב־מיזרח התיכון, שהפך למין מילה מאגית מעוררת חרדה וחלחלה.

בעוד שמלכתחילה נועד ס.א.מ.3 להפחיד גם ממקורותיו שלו, יש להניח כי ידיעות אלה מסופקות לעיתון על־ידי אחד משרותי־הביון, שיש לו עניין בפירסומם.

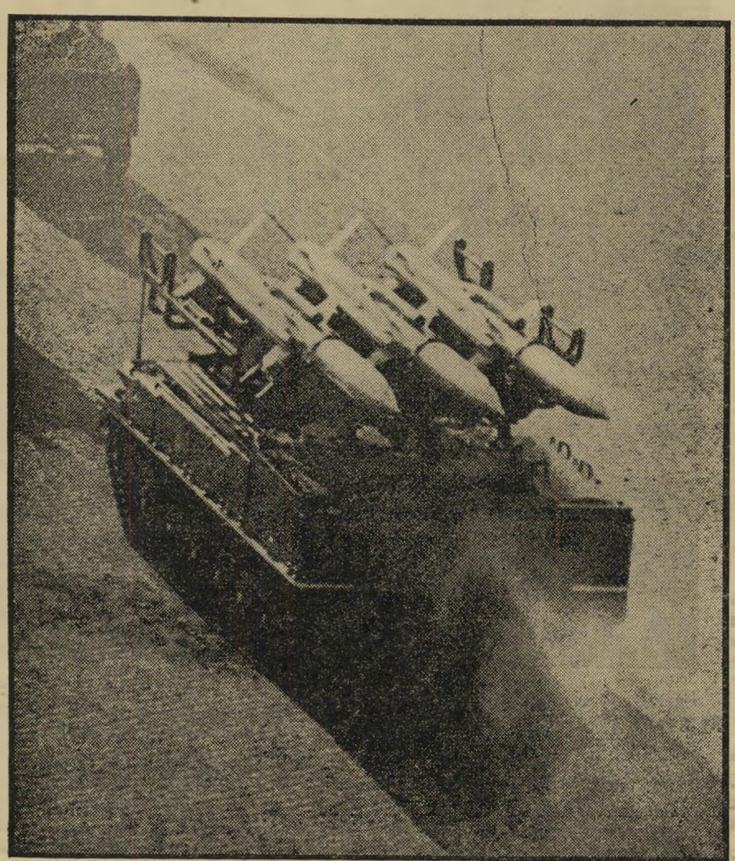
האינטרס בפירסום ידיעות מעין אלה אינו טמון בשמירה על עקרון חופש האינפור־מציה, או כדי לספק את סקרנותם של קור־אי הניו־יורק טיימס. מאחורי פירסום ידי־עות אלה קיים אינטרס פוליטי ברור, ש־

■ מה מסתתר מאחורי הידיעות על הצבת טילי „סאם 3" מאוישים בסילנים סובייטים על אדמת מצרים?

בעצם רק את הדוד סאם, להניעו מלספק עוד מטוסי פאנטום לישראל, הוא הפך ל־גולם שהפחיד את תושבי ישראל עצמם.

לפתע נדמה היה לאזרחי ישראל, שרובם ככולם לא הבינו במה המדובר, שהכנסתו של ס.א.מ.3 למערך הצבאי המצרי עלולה לבטל את העליונות הצבאית של ישראל, כוונתו להפעיל לחצים מדיניים, באמצעות הפירסום דווקא בעיתון חשוב זה, שהוא אולי החשוב והמהימן שבעיתוני העולם.

בהקשר זה אסור לשכוח שלמרות הער־כותיהם הביקורתיות מעת לעת של עורכי הניו־יורק טיימס לגבי ישראל, ידוע עיתון זה באהדתו לישראל.

„סאם 3" במיצעד

כך הוצגו טילי סאם 3 החדישים בנובמבר 1967 במיצעד בכיכר האדומה במוסקבה. על־גבי השריונית נראים שלושה טילים מדגם זה. בצידי הטילים נראות הרקטות המסייעות להגברת התאוצה של הטיל, לפי הוראות הניתנות מהמחשב הנמצא בתוך הטיל עצמו.

למחוק את השליטה האווירית שהשיג חיל־האוויר הישראלי בשמי מצרים.

משום כך אין זה מיקרה כלל שסקופ בינ־לאומי כמו עיסקת הרכש הצרפתית—לובית התפרסם על גבי עיתון זה דווקא, ערב ביקורו של נשיא צרפת ז'ורז' פומפידו ב־ארצות־הברית. אין זה מיקרה גם שהניו־יורק טיימס פוצץ את הידיעה, הנכונה כש־לעצמה, שהסובייטים מחמשים את צבא מצ־רים בטילי ס.א.מ.3, דווקא ערב מתן ההחל־טה האמריקאית בדבר אספקת מטוסי־קרב נוספים לישראל.

כדאי אולי לזכור שאין זו הפעם הראשו־נה שהניו־יורק טיימס מפרסם את הידיעה על כוונתם של הרוסים לשגר טילי ס.א.מ.3 למצרים. לפני שבועות מספר, בעת שהפצ־צות חיל־האוויר הישראלי עמוק בששת מצ־רים היו בעיצומן, היה זה אותו ניו־יורק טיימס שפירסם את הסקוס בדבר נסיעתו ה־חשאית של נאצר לרוסיה, כדי לבקש מן הסובייטים את אמצעי ההתגוננות האנטי־אוויריים החדישים.

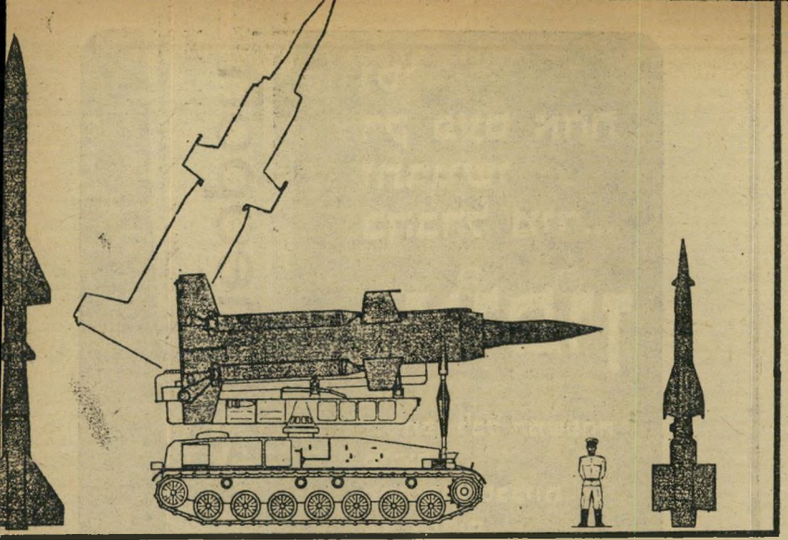
אז גם פורסם שנאצר ביקש טילי ס.א.מ.3 כנגד המטוסים הישראליים מנמיכי הטוס,

איך נוצרה הפאניקה?

ר היסטריה סביב הס.א.מ.3 נוצרה בסוף השבוע שעבר, כאשר פירסם ה־עיתון האמריקאי המהימן והחשוב ניו־יורק טיימס את הידיעה כי ברית־המועצות הח־ליטה לשגר למצרים טילים נגד מטוסים מ־טיפוס ס.א.מ.3, היעילים נגד מטוסים מנמי־כי טוס ולאיישם במפעילים סובייטיים. לפי ידיעה זו הגיעו או יגיעו יחד עם הטילים, כ־1500 חיילים רוסיים, שיפעילום.

ניו־יורק טיימס הוא עיתון בעל מקורות אינפורמציה חשובים ביותר. אף־על־פי־כן, אין לו רשת בין צבאית הפרושה על פני כל העולם. מעת לעת מפרסם דווקא עיתון זה ידיעות בין בעלות חשיבות ראשונית במעלה, שאין כל ספק שלא יכול היה להשי־

העליונות האווירית לא תישלל!

בהם אין מערך הטילים הקיים שלו, המושתת על טילים מדגם ס.א.מ.2, מסוגל לטפל ביעילות.

אז לא עוררה ידיעה זו כל התרגשות, ולא נראתה כאיום מיידי על ביטחונה של ישראל. כי באותם ימים עדיין האמינו שהנשיא ניכסון ייענה לבקשת גולדה מאיר למטוסים נוספים.

מה שלא פורסם אז היתה העובדה ש־חיל־האוויר הישראלי כבר סיכל בהמצאתיו את הנסיונות לבנות לטילים מדגם זה לאורך התעלה.

אותה ידיעה עצמה הפכה למבהילה ו־מעוררת דאגות רק כשהתברר שתשובתו של ניכסון תהיה כנראה שלילית.

מה זה „ס.א.מ.3"?

ה נשק המאגי המכונה ס.א.מ.3 הוא בעצם בעל כינויים ושמות רבים. מהו השם המקורי שלו, בו משתמשים הסובייטים עצמם, לא ידוע. המונח „ס.א.מ." הוא מונח טכני של המערב, המורכב מראשי־תיבות של המילים האנגליות סארפייס אייר מיסיל, שפירושן טיל שטח־אוויר.

מכאן בא גם שמו של הטיל האנטי־אווירי הקודם, ס.א.מ.2. כדי להקל על עצמם את זיהוי כלי־הנשק הסובייטיים, שלא כל ה־שמות שלהם ידועים, נוהגים מפקדי ברית נאט"ו להדביק לכלי־נשק רוסיים חדישים שמות קוד.

כך, למשל, כינו בנאט"ו את הטיל הסוב־ייטי הראשון שנוצר אחרי מלחמת העולם השנייה בשם העברי „גולם". את הטילים שייצרה ברית־המועצות לאחר מכן, כינו ב־שמות אחרים, כשלכל הטילים האנטי־אווי־ריים מדביקים שמות המתחילים באות „ג". כך, למשל, מוכרים טילים אנטי־אווי־ריים סובייטיים בשמות גריפין וגילד. כינויו של ס.א.מ.2 בנאט"ו הוא גילדין ואילו ה־כינוי של ס.א.מ.3 הוא גואה. טיל אנטי־אחידי עוד יותר משוכלל, הס.א.מ.4, מכו־נה בצבאות נאט"ו בשם גאנף. ההיגוי של כינוי זה מזכיר את הביטוי האידישאי גאנב, שאינו אלא גנב בעברית.

ס.א.מ.3, או הגואה, הוא טיל נגד־מטוסים, אשר יוצר בברית־המועצות נגד מטוסים מנמיכי טוס. הוא הומצא אחרי שנתגלו חס־רונותיו ומיגרעותיו של הטיל האנטי־אווירי הסטנדרטי הקודם של הרוסים — ס.א.מ.2.

ס.א.מ.2 הוא נשק מיושן למדי. הוא נכנס לשימוש בצבא הסובייטי עוד לפני 18 שנים. כבר בתחילת שנות החמישים היה ידוע ש־הוא הוצב מסביב למוסקבה, כחלק ממערך ההגנה האנטי־אווירית של הרוסים. אולם ל־מדינות המערב לא היה מושג על תכונותיו ויעילותו, עד ליוני 1965, כאשר הוכנס ב־פעם הראשונה למערך ההגנה האנטי־אווירית של צפון־ויאט־נאם.

שיעור הפגיעה: 15:1

ל פני שנתקדו ס.א.מ.2 בפעולה מיב־צעית, היו ההערכות של מומחי הצבא האמריקאיים לגבי הס.א.מ.2 מוגזמות ביותר. כדאי להתעכב על הערכות אלה, כיוון שהן דומות מאוד להערכות הקיימות עתה לגבי ס.א.מ.3, שטרם התגלה למומחי המערב ב־צורה מיבצעית.

הדעה המקובלת בין המומחים הצבאיים בעולם היתה שס.א.מ.2 יעיל ב־100%. כלו־מר: שכל שיגור של טיל כזה פירושו אובדן מטוס, שכן אין הוא מסוגל להחטיא את המטרה.

לתיאורטיקנים של הפנטגון היתה דעה אופטימית יותר. אחרי שנעזרו במחשבים לצרכי הסקת מסקנות, הגיעו להכרה כי במציאות עשויים רק 50% מטילי ס.א.מ.2 לפגוע במטרתם.

למרבה המזל, התבדו כל ההערכות. על סמך הנסיון שצבר חיל־האוויר האמריקאי בהפצצות על צפון־ויאט־נאם, הסתבר ש־שיעור הפגיעה של טילי ס.א.מ.2 הוא קצת למעלה משישה וחצי אחוזים. כלומר, מכל 100 טילים כאלה הנורים לעבר מטוסים תוקפים, רק כשישה וחצי פוגעים במטרות. יחס זה, של 15 : 1, הוא אומנם התקדמות עצומה לעומת 8500 הפגזים של תותח נ"מ משוכלל שהיו צריכים להיירות במלחמת ה־עולם השנייה, כדי להפיל מטוס אחד, אולם הוא משאיר למטוסי הקרב המהירים יכולת תימרון רחבה מאוד.

חשש דומה לזה של האמריקאים בוויאט־נאם היה גם בישראל לפני מלחמת ששת־הימים. היה ידוע כי מערכת ההגנה האנטי־אווירית המצרית מצויידת במערכי טילים ס.א.מ.2.

בתום המלחמה היה לישראל תירון שלא היה לאף מדינה בעולם. ברשותה היה בסיס טילי ס.א.מ.2 שלם, שנתפס בסיני. לפיו ניתן היה ללמוד את כל סודות מערכת זו.

ההשמדה הכמעט טוטאלית של כל מערך הטילים הנגד־מטוסיים של המצרים בגיזרת תעלת סואץ בחודשים האחרונים, הוכיחה כי ס.א.מ.2, ממנו חששו כל כך, אינו אלא עוד כלי נשק שניתן למצוא נגדו את ה־תשובות שישתיקוהו.

איך מתחמקים מטילי נ"מ?

ה יו אדה האמריקאים בוויאט־נאם ש־גילו לראשונה כי ס.א.מ.2 אינו יעיל כלל נגד מטוסים מנמיכי־טוס. כתוצאה מכך הם הצליחו להתחמק מטילים אלה ולהוריד את שיעור אבידותיהם.

חולשתו של הס.א.מ.2 נובעת ממערכת ה־נחייה שלו. בכל בסיס טילים כזה חייבת להיות מצורפת לטילים עצמם מערכת מכ"ם מסובכת ביותר. מערכת זו מורכבת ממכ"ם האזהרה המוקדמת, המגלה את המטוס ה־מתקרב ומזעיק את מרכז הפיקוד. רק אז מתחיל מרכז הפיקוד להפעיל מכ"מי הארה ועיקוב אחר המטוס המתקרב. כל הנתונים המתקבלים מועברים למחשבים. כאשר מו־ציאים המחשבים במהירות הבזק (תוך מס־פר שניות) את נתיבו של המטוס המתקרב, משולח הטיל לעברו. כאשר נמצא הטיל באוויר, ממשיכים מכשירי המכ"ם לקבל נתונים משתנים על המטוס, משגרים אותם לטיל בשעת מעופו, ומנחים אותו לעבר מטרתו.

למרות שיכלולה, זאת מערכת מסורבלת. כי מטוסי הקרב המהירים, מהירים יותר מן הזמן הנדרש למכ"ם לחשב את הנתונים ולשגרם אל הטיל. כאשר מצליח המטוס להתחמק, בטיסה נמוכה, מהמכ"ם המתריע, הרי כל מערכת הס.א.מ.2 היא עיוורת.

חסרון נוסף של מערכת הס.א.מ.2: היא מופעלת מבסיס קבע מוצק, שקשה להס־ותו. בסיס כזה משמש מטרה מצויינת ו־חסרת־אונים למטוס שהצליח להתחמק מן המכ"ם המתריע.

כתוצאה מליקויים אלה הפך ס.א.מ.2, ב־עיקר בוויאט־נאם, לנשק מלכודת במקום נשק מחסל מטוסים. טילים כאלה נורים ל־עבר מטוסים אמריקאיים לא כדי לפגוע בהם, אלא כדי להכריחם להגמיך טוס, ו־להיות פגיעים יותר למערכת תותחי נ"מ צפופה.

את כל הליקויים האלה ניסו הסובייטים לתקן כשייצרו את הס.א.מ.3.

כך פועל סאם 2

רישום זה מתאר את צורת פעולתה של סוללת טילים מדגם סאם 2. מכ"ם האזהרה המוקדמת (1) מגלה את המטוסים התוקפים, שולח אזהרה למרכז הפיקוד (2). מכאן מופעלים מכ"מי ההארה (3) והעיקוב (4) האוספים נתונים על נתיבי ומהירויות המטוסים התוקפים. לאחר עיבוד הנתונים במרכז הפיקוד משוגרים הטילים מבסיסיהם לעבר המטוסים (5). מכ"ם העיקוב המיוחד (6) ממשיך לשגר לטיל בשעת מעופו נתונים על המטרות. בציור נראים שני טילים הסוטים מעם המטרה וטיל שלישי הפוגע בה. מתחת לשני הטילים שהחטיאו את המטרה נראה מטוס, המצליח לחמוק מן הטילים תוך תמרון של טיסה בגובה נמוך.

שלושת הסאמים

שירטוט זה מראה את צלליות שלושת הטילים ה־אנטי־אוויריים המצויים ברשות ברית־המועצות. מ־שמאל נראה הטיל ס.א.מ.2, שהיה עד כה ברשות המצרים. משמאל נראית הצללית של ס.א.מ.3 (גואה), המופעל מעל גבי משאית. במרכז נראית הצללית של טיל משוכלל יותר, כנראה הס.א.מ.4, המכונה גאנף, המופעל מעל גבי שריונית. בניגוד לטיפוסים הקודמים, שהם דו־שלביים, זהו טיל חד־שלבי. לא ידוע אם הרוסים יפעילוהו גם־כן מבסיסים מצריים.

שלילת היתרון!

„ס .א.מ.3" הוא טיל בעל טווח הר־בה יותר קצר מס.א.מ.2. כ־20 ק"מ לעומת 45.

שינוי חשוב אחר: בניגוד לס.א.מ.2, מור־כב הס.א.מ.3 על גבי שיריוניות או משאיות ומופעל מהן. ניתן להעבירו ממקום למקום במהירות ולהסתירו ביעילות גם מתחת ל־קרקע.

עד כה טרם התגלה טיל מסוג זה בשעת פעולה מיבצעית. אולם לאור הלקחים וה־נסיונות שהיו לאמריקאים עם הס.א.מ.2, ניתן לומר כי גם הס.א.מ.3 אינו טיל קסם, המפיל כל מטוס שלעברו הוא משוגר. זוהי מערכת שטרם עמדה עד כה במיבחן מיב־צעי.

מאחר שהוא תלוי במכשיר המכ"ם ה־מגלה שלידו, ומאחר שנמצאו כבר בעולם שיטות אלקטרוניות לשיבוש פעולותיו של מכ"ם כזה, הרי המלחמה צריכה להתנהל בין המטוס התוקף לבין תחנת המכ"ם, לפני שהטיל משוגר.

מכ"ם מסוג זה, לגילוי מטוסים מנמיכי טוס, הוא בדיוק מכשיר המכ"ם שנלקח על־ידי צה"ל בפשיטה על תחנת המכ"ם בחוף סואץ. יש להניח שמומחי צה"ל הספיקו ללמוד את תכונותיו של מכשיר זה, את יתרונותיו ואת מיגבלותיו.

בסופו של דבר זהו טיל דומה מאוד ב־תכונותיו לטיל ההוק האמריקאי האנטי־אווי־רי המצוי בידי ישראל. יתכן רק שמהירות הפעלתו גדולה במיקצת מזו של טיל החוק.

המצאותו של טיל כזה בידי מצרים, או אפילו הפעלתו על אדמת מצרים בידי טכ־נאים או חיילים של פיקוד הטילים הסוביי־טי, אינה משנה בצורה מהותית את התמו־נה, מבחינה צבאית. ברור שהוא מהווה חי־זוק למערך הגנה האנטי־אווירית של מצרים. אולם כדי להגן על מצרים בצורה הרמטית באמצעות טילים כאלה, יהיה צורך בכמות כזאת של טילים, שספק אם פיקוד הטילים הסובייטי יכול להרשות לעצמו להציב ב־מצרים.

אם יצליחו המצרים, בעזרת הרוסים, לה־קים מערכת כזאת לאורך תעלת סואץ — דבר שחיל־האוויר ינסה למנוע מהם — הם עלולים לשלול מישראל את היתרון האוירי, שהודות לו נמנעת מהמצרים תוקפנות־יתר בתעלה. ספק אם צה"ל יסכים שישללו ממנו את היתרון האוירי בחזית התעלה.

מעל הכל קיימת הסכנה של נפילת טיל כזה בידי ישראל, דבר העלול להסגיר את כל סודותיו למערב. משום כך ספק אם ה־סובייטים יסתכנו להציבו בקווים הקדמיים ממש, או ישתדלו לשמרו רק להגנה על מטרות חיוניות בעומקה של מצרים.

המשמעות המדינית שבהצבת מסעילים רוסיים על אדמת מצרים מול ישראל, היא עניין אחר. אבל מבחינה צבאית טהורה אין כל סיבה לחששות מוגזמים מפני ס.א.מ.3.

המשרד המרכזי של תנועת השולם הזה – כוח חדש

ע ב ר

לרחוב החשמונאים 88, תל־אביב, קומה ב'.

מיספר הטלפון יהיה 265836, והוא יחובר בקרוב.

המשרד יהיה פתוח במועדים הבאים:

יום א': 14.00 עד 22.00
יום ב': 9.00 עד 13.30
יום ג': 9.00 עד 13.30
יום ד': 14.00 עד 19.00
יום ה': 9.00 עד 13.30, 19.00 עד 22.00.
יום ו': 9.00 עד 13.00

בתכנית הרדיו „הזמן עושה את שלו" זכו עד עתה — 40 חברי משקים בשעונים.

40 שעוני סיטיזן נמסרו ע"י מנכ"ל חברת סיטיזן בארץ — מר ויסבורד (שהוא עולה חדש מארגנטינה) לנציגי המשקים: אפק, גונן, להב, ועין צורים.

נציג עין צורים מסר ש־9 מתוך 10 השעונים בהם זכו חברי המשק נתרמו על ידם לוועד למען החייל.

השעון ה־10 שייך לפנועל בניין שכיר אשר השתתף גם הוא בחידון וזכה.

(המשך מעמוד 16)

בשמלות ארוכות שרולים כדי לכסות את הצלקות בזרוע.

אולם הבעייה הקשה יותר — הצלקות בפניה — דרשה מיתרון קשה יותר. ד"ר ג'אקי לא נרתע, החליט לצאת למשימה בל־תי־אפשרית: להשיג עבור הילדה חסרת־הכסף ממחנה הפליטים — אפשרות לניתוח פלאסטי.

החלטתו האמיצה, ככל שניראתה בלתי־מציאותית, השיגה מיד תוצאה ראשונה:

עייאש וחנה מעזה
ניתוחים פלאסטיים בהולנד

היא הפיחה בילדה האומללה תקווה, השיבה לה את רצון־החיים. ד"ר ג'אקי הפך ל־גואל המושיע שלה.

מוקש בפרצוף. תוך כדי התכתבויו־תיו של הרופא הבלגי עם גורמים שונים ברחבי העולם, התחסף לו לקוח חדש. היה זה עייש מוחמד מוצטפא בן השבע, אשר נפגע לפני שמונה חודשים כאשר התפוצץ מוקש בשדה בו שיחק, בכפר ג'באליה ב־רצועה. פניו של מוחמד הושחתו, והילד סבל קשות ממצבו. עתה אירץ הבלתי־אפש־רי. מאמציו של הרופא — שספק אם היה מצליח בתור רופא בקופת־חולים — הס־תיימו בהצלחה: השבוע היה ביכולתו להו־דיע להורים, כי הוא עומד לנסוע עם חנאן בת ה־11 ומוחמד בן השבע להולנד, הוא מצא אגודה פילנטרופית שהסכימה לממן את הוצאות הנסיעה והניתוחים שלהם.

סטודנטים

פאקולטה

למין

איש עוד לא ניסה לערוך מחקר מדעי מוסמך על חיי המין של הסטודנט ה־ישראלי. אם מישהו היה מנסה, ספק אם היה מצליח בכך, שכן הסטודנט הישראלי המצוי חש במעצורים כשהוא מדבר על מין. אבל השבוע ניתן היה לקבל מושג מה על חיי המין של הסטודנטים באוניבר־סיטה העברית בירושלים.

היה זה אחרי שפי האתון, שבועון ה־סטודנטים היוצא לאור על־ידי הסתדרות ה־סטודנטים של האוניברסיטה בירושלים, פירסם ראיון עם יצאנית ירושלית המוגדרת כ„זונה פשוטה, לא אקדמאית בהחלט" ה־יכולה בשקט לשאת את התואר של ה־פאקולטה למין שליד האוניברסיטה ב־ירושלים.

סיפרה היצאנית, המכונה ח.: „בהתחלה אני לא יודעת שזה (הקשר) סטודנט. הוא ניגש אלי ושואל, כמה? אני אומרת 20 ל"י. אם הוא אומר אני סטודנט אני לא תמיד מאמינה... אז הוא מוציא תעודה ו־מראה לי. יש להם לסטודנטים כאלה כרטי־סים צהובים או לבנים עם תמונה ושם כתוב שהם סטודנטים.

„יש כל מיני סטודנטים, עשירים ועניים. אני עושה הנחות לכולם, רק שיראו תעו־דה. הם קליינטים טובים, כאלה לא עושים בעיות. הסטודנטים גם אוהבים לדבר. יש להם סיפורים לספר ויש להם הצעות ב־שבילי, אבל כמעט תמיד אין זמן בשבילם."

„לא אומרים שלום!". המשיכה ח. לספר על חוויותיה עם הסטודנטים ב־פי האתון: „דווקא כל הסטודנטים ששכבו איתי לא אומרים לי שלום ברחוב. ואלה שלא שכבו אומרים שלום. ואפילו נעמדים ומדברים כמה מילים.

„... יש סטודנטים שבאים אלי כאילו ל־הדיין, אבל בסוף אני מגלה שהם מחפשים משהו אחר. אחד סטודנט אמר לי, בסדר, כששאלתי אותו אם חוא רוצה. אז לקחתי אותו לכניסה לבית והוא אמר לי: ‚אתן לך 50 לירות אם תשיגי לי סיגריה עם חשיש...' יש הרבה סטודנטים שבאים אלי לקבל סמים, אבל אני לא נותנת לכולם. זה לא המקצוע שלי.

„באמת אני לא מבינה את הסטודנטים. יש להם כל כך הרבה בחורות באוניברסיטה והם באים אלינו הזונות. את המכוערים אני עוד מבינה אבל יש בינהם כל כך יפים."

הודעת רוג'רס היא תוצאת מישגה ישראלי

חחלסה הרח־אסונות איפשרה אותה

מי אחראי?

עשיית הנחמות עבדה במלוא ה־קצב. „זה לא בדיוק סירוב." „זה יכול להשתנות." „מקבלים כסף." „בעוד כמה חודשים הכל יהיה אחרת."

אולם הציבור הישראלי, המוכן לבלוע כמעט כל דבר מפי דובריו המוסמכים, הגיב הפעם באי־אמון בולט.

כי הודעתו של ויליאם רוג'רס, מזכיר ה־מדינה של ארצות־הברית, נגעה לציפור־נפ־שו של כל ישראלי: הנשק. לכן הבין כל ישראלי את המשמעות של המילה „לא".

חדבר היה פשוט לגמרי. וגם ה־סיבה הנראית־לעין היתה פשוטה לגמרי. כל ישראלי הבין אותה: החפצצות.

סידרה של אסונות

עולם לא קרה בתולדות ישראל ש־החלטה ממשלתית הוכחה כמישגה גו־רא בצורה כה חותכת, תוך זמן כה קצר, כמו ההחלטה להפציץ את מצרים לעומק.

תוך חודשים מועטים התברר כי החלטה זו גרמה לסידרה שלמה של אסונות:

- **היא הכריחה את ברית־ה־מועצות להתערב בפעם הראשונה התערבות צבאית ישירה בסיכ־סוך הישראלי—ערבי, לשגר למצ־רים לא רק טילים חדישים ביותר, אלא גם חיילים מפעילים** (ראה הנ־דון).

כך נוצרה הסכנה המוחשית שפצצות צה"ל יהרגו חיילים סובייטים במיספרים ניכרים — עם כל התוצאות העלולות לבוא בעיקבות זאת.

- **היא סיפקה לאמריקאים את התירוץ הבולט ביותר לסירוב אפ־פקת ה„פאנטומים".**

ההפצצות־לעומק הוכיחו לעיני כל את ה־עליונות העצומה של תיל־האוויר הישראלי, שיכנעו גם את דעת־הקהל האמריקאית ש־אין צורך להתחייב כיום לאספקת מטוסים נוספים.

הציבור האמריקאי רגיש במיוחד להפצ־צות־לעומק, אחרי שאלו נכשלו כליל ב־ויאט־נאם ועוררו מורת־רוח עצומה. הליכת ישראל בעיקבות ממשלת ג'ונסון בתחדי־הקלה על ניכסון להחליט כפי שהחליט.

- **היא לא חיסלה את מישטרו של עבד־אל־נאצר.**

כמו בכל המיקרים הדומים בעולם עד כה, הביאו ההפצצות לחישול המישטר ולליכוד העם סביבו. לדעת כל המומחים, התחזק מעמדו של עבד־אל־נאצר מאוד, וזאת אחרי שנראה קרוב להתמוטטות ערב התחלת ה־הפצצות.

- **היא הגבירה את אהדתם של רבים בעולם למצרים, בעיקר אחר־רי המישגה הפאטאלי באביזיעבל.**
- **היא הקהתה את העוקץ של תגובת העולם המערבי על הכבוי־דה הצרפתית.**

אספקת מטוסים ללוב נראתה פחות חמו־רה, לאור העליונות הפנטסטית של מטוסי ישראל.

בעיני רבים בישראל, היתה אי־אספקת ה־פאנטומים הנוספים התוצאה החמורה ביותר.

מיקצועיות מוך חובבים

מדינה דמוקרטית רגילה, היתה שגיאה הרח־אסונות כזאת מביאה ל־נפילת ממשלה, או לפחות להדחת שר אחד או שניים.

שום דבר כזה לא יקרה בישראל. הפר־רציה של 24 עסקני־המפלגות, המהווים את

שר־חוץ רוג'רס
ראשית המיפנה: הפצצות

הממשלה, לא תתפלג על רקע זה. כל ה־שרים אחראים זה לזה, כי כמעט כולם נוש־אים באחריות להחלטה.

אולם האזרח חייב לשאול את עצמו: איך יכלה בכלל להתקבל החלטה כזאת?

מובן מאליו שהיו סיבות צבאיות טובות מאוד להתחלת ההפצצות. השיקול הצבאי הטהור היה סביר: לצמצם את הלחץ ה־מצרי על מוצבי ישראל בתעלה, להכריח את מצרים לפזר את כוחותיה ולערער את ה־מוראל של הצבא המצרי.

תפקידם של חיילים הוא להציע הצעות על פי שיקולים צבאיים מיקצועיים, לשם פיתרון בעיות צבאיות מיקצועיות.

אולם תפקיד הממשלה הוא לשקול את ה־שיקול הצבאי מול שאר השיקולים המש־פיעים על הביטחון הלאומי — במישור ה־בינלאומי, במישור הערבי, במישור הכלכלי, ועוד ועוד.

אסונה של ישראל בשנת 1970 הוא שאין הממשלה הנוכחית מסו־גלת לכך.

לצה"ל יש מטכ"ל מיקצועי, מאומן ומאו־זן. יש בו נוהל סדיר של גיבוש נתונים ו־קבלת החלטות. אפשר לסמוך עליו שברוב המיקרים תהיה עצתו המיקצועית סבירה ו־נכונה.

אולם אין שום מכשירים כאלה לממשלה.

משרד־החוץ אינו מסוגל לגבש מדיניות של ממש, ועצתו המיקצועית נתקלת ברוב המיקרים באי־אמון מוחלט מצד ראש־הממ־שלה ושאר השרים. שום שר בממשלה אינו אחראי לענייני ערבים, ואין מטה המסוגל לגבש נתונים והמלצות במישור זה.

בסופו של דבר מושפעות החלי־טות הממשלה על־ידי הדיעות ה־קדומות של עסקני־מפלגות בלתי־מיקצועיים, על־פי מצב־רוח חולי־פים, אידיאולוגיות מפלגתיות, בריתות ושינאות אישיות בין ח־שרים, ושיקולים בלתי־דלוונטיים דומים.

באוויר זו של חוסר־מיקצועיות, יש ל־עצות הצבאיות המוסמכות מישקל עצום — דווקא מפני שהן נובעות מתהליך של מח־שב מיקצועי ועיקבי.

משום כך קיימת תמיד סכנה כי העצות הצבאיות — שהן נכונות במישור הצבאי הצר, אך לא ב־הכרח במישור הכולל, הרחב יותר — תתקבלנה כימעט אוטומטית, פשוט מפני שלא עומדת מולם שום עצה מיקצועית אחרת.

איש אינו אחראי

פרשה של החלטת ההפצאות־לעומק היא הדוגמה הטובה לכך.

השיקול הצבאי הצר היה נכון, והזא היה חייב להישמע במלוא מישקלו.

אולם תפקיד שר־החוץ היה **להצביע על** התוצאות העלולות להיגרם בארצות־הברית. לגבי צורכי הרכש של צה"ל, שהם חשו־בים גם במישור הצבאי יותר מאשר הקלה זמנית באזור התעלה.

תפקידם של שרי החוץ והביטחון היה להביא בחשבון את סכנת ההתערבות ה־סובייטית.

תפקיד השר לענייני המרחב (שאינו קיים) היה להביא בפני הממשלה את ההשפעה ה־צפויה לגבי התבססות המישטר הנאצרי.

רק אז, יכולה היתה להתקבל בסוף החלטה שקולה, נכונה ומאוזנת.

אולם תהליך כזה אינו קיים בממשלת ישראל.

לכן אין הממשלה יכולה למלא את תפקידה כראוי. פרשת החפ־צצות אינה הדוגמה היחידה, או החמורה ביותר, המוכיחה זאת. אבל היא הבולטת ביותר.

החרנגולים סירבו להילחם והתעניינו בקושי בחרנגולות

קוקוריקו אחר קיסר לערפד

בלי ידיים, ברוטוס! בקינג'ס קלאב נערך נשף סטריפטיז. עובדי המועדון הסתובבו בין הרוקדים כשבידיהם כדים מלאים יין, והשקו אותם תוך כדי ריקוד. כשהאווירה התחממה רקדו החוגגים במעגל.

מאו מושבעים,

כי שאמר שפורים איננו חג, לא הכיר כנראה את הישראלים השובבים. בשבילם, אפילו פורים יכול להיות חג — העיקר שיהיה תירוץ להתברבר קצת. ואם לשפוט לפי מה שהלך ברחבי תל־אביב, למשל, הרי שהם התברברו אפילו הרבה, לא רק קצת. הבעייה היחידה שלהם, בשלושת ימי לפני, ב —, ואחרי פורים, היתה איך להספיק לרקוד על כל החתונות יחד.

כבר בליל יום ה' האחרון הצטופפה הבוהימה התל־אביבית, בתוספת דוקטור או שניים, במועדון תל־אביבי פרטי קטן ואינטימי, במסיבה של נעמי אדווה. מעת לעת נדחקו פנימה גם שוטר או

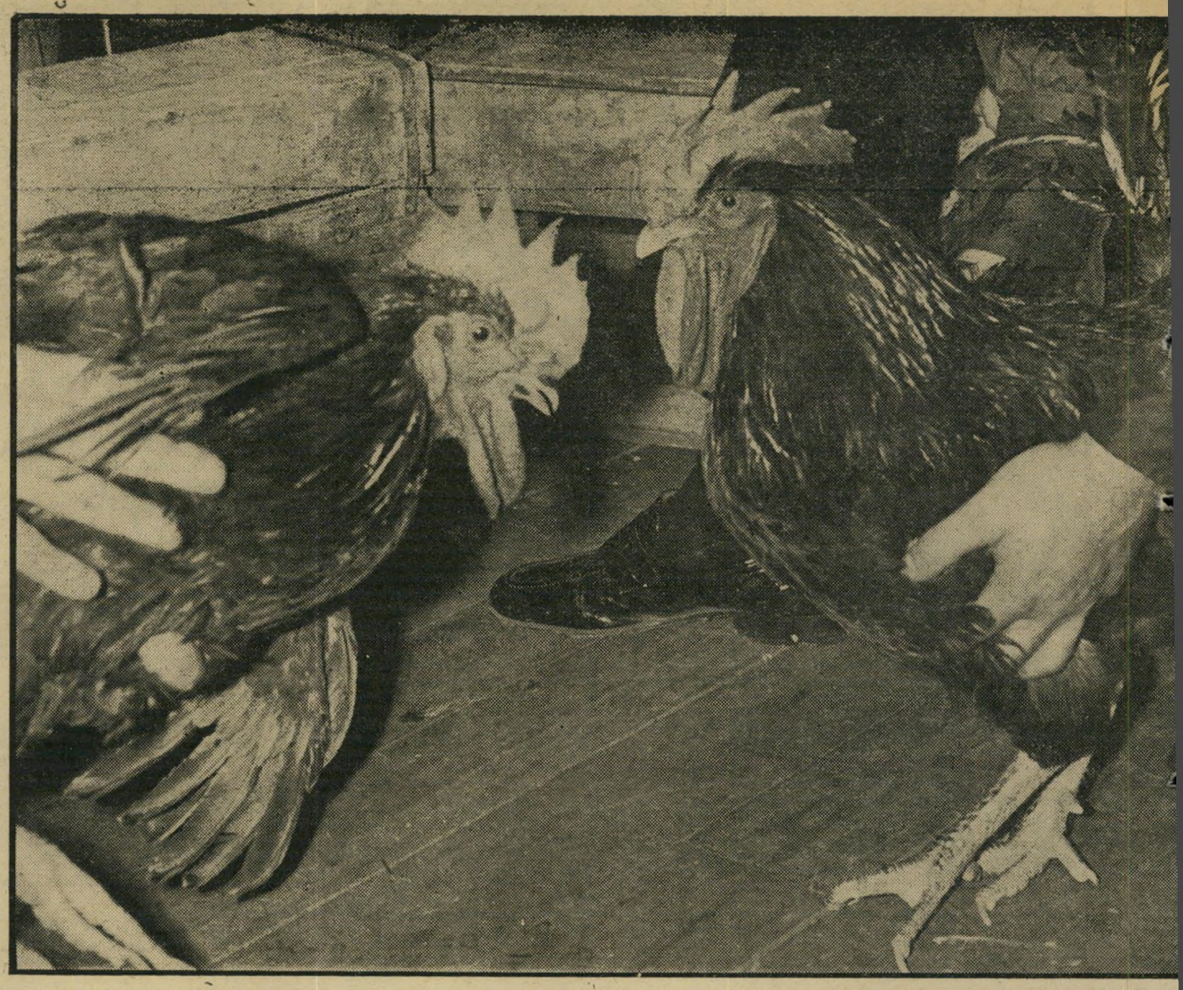
קיראו לי אתי דוקטור עדן מסתכל בהנאה איך אחת האורחות במסיבה של נעמי אדווה עושה סטריפטיז, כשלראשה פאה בצבע ירוק.

קיראו לי נינה חברתה של אתי, שהגיעה למסיבה אינקוגניטו, הצטרפה לחברתה והתפשטה גם היא. הקבלן הזהב בצלאל, שמר על הנוכחים המשולהבים, דאג שלא ישלחו ידיים.

איציק דאנה לנינה ולאתי לא למצאו בשכל מי שרקד איתן התעייף לבסוף פתרו השתיים את הבעייה ורקדו זו עם זו,

את עיניו כאילו לא ראה אף פעם דבר כזה!!!!

לא רק הדוקטור היה מבסוט. גם שאר המסובים. זה עשה להם מצב רוח. הארכיטקט אלדר שרון חיבק את אשתו

(המשך בעמוד 24)

בוהאהא

סרט האימים של רומאן פולונסקי השפיע על מת־חפשים רבים, שתקעו לפניהם ניבים וניסו בשובבות לנשוך כל מיני חתיכות בצואה.

קוסיגין

במאנדי"ס נערך קרב תרנגולים. זאת אומרת כימעט נערך, מפני שהנוגעים בדבר התגלו כפאציפיסטים לא הרימו זה על זה יד או רגל, למרות ההפצרות ועידודו של הקהל. גם תרנגולת שהובאה במיוחד לזירה, כדי להלהיט את יצרם לא הועילה. בתמונה — התרנגול קוסיגין וידידו מאו לוטשים עיניים. לפני תחילת ה„תחרות" הימרו החוגגים על נצחון קוסיגין שעשה רושם מאיים.

שניים שנשלחו על־ידי השכנים. אצלם — פורים לא מתחיל כבר ביום חמישי. אולי אצלסהוא אף פעם לא מתחיל.

האווירה התחממה כאשר שתי גברות שהגיעו אינקוגניטו החליטו לעשות סט־ריפטיז. הבלונדינית המלאה („קיראו לי ניגה") והברונטית השחרחורת („קיראו לי אתי"), לא היו כל־כך לבושות בעצם, אפילו בהתחלה, אלא אם כן אתם קור־אים למכנסי הרמון שקופים, או לפאה הירוקה של אתי, לבוש.

הראשונה הורידה את החזייה ועשתה עיניים לפאתולוג דוקטור עדן — של־טש בה את עיניו כאילו לא ראה אף פעם דבר כזה. השנייה ישר התחילה לקנא והורידה גם כן את החזייה ועש־תה עיניים לאותו פאתולוג שלטש בה

שייך ינוקא

קרב התרנגולים הנוראי שנערכה במאנדי"ס על הנושא חומה ומיגדל. עד לתחילתו של — השתעשעו ינוקא וחלק מידידותיו בחברת התרנגולות. בעל הדיסקוטק לשעבר, משה ינוקא, היה הרוח החיה במסיבה

הלית ואדווה

את הנשף המוקדם ביותר ערכה נעמי אדווה, בליל ום חמישי. במועדון פרטי קטן ואינטימי הצטופפה הבוהמה. המארחת, סטתה ממינהגה וערכה את הנשף בתל־אביב. האורחת היפה ביותר היתה הלית קתמור.

ריצ׳ארד בן

שחקן הקולנוע האמריקאי אשר הגיע לארץ לפני שבוע, בילה בנעימים ב**מאנדי׳ס**. כטוב ליבו ביין מישש האורח את עכוזיהן של כמה נוכחות, ולאחרות, שהמזל לא שיחק להן כל־כך — בעט באותו חלק.

יגאל תומרקין

היה בין אלה אשר לא התעייפו וביקרו בחלק נכבד מבין המסיבות שנערכו בעיר. כאשר הגיע ל**קינגס קלאב**, שוחח ארוכות עם בעלת הגלריה תלמה זכאי, שבלטה אפילו בין הרומאיות במחשוף שלה.

דוקטור גליק

מהמחלקה הגינקולוגית של בית היולדות בקריה התחפש ל... אשה בהריון, והיה אחד מ־250 האורחים שהצטופפו במסיבה של בעלת הבוטיק **ביבה**, רחל ברזין. המסיבה נערכה לבוטיק, שמלאה לו שנה.

חיים חפר בלבוש של שייך, הגיע הפיזמונאי לנשף הסטיריקון בקיגגס קלאב. לכל מי ששאל אותו למה הוא לא נראה כרומאי הסביר חיים חפר שהוא התחפש לאורח מזרחי בחצר הקיסר. גם אשתו רותי לא התחפשה לרומאית.

מנדי שאולי כאשר התרנגולים סירבו להילחם, הציעה מנדי להכניס לזירה את התרנגולת כדי לעורר את היצרים. התברר כי למנדי יש נס ון רב בעניינים כאלה מפני שהסבא שלה היה מגדל בביתו תרנגולי־קרב להנאתו.

פביאן וקתמור השחקנית הצעירה מירי פביאן הגיעה למסיבה של נעמי אדוה בחברת הלית קתמור, וידיד חדש של הלית. מירי היתה בין האורחות השקטות ביותר, ובילתה את רוב הערב בהתבוננות באחרות.

חזי כרמל כתב **מעריב**, בחברת **אשתו היפה**, רני, שלבשה פאה בלונדינית א־לה־רומא. למרות **האווירה החופשית** מאוד של הנשף, לא נפרדו השניים **ובילו** את כל הערב כשהם מחזיקים **ידיים**. ככה זה כשמאוהבים באמת.

(המשך מעמוד 21)

אילנה, יגאל תומרקין שוחח עם בוסי, הלית קתמור, יהודית סולה ויוסף מונדי ישבו בח־דר השני, כדי להחליף בשקט חוויות על המתרחש.

מריה הקדושה בהריון

ב**יום שישי** כבר התחממה האחירה יותר, נערכו מסיבות סימולטניות ב־פאב, אצל הצייר פנחס שער, ואצל אברהם פילץ — הבן של הפילץ, בביתו בנחה־מגן.

בפאב התחככו המי ומי במי ומי באחירה אלגנטית. אצל פנחס שער השתוללה הבו־הימה שהספיקה לנוח מליל יום חמישי אצל נעמי. כל האוכל הגיע ישר מג׳קי, יחד עם ג׳קי שהגיש אותו. גילה אלמגור ובע־לה ינקל׳ה אגמון רקדו חבוקים, בדיוק כמו שולה חן ואבי קורן. היחידה שלא יכלה להתחבק היתה העיתונאית עדית נוי־מן, הנמצאת בחודשי הריונה האחרונים, כי זה קצת מפריע. עדית ניצלה את מצבה בצורה מקורית והתחפשה ל...מריה הק־דושה.

השמחה הגיעה לאחד משיאיה במאנד׳ס. במשך שבועות אפשר היה לפגוש את רפי שאולי, בעל הדיסקוטק מאנד׳ס, נוהג במכונית ומחפש בכל הארץ תרנגולים. תר־נגולים על אמת — כאלה שיש להם. כאלה שהייעוד שלהם בחיים זה להביא לעולם הרבה תרנגולות. למה? מפני שרק מין כזה

קוקוריקו חרוצה וחיננית, מאחורי הבאר — עמדה כל ה־ערב ג׳ינג׳ית תמירה העונה לשם אידה. של תרנגולים נלחם איש ברעהו. ככה בכל אופן סיפרו לרפי. תשאלו למה בן־אדם מחפש תרנגולים, שנלחמים איש ברעהו? למה שבתור בעל דיסקוטק העומד לערוך בפורים נשף על הנושא „חומה ומיגדל" — אין לו ברירה. וכי ראיתם פעם נשף כזה בלי שייערך בו קרב תרנגולים לפי מיטב המסורת התלוצית?

לבסוף נמצאה המציאה — במושב ריש־פון. שישה תרנגולים כתומים עם כרבולת אדומה כרם. כדי שלא ישעמם להם בדרך, קנה רפי גם חלק ניכבד מהגשים שלהם. אנשי רישפון, שמכרו לרפי את הסחורה נשבעו שאלה התרנגולים האמיתיים היחי־דים שנשארו במדינה.

בקיצור — בבוקר של המסיבה הגיע רפי הנאיבי עם כל הכבודה למועדון. לכבוד הנשף בנו בכניסה למועדון חומה ומיגדל, שבלטו מאוד בשטח, וניגלו גם לעיני אלה שלא שילמו 25 לירות לראש תמורת הזכות להיכנס פנימה. לעשירים שנכנסו מחופשים לחלוצים, נתנו לאכול חסה. בלי רוטב. למי שאוהב את זה — היה גם קש.

ריצ׳ארד בון ממשש ישבנים

כ**זה רקדו** במתח וחיכו לקרב התר־נגולים. כולם חוץ משחקן הקולנוע הוורח ריצ׳ארד בון, שישב עטוף בחתיכות מכל הצבעים, מלמטה ומלמעלה. כטוב ליבו ביין נתגלה סוף־סוף הסוד — מה אוהב ריצ׳ארד בון הכי הרבה בחיים, חוץ מלהופיע בסרטים בתפקיד מנחל.

מה שריצ׳ארד אוהב זה חתיכות עם טו־סיק. לא טוסיק, אלא טוסיק. בגלל התח־פושות לא יכל ריצ׳ארד המיסכן לראות כלום, ולכן העדיף למשש. כדי להיות בטוח במאה אחוז, גם העיף לאותו מקום מיסכן בעיטה. מה יש? שיהיה. בשעה אחת כבר לא היה לריצ׳ארד במי לבעוט, מפני שכל החתיכות הלכו לראות את קרב התרנגולים.

הקרב התנהל ככה: בתוך זירה שגבנת־ה במיוחד למטרה זו עמד ינוקא והצחיק מאוד, כדי שהאחירה תתחמם לכבוד בעלי השימ־חה. אחר־כך הגיע מאו טסה טונג, והקהל הימר עליו איזה עשרים לירות. קוסיגין הנורא למראה, שזקף באיום את כרבולתו, זכה להצלחה מיידית, וההימורים היו 2 ל־3 לטובתו. לבסוף הגיע הרגע הנורא. קו־סיגין ומאו נכנסו לזירה.

השניים הסתכלו זה על זה בשלוה. בחנו בעיון את הנוכחים, הירהרו קצת ושקלו את המצב, ולבסוף החליטו שהעסק לא בשבילם. מאו גם איבד קצת את השליטה העצמית, ובהיסטריה קלה התעופף לכיוון בלתי ידוע. בשלב קריטי זה הגיעה מאנדי, והציעה להכניס לזירה תרנגולת, כדי של־שניים תהיה סיבה להילחם.

איפה? קוסיגין העיף בה מבט אדיש, מאו היפנה אליה בסלידה את זנבו. התרנגולת עשתה קצת חיינדאלעך, קוסיגין העיף בה מבט נוסף ולחש למאו באוזן: „אחריך, אדוני." מאו החזיר לו בלחישה: „חלילה!!

תמיד באופנה

פיליפס

דגם 3537 24 אינטש מודל 1970

* לפילוט 3537 תמונה יציבה ורגישות גבוהה הודות למערכות קליטה נפרדות לגלי VHF ולגלי UHF.
* לפילוט 3537 צליל נפלא הודות לרמקול אליפטי גדול בחזית המקלט.
* לפילוט 3537 מסך רחב 24 אינטש (61 ס״מ) 110 מעלות.
* לפילוט 3537 קונטרסט מצוין הודות לזכוכית מסך יצוקה עם צבע לסינון אור (כל סינון נוסף מיותר).
* לפילוט 3537 שנתיים אחריות למנורות המסך.

פיליפס עדיף - בשרות ובטיב

סיפורו האישי
של הצייר הישראלי
על ביקורו
בשבוע שעבר אצל
חנה מרון
ליד מיטת חוליה
במינכן

ד"ש מחנה'לה

שבעה מדורי גיהינום, כפי שהבנתי מדבריו של יעקב. כאבים, זריקות, ארבעה ניתוחים, טיפולים בתוך התריד כדי להוציא קריש־דם מתוכו, בנסיון להציל את הרגל. הרום־

מאת **דני קרוון**

חנה ויעקב רכטר בתצלום מלפני שנה בקירוב. מייד כשנודע על פציעתה של השחקנית במינכן, מיהר בעלה לשדה־התעופה בלי להי־ פרד מאיש, נשאר לידה 24 שעות ביממה — עד שעברה את המשבר ועלתה בדרך להחלמה.

האוהבים

ביקור שני אצל חנה'לה מרון היה ביום חמישי לפני שבוע.

בפעם הראשונה רציתי לנסוע אליה תיכף אחרי שנפצעה. אני ידיד קרוב גם שלה וגם של יעקב רכטר, בעלה, איתו אני גם עובד יחד.

הייתי אז בסירנצה. צילצלתי אל יעקב, אבל הוא אמר לי: „לא, אל תבוא עכשיו." כשצילצלתי בשבוע שעבר, הוא ביקש מאוד שאבוא. קמתי ובאתי.

★ ★ ★

רזתה מאוד

חנה'לה נמצאת בקומה העליונה של בית־החולים, בחדר לא גדול, כולו שלה. מבעד לחלון רואים כנסייה וכמה מ־בתיה של מינכן. השלג עדיין מכסה את הגגות.

חנה'לה שכבה במיטה כשנכנסתי, לבושה בתלבושת בית־החולים. פניה היה רזים מאוד. ניכר היה בה שעבר עליה סבל רב. יחד עם זה הבעתה היתה רגועה ושלווה. יעקב לא היה אותו רגע בחדר, והוא בדיוק יצא להביא משהו מהעיר.

לאחר ששככה קצת התרגשות הפגישה, הסתכלתי סביבי. החדר היה מלא פרחים. על הקיר ממול למיטה תמונות וציורים של הילדים ומכתבים שלהם. הילדים, מסתבר, ידעו הכל מהתחלה, והתנהגו למופת. הב־כור אף התעלה בבית־הספר להישגים חד־שים.

במיטה היו מיתקנים שונים לחיזוק הש רירים. בחדר נמצאו גם טלוויזיה וטרנזיס־טור, ומיטה קטנה נוספת, מלאה ערימות מכתבים. עד לפני שבועיים ישן במיטה הזו יעקב. הוא שהה ליד חנה'לה 24 שעות ביממה. עכשיו מחליפה אותו בלילות אחות, והוא ישן במלון ממול לבית־החולים.

★ ★ ★

שבעה מדורי גיהינום

היה זה יעקב שהציל בעצם את חייה. ברגע שהוא שמע שאשתו נפגעה, הוא יצא לשדה־התעופה, משם הוא צילצל לשותף שלו: „אני משאיר עליך את הילדים," הו־דיע לו.

כשהוא טס למינכן, הוא ידע רק שחנה'לה פצועה. מה, איך — לא ידע. כשהגיע לבית־החולים, קיבל הלם. היא היתה אז אחרי הניתוח הראשון שלה. היא נאבקה באותו לילה על חייה — ולידה היתה בסך־הכל אחות יחידה.

יעקב הפך את בית־החולים על ראשו, הזעיק את כל הרופאים. רק אז הפכו הרופ־אים עירים למיקרה המיוחד שבידיהם.

למרות כל הטיפול הנפלא, עברה חנה'לה שבעה מדורי גיהינום, כפי שהבנתי מדבריו של יעקב. כאבים, זריקות, ארבעה ניתוחים, טיפולים בתוך התריד כדי להוציא קריש־דם מתוכו, בנסיון להציל את הרגל. הרופ־אים הודו גלויות שלולא היתה זאת חנה מרון, היו קוטעים את רגלה מייד לאחר שהובאה לבית־החולים. ואכן חנה'לה ויעקב אסירי־תודה להם.

★ ★ ★

מתנות גם מגרמנים

רק עכשיו התחילה חנה'לה להתאושש קצת. היא מאוד נרגשת, וחיה חזק את כל מה שמתרחש בארץ. ערימות מכתבים מגיעות אליה, ביניהם מאנשים שהיא בכלל לא מכירה. רבים מהם חיילים שנפגעו, ה־כותבים אליה כאל שותפת לגורל, מספרים לה על רגשותיהם ומעודדים את רוחה.

הרבה מכתבים מגיעים אליה גם מגר־מניה עצמה, מיהודים ומגרמנים כאחד. וגם מתנות. מישהו, זר לה לחלוטין, שלח ארגז אשכוליות מהארץ. אחר שלח ארגז תות־שדה. נהנה מהמתנות בעיקר צוות־המחלקה — מה כבר יכולה חנה'לה לעשות עם אר־גז־תות בעצמה?

כשהייתי שם הגיעה צעירה מישראל, ה־ביאה במתנה ספר. היא סיפרה שהאמא שלה למדה עם חנה'לה יחד בכיתה א', והשביעה את הילדה לבקר, לפני שאני הגעתי היה אצלה חיים טופול, וביום שני צריך היה להגיע רודנסקי. גולדה מאיר טילפנה למסור ד"ש. מנהל הקאמרי שייקה וינברג התגלה כידיד גדול, כאיש הנכון בזמן הנכון. אל־על מביא לה כל יום מכתבים ועיתונים.

★ ★ ★

וככך זאת, נוע תנוע

לי אישית היה זה הביקור הראשון שלי בגרמניה — ואני מקתה שגם ה־אחרון. תמיד סירבתי לבוא לשם. כשירדתי מהמטוס בשדה־התעופה במינכן, הרגשתי כאילו אני על מיגרש־מיסדרים של הזר־מאכט הנאצי, לנוכח סמל הנשר הגרמני במשרד. משום כך אולי היטבתי לחוש עד כמה חנה'לה מתגעגעת לחזור — לארץ, לביתה, לילדיה.

חנה'לה ויעקב מתכוננים לחזור ארצה בעוד חודש בערך. היא הצטערה קשות, לאחר קטיעת רגלה, על שלא תוכל לגלם יותר את מדיאה. להעניק לה את האינטרסר־טיציה שלה, שנועדה להיות מלאת־תנועה וקצב.

היה זה יעקב שבישר לה שהיא אכן תוכל לנוע, לאחר שהובטח להם שלא יהיה צורך בקטיעה נוספת.

ואם חנה'לה תוכל לנוע — היא תוכל גם לשחק את מדיאה.

העובדים לבשו טוניקות קצרות, שלהת־כופף בהן זו ממש סכנה, והסתובבו בין הרוקדים עם כדים מלאים יין, והישקו אותם תוך כדי ריקוד. ואיך רקדו? ממש כמו ברומא. אפילו את הריקודים השקטים. לב־סוף, בתור פשרה, רקדו הכל במעגל, כדי שכולם יוכלו להתחבק עם כולם בבת־אחת. יוליוס קיסר אחד צעק כל הזמן לברוטוס בלי ידיים, ודמויותיהם המטושטשות הת־מזגו עם התמונות האירוטיות מהסרט סט־ריקון שהוקרנו כל העת על הקיר, בצבעים טבעיים ובגודל קינג סייז. הדייל ז'יל תמיר,

שהספיק כבר לראות את הסרט, הביא איתו עוד, והסתובב בחברתה בכל קצוות המועדון. מה שעלה במאנדי"ס ובקינג'ס כסף — ניתן חינם, ממש באותה שעה, במ־סיבה של רוחק"ה ברוין, שנערכה בארבעת החדרים של המתפרה של הבוטיק שלה ביבה.

רוחק"ה הזמינה 150 איש, אבל לא כולם הגיעו, רק איזה 250. כל ההמון הזה הצ־טופף והשתולל בין הקירות, שהיו מצופים בתחתיכות עיתונות מהפלייבוי. למסיבה לא היה נושא, וכל אחד התחפש איך שהתחשק לו. בלטו בשטח דוקטורים בתחפושת של לא דוקטורים, ולא דוקטרים שהתחפשו לדוקטורים ולאחיות. היו גם כמה ערסדים סימפטיים, והרבה מאוד תחיכות. לא כמו על הקירות, אלא אמיתיות, בשר־ודם. בין אלה בלטו בעיקר רוחק"ה עצמה, השחקנית אתי אולמן, ליאורה לפידות ומלכת המים שרית דמיר. אה, היה שמה עוד דבר — אוכל לא נורמלי, והרבה מאוד תחיכות. לא כמו על הקירות, אלא אמיתיות, בשר־ודם. בין אלה בלטו בעיקר רוחק"ה עצמה, השחקנית אתי אולמן, ליאורה לפידות ומלכת המים שרית דמיר. אה, היה שמה עוד דבר — אוכל לא נורמלי, והרבה שמפניה.

עכשיו אתם רואים כמה מגוחך היה לט־עון שפורים איננו חג?

אלא מה — יום כיפור זה חג?

אחריך אתה, אדוני." כך נסתיים הקרב בלא שהתחיל.

ב־קינגס קלאב" נערך נשף סטיריקון — ואיזה נשף!!!

המועדון נראה כלקוח מקולוסיאום. בכל מקום הסתובבו רומאים עטופי טוגות וסדי־נים, עם זרי דפנה על מצחם.

באמצע המועדון עמד שולחן, וכל רבע שעה עלה עליו זוג אחר. לפעמים זה לא היה בדיוק זוג במובן המקובל של המילה בימינו, אבל אצל הרומאים אתם יודעים הרי איך זה היה.

תיאטרון

הצגה חדשה

★ עליתו ונפילתו של ארתורו אוי (הבימה) — למחזותיו של ברטולד ברכט תכונה המרגיזה את כל מי שאינו מזדהה עם דעותיו הפוליטיות: מכולם נודף ריח חזק של תעמולה. במחזות הטובים יותר (הנפש הטובה מסצ'ואן, מעגל הגיר הקאוקזי) נבלעת התעמולה בכל החוויה האנושית שמתאר ברכט ובטיפוסים התלת־מימדיים המרשימים בהם הוא עוסק.

למרבה הצער, אין ארתורו אוי שייך לסוג זה. זוהי פארודיה מאקאברית על עליית הנאצים בגרמניה ובאוסטריה. המחזה מתאר בציכול קורותיו של גנגסטר איטלקי בשם אוי, בשיקאגו המתחיל כפושע קטן וחונך באשפתות־העיר ועולה לגדולה כאשר בעלי הון, נציגי הקאפיטליזם, משתמשים

מישה אשרוב ב„ארתורו אוי"

בו לקידום האינטרסים הפרטיים שלהם. ב־סופו של דבר מפנה להם הגולם שיצרו את גבו, ויחד עם חבר מרצחיו משליט ערור גם על אלה שעזרו לו להעפיל לשלטון. הדמיון בין גיבורי ארתורו אוי לבין היט־לר וסגניו גלוי לעין, אך הדמויות במחזה רומות יותר לקריקטורות גרוטסקיות מאשר לאנשים חיים. העלילה מתימרת לתאר ב־עג מר את התשתלשלות המאורעות ב־דמניה לפני מלחמת העולם השניה, אבל שה לומר שהיא מנתחת אותם לעומק — עיקר כאשר היא שמה בפי דמויות שונות ליצות שגלקחו ישר מכתבי מארקס או שהיא מציגה את העם הגרמני כאוסף יות תמימות, שנפלו בפח שטמן להם מץ פושעים חסרי מצפון.

רק השחקנים לא יובאו. אולם רכט הוא בכל זאת ברכט, ואף כי ארתו־ אוי רחוק מלהיות שיא יצירתו, יש בו מר מספיק להצגה מרתקת, בתנאי שה־ וע מצליח להעביר לקהל את הסרקזם, לוג והאימה הטמונים גם יחד בסיפור צות זה.

הבימה לא הצליחה במבצע זה. היא ם יצרה תפאורות מרשימות מאד ובמאי בה לשבחים בלונדון. הצרה היא ש־ מה לא הביאה גם צוות שחקנים. כי שמופיעים בהצגתו החדשה של ה־ טרון הלאומי מצליחים להיות מגושמים, תנועה ופה חושפים בכשרון רב את מגרעותיו של המחזה. כך שבמקום חריפה ומקוממת, מוגשת לקהל הצגה בה ומייגעת.

יחידי מבין השחקנים שהראה נכונות עמק בתפקידו היה מישה אשרוב. הוא את אוי כפחדן שפל, מוג לב, היסטרי, בצע וכבוד. כל אלה הן אמנם תכו־ חיוניות לדמות, אולם חסר היה בה מימד של כח עצור אשר בעזרתן לט אוי על אקדחניו השכירים ובסופו דבר על אומה שלמה.

תערוכות

חדש בגלריות

★★★★ אוזיאש הופשטטר (גל־ריה דוגית, תל־אביב). רישומים בשחור־לבן, בנוסח של אקספרסיוניזם־סוריאליסטי. ה־רישום עשוי בדומה לרומן החדיש: סיפור בתוך סיפור בתוך סיפור. עלילות מיסטיות שבהן מובילה דמות אחת לאשכולות של דמויות נוספות, על רקע נופים שקופים, מרומזים בעדינות. הדמויות המרחפות באויר מעתות, נפוחות, בעלות פרופורציות משת־נות לסירוגין: גופות דקים וראשים גדולים ולהיפך. הכל נתון באוירה קשה של חולניות, פחדים ופסימיזם. תמונות השמן המועטית הן בעצם רישומים עשויים בצבעי חום־שחור. תערוכה נדירה.

★★★ ידי בתי ספר (בית־ציוני אמריקה, תל־אביב). אין סרחים, אין תמי־מות, אין נאיביות. התערוכה מלאה פנט־סיה כפי שרק ילדים יכולים לדמיין והיא מחולקת לשניים: ציור מגמתי, וציור אישי.

ציורים אלו מתארים את סוף המאה, את הרובוטים, המדע הדמיוני, אברים מלאכו־תיים, ילדי מבחנות, לווינים, פצצות אטום. האנשים בסידרה מגמתית זו הם אנשי חלל, מפלצות נוסח 1984, יצורי מאדים. הערים הן מפלצות דחוסות באנטנות של טלוויזיות, והצבעים הם צבעי יסוד חריפים שנלקחו מהסיפורות המצויירת: צהוב, אדום, כחול ושחור.

הסידרה האישית, מתארת רובה ככולה סחדים בנוסח סוריאליסטי: ערימת גולגלות, חבל תליה, דמויות שסועות. החלק הגרוע שבתערוכה: העבודות של החוגים לציור, שבהם דוחסים לתלמידים את הכללים ה־מונוטונים של ציור „מקצועי" מבלי לפתח את אישיותם.

מרוסיה – בפורנוגרפיה

קשה להאמין, אבל המוצר האחרון של המחתרת הספרותית ברוסיה, חוא סידרת סיפורים מצויירים בעלי גוון פורנוגראפי מופגן, אשר הוגנבו לאחרונה אל המערב ויוצאו כנראה לאור בקרוב.

חסיפורים, המורכבים מ־150 ציורים וכעשרים וחמש אלף מילים, מתארים את הרפתקאותיה של אוקטיוברינה (על שם מחפכת אוקטובר), נערה שהיא התגשמות התורה המארקסיסטית, הנאבקת בכוחות האופל האימפריאליסטיים. במשימותיה הרבות היא נודדת ממידבר גובי ועד לקובה, ונאנסת בין חיתר גם על־ידי גורילה.

„הרפתקאותיה של אוקטיוברינה" הם פרי עבודה משותפת של יותר ממאה אנשי־עט סובייטיים, שמסרו יחד עם כתב־היד גם את הסיבה ליצירתם: „חיפשנו מיפלט אירוטי כדי להסתתר מפני המציאות ה,יפהפיה' של בריית־המועצות, מציאות אפורה ומשעממת שאין דוגמתה."

הם רואים בסידרת הסיפורים מעשה „פוליטי־פורנוגראפי מתקדם", ומשלבים בהנאה רבה תמונות אירוטיות נועזות עם טקסטים מארקסיסטיים כבדים, שתם בבחינת קדושים ברוסיה: „ההגיון וקארל מארקס חם כאין וכאפס לעומת יש־בנה של אשה."

הספר, שהוברח למערב בידי אדם ממדינה מזרח־אירופית, יוצא לאור בארצות־הברית. על חזכות להוציאו לאור מתמודדות הוצאות מכובדות, ביניהן ההוצאה־לאור של „פלייבוי".

קולנוע

סרטים

עולם הבלהות

של פליני

★★★★ סאטיריקון (סטודיו, תל־אביב) הוא בטוי להשתוללות הדמיון ה־פרועה ביותר שנראתה עד האום על הבד. כאילו לקח מישהו את ג'וליאטה של ה־רוחות, הוציא מן הסרט כל סממן „ציאותי" ומובן והותיר אך ורק את סיוטי הבלהות. ואם לא די בכך, הכפיל והשליש את עיצמתן עד כדי כך, שכל צופה נורמלי חייב לצאת המום ומבולבל מאולם הקולנוע.

סרטו החדש של פדריקו פליני מבוסס בצורה רופפת על סאטיריקון של פטרו־ניוס ארביטר, רומאי שהיה רב הנואפים של נירון קיסר ותיאר בעיפיות רבה את כל הסטיות, הזרויות, האורגיות והפולחנים הדתיים של התקופה.

השלד העלילתי של הסרט הוא די פשוט. שני נערים חולפים על פני רומי העתיקה, אינם משמשים אלא תירוץ כדי לעבור מ־אפיזודה אחת לשניה, כשכל אחת מאפיזו־דות אלה עומדת בפני עצמה ומשקפת צד אחר מן המציאות דאז (או אולי של היום) בעיניו של פליני.

אין טעם להתחיל ולפרש כל אחת מן ה־סצינות בסרט. פליני העלה בכוגה דימויים מופשטים עד כדי כך שאפשר להדביק להם הרבה יותר מפירוש אחד, באותה מידה של הצלחה. כל נסיון לתאר במילים את אשר מעלה פליני על הבד נועד מראש לכשלון: כל צילום וצילום גדוש בסמלים ובפרטים שעצמתם הויזואלית גדולה כל כך, עד שבלתי אפשרי למצוא לה הקבלה ספרותית, וכדי לתפוס באמת את מה שנעשה על ה־בד, חובה לראות את הסרט יותר מפעם אחת.

אפילו מי שירבה לפנות עורף למשמעות האקטואלית של סאטיריקון לא יוכל להת־עלם מן הצד החזותי שבו. הצילום, ה־תאורה, האיפור, התפאורות והדרך בה בנוי כל צילום וצילום בפני עצמו, נותנים תו־צאות שלא היו מביישות את גדולי ה־ציירים של הרנסנס. פס הקול מהווה יצירה בפני עצמה, משלים לעתים את הצילום ולעיתים מהווה לו ניגוד מכוון.

זהו סרט שאף אחד קולנוע לא ירצה להחמיץ, ושרבים יראוהו יותר מפעם אם יעמוד בהם הכוח.

האציל

כעני מרוד

★★ חמאושר וחיצאנית (ארמון־דוד, תל־אביב) — **אם לשפוט לפי הבמאי** (איו רובר) וכוכב הסרט, **פילים** נוארה ולפי השם שניתן לסרט בעברית, הוא נועד להיות המשך להצלחה הגדולה של אלכסנדר המאושר. **אלא שעל הצלחות מעין** אלה אין חוזרים בקלות. **וזהי אזהרה ל־**צופים המתכוננים לחזות בהצגה חיתרת של הומור כפרי בריא.

אמנם גם המאושר והיצאנית **מתרחש ב־**כפר צרפתי, **אלא שהעלילה** מתגלגלת **ב־צבעים** קודרים הרבה יותר. **גבור הסרט** הוא אציל שירד מנכסיו המעביד את משפ־חתו בפרך, אך מסרב בעקשנות למכור את

סאטיריקון

טירתו המטה לנפול. במקום לבקר באיטליו של הכפר, הוא חוסך כסף וצד את כל ה־כלבים והתחולים שבסביבה, המגשים כ־דיאטה קבועה ליד שולחנו. רודנותו בבני ביתו גדולה כל כך עד שבנו הופך נפחד ומגמגם, חסר בטחון וחסר אופי.

כל זאת, עד שהאציל הנכבד מגלה את פרנסיס הקדוש, ידיד החיות וכל בריות הקב"ה. מאותו רגע והלאה הופכת המש־פחה לצמחונית, הוא מעיד את פרוצת ה־כפר להיות אשת בנו וקופץ באותה קנאות מקיצונית אחת לשניה.

הבמאי מתיחס לכל הענין ברצינות גמו־רה. פילים נוארה מגלם את האציל ב־ריאליזם משכנע, והתוצאה היא שרדונותו הקנאית, בשני הכוונים, היא מפחידה יותר משהיא משעשעת.

הדמויות הקומיות באמת נמצאות בין בני־הכפר — הכומר שאינו מבחין בניסים; השכן שאינו מוכן לספק לאציל כלבים ל־אכילה; הנוטריון רודף הכבוד ובנותיו, וה־יצאנית בעלת לב־הזהב והנשמה התמימה מאחורי החיצוניות הגסה.

טיפוסים אלה אינם מקוריים במיוחד אבל הצלחתם מובטחת תמיד. חבל שהם מהתים רק חלק צדדי בסרט שאינו קומדיה של ממש ואף לא דרמה של ממש, אלא מין מוצר ביניים שבו השחקנים, כמה הלצות ויזואליות טובות ומוסיקת הרקע, טובים מן התוכן עצמו.

השולם הזה מחליט

★★★★ שביל החלב (תכלת, ת"א) — סאטירה ארסית של לואיס בונואל על הכנסיה הקאתולית וכל מה שעומד מאחו־ריה. התמצאות מסוימת ברזי הכנסיה רצו־יה לשם הבנת הסרט.

★★★ תפלח לי, אבל אתה נר־שך את צוארי (פריז, ת"א) מארודיה על סרטי האימים למיניהם מבוימת בהברקה רבה (דומן פולונסקי) ומשוחקת להפליא (ג'ק מקגודן ואלפי בל). למי שאינו מפחד מערפדים.

★★★ המירדף הגורלי (מוגרבי, ת"א) דיעות מוקדמות ומוסר מיושן מו־לידים אלימות שאין מנוס ממנה, בסרט מרתק ומעניין של אברהם פולונסקי, במאי אמריקאי שנודה במשך עשרים שנה מן ה־בד ע"י רדיפות מק־קארתי. משחק משכנע של רוברט רדפורד ורוברט בלייק (בדם קר).

★★★ היה שלום, קולומבוס (אלנ־בי, ת"א) — סיפור אהבה של פילים רות (מועקת פורטנוי) על אינטלקטואל יהודי צעיר המתקשה לבחור בדרכו בחיים, ונערה יהודיה שעל אף התנהגותה החיצונית נשא־רת בורגנית בעומק נשמתה, מועבר אל ה־בד בזריזות רבה ע"י לארי פירס (תקרית בניו־יורק), תוך נסיון לחקור את הסממנים שגרמו להצלחת הבוגר. הנסיון הצליח.

★★★ רוקו ואחיו (גורדון, ת"א) — סרטו הגדול של לוקינו ויסקונטי הביא את הניאוריאליזם לשיאו, וגם אל קיצו. לסיפור על משפחה דרומית עניה העולה צפונה לחפש פרנסה, מצאו מבקרים שונים משמ־עות דתית עמוקה. אלן דלון ואני ג'ירארדו.

בעד, נגד וגם אולי

אין הבדל בין המדיניות ובין הכלכלה. באמצעות המיסים מגיעה המלחמה לתוך כל בית בישראל. מי שמקבל את המדיניות הממשלתית, חייב לקבל גם את תקציבה ומיסיה. ולהיפך: מי שמצביע בעד התקציב, מקבל למעשה את מדיניות הממשלה.

השבוע עמדנו פעמים ליד דוכן הנואמים — ומתוך זה ארבע פעמים כדי לשלול חוקים כלכליים, המהווים חלק מתקציב הממשלה. תוך כדי כך עמדנו על כך שנותרנו, למעשה, כאופוזיציה הלא־קומוניסטית היחידה בכנסת:

אורי אבנרי: ברצוני לומר משהו מהותי על הרכב הכנסת, לאור ההצבעות על התקציב. בכל פרלמנט דמוקרטי בעולם יש שלטון — לפעמים קואליציוני, לפעמים של מפלגה אחת — ויש אופוזיציה.

כאן, בבית זה, נוצר סוג שלישי, סיעות שהן לא באופוזיציה ולא בקואליציה.

נאומים כלכליים הם „משעממים". מכינים אותם בעמל רב, אחרי עבודת־צוות שעליה מנצח אמנון זכרוני, נושאים אותם בפני אולם ריק, איש אינו טורח לדווח עליהם. כך גם קרה לארבעה הנאומים הכלכליים של סיעתנו השבוע — שניים של אורי אבנרי, שניים של שלום כהן.

מלחמה בלי סוף!

אורי אבנרי: הדיון הזה אופייני למצבה של הכנסת בימים אלה.

מדברים על מילחה ביטחון; אין מדברים על הביטחון. מדברים איך לממן מצב, מבלי שיהיה דיון בכנסת איך נוצר המצב, האם אפשר לשנות את המצב.

את המצב עצמו מקבלים כמעט כל הנואמים כדבר מובן מאליו, כאילו „מן אללה", גזירה מן השמים. ונשאר לנו רק לדבר איך להמציא את הכסף כדי להתקיים במצב הזה.

מסביבנו מתרגשים מאורעות גורליים, גורליים לקיום המדינה. עליהם אין דיון בכנסת. אנחנו מתבשרים בשורות מדאיגות ביותר על יחסי ישראל—אמריקה. האם האמריקאים מתכוונים להטיל אמברגו על ישראל? האם ישראל תעמוד בפני אמברגו עולמי?

האם הענף הבינלאומי האחרון שעליו אנחנו יושבים מתחיל להתבקע, כפי שהזהרנו מעל דוכן זה לפני שנה ולפני שנתיים? אזהרותינו נתקבלו בצחוק, כשם שנתקבלו אזהרותינו כאשר ניבאנו שצרפת תיהפך מידידה לאויב.

מהי המחשבה הכלכלית הנובעת ממצב זה? אומרים לנו: אנחנו נמצאים במצב של מלחמה, לכן יש להשתת את הוצאותינו עם הוצאות של מדינות אחרות במצב של מלחמה. עשו השוואה בין אחוז התוצר הלאומי שלנו שאנחנו מוציאים על המלחמה, לבין האחוז שהוציאה בריטניה בשיא מלחמת העולם השנייה. זוהי השוואה שאינה יכולה להתקבל.

מלחמה רגילה מתחילה ביום מסוים, ומסתיימת ביום מסוים. בריטניה נכנסה למלחמת העולם השנייה ביום מסוים. ידעו, שמלחמה זו יכולה להימשך ארבע, חמש, שש שנים; אבל ידעו שיום אחד תסתיים.

האם אנחנו נמצאים במצב כזה?

יגאל הורוביץ: האם יש הצעה לסיים את המלחמה?

אורי אבנרי: לנו יש. אתם סירבתם לדון בה.

הגישה הזאת לגבי השלום, האמונה שלא יכול להיות שלום, הרי זו הסכנה שבסכנות. מכל הסכנות המאיימות על המדינה המסכנה הזאת — זו הסכנה הנוראה ביותר.

אין תוכנית לשלום

אין אנחנו נמצאים במלחמה נורמלית. אנחנו נמצאים במלחמה שאנחנו לא יודעים מתי התחילה — אולי לפני 50 שנה; אולי לפני 80 שנה — ואיננו יודעים מתי תסתיים.

אף אחד מנציגי המדיניות הרשמית אינו מעמיד אפילו פנים כאילו יש לה סיום באיזה שהוא עתיד הנראה לעין, לא בעוד שלוש שנים, לא בעוד חמש שנים, גם לא בעוד עשר שנים.

בא נציג הממשלה, השר עזר וייצמן, ומנבא שלום בשנת 2000. שנת 2000 — בעוד 30 שנה! ומוסיף השר וייצמן, שאלה מחבריו בממשלה שלא אומרים זאת בגלוי כמוהו, הם צבועים. נדמה לי שזה הפסוק היחיד מדברי השר וייצמן שאני מסכים לו.

הגב' גולדה מאיר, ראש־הממשלה, יש לה ניסוח אחר. היא אינה נוקבת בתאריכים קרובים. כמו שנת 2000. היא אומרת: „יבוא יום והערבים יתפכחו."

אני לא הכי קשיש בבית הזה. יש בבית הרבה יותר קשישים ממני. אני שמעתי את הדיבור הזה לפני שלושים שנה. מזה שלושים שנה אני זוכר: „יבוא יום והערבים יתפכחו." ואני בטוח שיושבים בבית אנשים הזוכרים מזה ארבעים שנה וחמישים שנה את הפסוק: „יבוא יום והערבים יתפכחו." למה יתפכחו? מאללה, מהשמיים. מבלי שזה תלוי במעשינו. אבל מאז נגרפנו אנחנו לתוך מלחמת־נצח; נגרפו כל ערביי פלסטין, נגרפו ערביי כל הארצות השכנות; נגרף כל העולם הערבי, נגרף כל העולם היהודי למלחמה הזאת. ומלחמה זו לא זו בלבד שאינה מסתיימת; היא מתרחבת משנה לשנה.

במצב כזה — אני אומר עכשיו רק מה שהממשלה חושבת — אין השלום נראה בעתיד. המלחמה תימשך זמן רב; הרבה מאוד זמן.

כלכלה של הונאה עצמית!

מהי המחשבה הכלכלית הנובעת מזה? וכאן אני מגיע לעניין עצמו. באים אלינו עם שפע של מיסים חדשים; חלקם גלויים, חלקם מוסווים, כמו המס המוסווה שאנו מדברים עליו עכשיו. חלקן של הוצאות הביטחון בהכנסה הלאומית הולך וגדל משנה לשנה. והוא מוכרח לגדול בשנים הקרובות. אילו מסקנות אתם מסיקים מכך?

השנה תממנו זאת בדרכים אלה. ומה בעוד שנה? מה בעוד שנתיים? איזו מחשבה כלכלית שמענו בכנסת מעבר לחודשים הקרובים, מעבר לסתימת החורים?

אילו היינו נמצאים במלחמה רגילה, מלחמה שתסתיים בעוד שנה, בעוד שנתיים או שלוש שנים — אז מילחה כזה יש לו משמעות. כי או אנו אומרים: אנחנו נמצאים במצב־חרום. היום צריכים להקריב את הכל למען המלחמה. מחר יבוא השלום, המשק יתאושש, מפירות השלום נשלם את הוצאות המלחמה. זהו הרעיון של מילחה מלחמה. זה סביר.

אבל חרי הממשלה אומרת שלא יהיה שלום לפני שנת 2000 — אם כן, ממה נחזיר את המילווה? זוהי הונאה עצמית, זוהי הונאה ציבורית!

בכל מקום בעולם, המיבחן האמיתי לגבי ההשתייכות לקואליציה ולאופוזיציה הוא — ההצבעה על התקציב. אין מיבחן יותר מובהק. מי שמצביע בעד תקציב הממשלה, נמצא בקואליציה; ואין זה חשוב אם יש לו כסא בממשלה או לא. כי ההצבעה בעד התקציב היא הצבעה בעד מכלול התפיסות, התוכניות והמעשים של הממשלה.

מי שמצביע נגד התקציב נמצא באופוזיציה.

ואילו אצלנו נוצר מצב שונה. יש סוג שלישי של סיעות המצביעות בעד התקציב, אך משום־מה הן מסווגות רשמית כסיעות האופוזיציה.

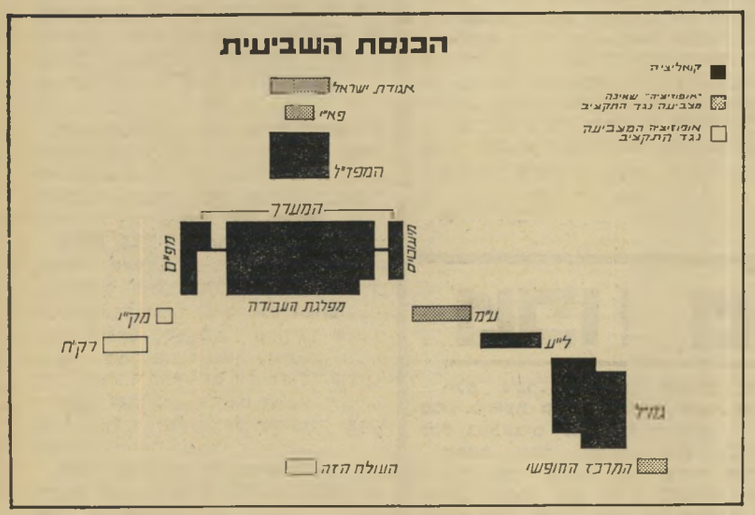
סיעת אגודת ישראל, סיעת פועלי אגודת ישראל, גם סיעת המרכז החופשי — אינני יודע אם הן יכולות להיחשב כאופוזיציה לאור הצבעתן — לא זו היום, כי אם ההצבעה על התקציב כולו. הן מצביעות בעד תקציב הממשלה, ולא חשוב מה הסיבה בפיהן. יכול מישהו לומר: יש מצב ביטחוני...

שמואל תמיר: מתי הצבענו בעד?

אורי אבנרי: אתם נמנעתם מההצבעה על כל תקציב 1970/71. היו סיעות „אופוזיציוניות" כביכול שהצביעו בעד התקציב, והיו סיעות „אופוזיציוניות" כביכול שנמנעו.

מותר לכל סיעה להצביע בהתאם להבנתה ולמצפונה. אבל זה מסווג אותה בחלוקה בין קואליציה ואופוזיציה.

למה זה חשוב? — זה חשוב לגבי הסדרים הנהוגים בבית הזה, הקשורים במעמד הקואליציה והאופוזיציה. כבר הזכיר חברי־לסיעה, שלום כהן, את סדר־הדיון הנהוג בבית

הזה, שהוא הגיוני מאוד, שכל דיון על הצעת־חוק ממשלתית נפתח על־ידי נציג הממשלה, ומייד אחריו בא נציג האופוזיציה שתפקידו — לא זכותו, אלא תפקידו — הוא למתוח ביקורת על קו הממשלה. זהו תפקידו — לשם כך קיימת אופוזיציה בבית זה. בבריטניה יש „המניגיו של האופוזיציה המלכותית", המקבל משכורת בעד התפקיד הזה, מפני שקיום אופוזיציה בפרלמנט הוא חיוני לקיום המישטר הפרלמנטרי הדמוקרטי.

לפרלמנט וציבור כזה צריכה להיות האפשרות לבחור בכל עניין בין שתי תפיסות מנוגדות.

אצלנו התערער הדבר לגמרי. האופוזיציה האמיתית ששרדה בכנסת משמיעה את דבריה בזנב של כל החיכוך. פותח את הוויכוח נציג אגודת ישראל, כנציג „סיעת האופוזיציה" הגדולה ביותר. איזו אופוזיציה? סיעת אגודת ישראל מצביעה כימעט בעד כל הצעות הממשלה, יש לה הסתייגות רק בענייני דת. כל הכבוד. לסיעת המרכז החופשי יש הסתייגות בענייני סיפוח והתנחלות, מדיניות הממשלה, שגם היא בעד סיפוח והתנחלות, אינה די תקיפה ועיקבית בעיניה.

בחדא, כל סיעה חופשית לגמרי לקבוע את עמדתה, לפי הבנתה. אבל אני שולל את הנוהל שלפיו סיעה, שהיא במיקרה אינה בקואליציה, אבל שבחדאי אינה באופוזיציה, פותחת את הדיון, כך שקולה של האופוזיציה האמיתית נשמע רק בסוף החיכוך.

מרבית הוויכוח מתנהל משום־כך ללא דיעה נגדית, וממילא אין זה עוד ויכוח של ממש.

במצב זה, אין פלא שהנוכחות בכנסת בכל הוויכוחים האלה ירדה שוב כימעט לנקודת־האפס. רוב רובם של חברי־הכנסת, ובכללם אותם שזה עתה באו ולא הספיקו עוד לחמם את הכסאות, פשוט אינם באים למליאה, בשעה שנדונים חוקים שיוציאו מכיסי האזרחים מאות מיליוני לירות — עשרות לירות מכיס כל משפחה בחודש.

פתחנו את תחד מנאומי התקציב כך:

אורי אבנרי: כבוד היושב־ראש, כבוד סגן־השר, כבוד שבעה שאר חברי־הכנסת הנוכחים...

יצחק ה. קלינגהופר: מדוע אינך נוקב בשמותיהם?

אורי אבנרי: בהחלט: חבר־הכנסת כרמל, חבר־הכנסת הרינג, חבר־הכנסת באדר, חבר־הכנסת קלינגהופר, חבר־הכנסת פרידמן, חבר־הכנסת טובי, חבר־הכנסת קורפו.

מובן שאנחנו נצביע נגד חוק תקציב־הביניים. מי שמצביע נגד התקציב כולו, בוודאי אינו יכול להצביע בעד חלק ממנו. דבר שהוא כולו טרף, אינו הופך לכשר מפני שהוא מוגש במנות קטנות...

זה היה בעת שדיברתי על „חוק תקציב הביניים", הקובע את מימון השבועיים הראשונים של שנת־התקציב הקרובה.

שעתיים לפני כן, בשעה 7.45 בערב, נדון תקציב־נוסף, בסכום העולה על 300 מיליון לירות. באותה שעה דיבר שמואל תמיר, ומלבד היושבת־ראש (סנהדראי), סגן־השר (דינשטיין) ושני חברי סיעתנו נכחו באולם שמונה ח"כים נכבדים: שלושה מ־60 אנשי המערך (כרמל, רוזן ושושן), שניים מ־26 חברי גח"ל (גולדשיין, ניסים), אחד מבין 12 אנשי המפד"ל (פרידמן), אחד מאגו"י (לורנץ) וד"ר סנה, שהמתין לתורו לדבר. נעדרו כליל סיעות ל"ע, ע"מ, פא"י, רק"ח.

גם זה מוכיח משהו על טיב האופוזיציה.

זריקת אבנים

מכל התיכוחים שלנו, המעניינים ביותר הם לעיתים קרובות "השאלות הנוספות" ו"התשובות הנוספות" בעיקבות תשובות שרים לשאילתות שלנו. הדבר מחייב ריכוז רעיון במישפט אחד, וכשהריב הוא אבא אבן, זה מאפשר לא פעם עקיצות משני הצדדים.

בשעתו נמסר שמנכ"ל משרד־החוץ איים לנקוט באמצעים נגד אורי אבנרי על כי אמר, במסגרת ויכוח מר עם השמאל החדש בגרמניה, שהשגריר־לשעבר אשר בן־נתן הוא "אידיוט גמור", ואין המדינה אחראית לכל מעשיו.

שאלנו את אבן מה הבסיס החוקי ל־איומי מנכ"לו. אבן האשים את אורי אבנרי בהשמעת "גידופים והשמצות", אך נסוג באופן אלגנטי מן האיומים, באמרו שלא ינקוט בשום פעולה, ושמכתבו ליו"ר ה־כנסת היה רק הבעת־דיעה של אזרח.

אורי אבנרי: כבוד השר, אם אינך מסתייג רק מנסיבות חוות־הדעת שלי על מר בן־נתן, מדוע לא הענקת למר בן־נתן מישרה דיפלומטית חדשה, המתאימה ל־כשרונות?

אבא אבן: שר־החוץ והממשלה רשאים להעריך אזרחים, בלי להציע לכל אלה שמעריכים אותה מישרה דיפלומטית. מר בן־נתן הועסק בחוזה שנסתיים. הוצע לו תפקיד, והוא לא קיבל אותו.

●

על פרשת הקציץ היוזמי ג'ורג' פאנאגוליס, שהוסגר למעשה ליוון, לא רצה אבן לדבר. הוא פשוט הזכיר את תשובת שר־המשטרה לשאילתה קוגמת שלנו, בה טען ש־משרד־החוץ לא היה מעורב כלל בפרשה.

שלום כהן: מאחר ששר־המשטרה, ב־תשובה לשאילתה הנ"ל שלי, הודה שהגולה פאנאגוליס הובל, בהיותו במעצר, על־ידי קצין־משטרה בכיר לשיחה עם הקונסול ה־יווני — האם צריך להבין מתוך־כך שקצין־משטרה בכיר מוביל עצור לניצ'ע של מדינה זרה, ללא כל התייעצות עם משרד־החוץ?

אבא אבן: אברר את הנושא. אני רק יכול להודיע שלא היתה התייעצות את־תי בשום שלב של הנושא.

כלומר: אבא אבן לא הכחיש שהיתה התייעצות במישרד־החוץ. הוא רק שיחרר את עצמו מן האחריות לכך.

●

מדוע הזמין משרד־החוץ משלחת פרלמנטרית של ממשלת־סיינגון? השיב אבן: כל מי שרוצה לבקר בארץ, מאפשרים לו.

שלום כהן: האם תהיה היענות חיובית כזאת גם לבקשה דומה לביקור גם מצד ממשלת צפון־ויייטנאם, או ממשלת ה־ויאט־קונג?

אבא אבן: אני מציע שתבוא ההזמנה — ואז תחברר התשובה. אולם, העקרון חיובי: איננו שוללים בואם של מבקרים מפאת נתיונתם, ואי־קיום יחסים דיפלומטיים בינינו לבין מדינה כלשהי איננו מהווה עילה מספקת למניעת זכות הביקור.

שלום כהן: האם חל שינוי כלשהו בעמדתה של ממשלת ישראל לגבי קשרי יחסים דיפלומטיים מלאים עם ממשלת דרום־ויייטנאם?

אבא אבן: נושא זה לא הועלה כלל, לא על ידינו ולא על־ידי ממשלת ויאט־נאם הדרומית.

שאילתה ברוח הומוריסטית, על בעיה בע־לת משמעות רצינית:

שלום כהן: במאמר אשר נתפרסם ב־ידיעות אחרונות מציע מר מרדכי בנטוב, שר־השיכון לשעבר, לשגר לחוץ־לארץ מש־לחת רחבה, בראשותו של השר בגין וב־הרכב האישים הבאים: אורי צבי גרינברג, משה שמיר, עובד בן־עמי, אברהם יפה, ד"ר ישראל אלדד, איסר הראל, אליעזר ליבנה, ושר עזר וייצמן, על־מנת לברר אם ניתן לזכות בתמיכה מרבית מדינות ה־עולם לתוכנית מדינית המבוססת על סיפוח כל השטחים המוחזקים.

אבא אבן: את הצעותיו ורעיונותיו של מר מרדכי בנטוב קראתי בעתון, כפי שעשה זאת השואל הנכבד. אינני מתנגד לנסיעת האזרחים המוזכרים לחוץ־לארץ.

אילו אחד מהם זכה לתמיכה בתוכנית ה־נזכרת, ודאי לא היה מהסס להודיע על כך.

היכן הלב והיכן השפתיים?

לפעמים, בלי שום הכנה, באה הזדמ־נות לומר בכנסת כמה דברים יסודיים ביותר, אגב עניין עדדי.

ח"כ חיים צדוק, יו"ר ועדת־החוץ־והביטחון, העלה הצעה־לסדר־היום על היעדר היענות השוק האירופי המשותף לבקשת ישראל להצטרף אליו. אבא אבן, חבר מפלגתו, השיב בנאום שבו הביע את אמונתו שישראל שייכת מבחינה כלכלית לאירופה, מפני שהיא חלק מ־„אגן הים התיכון" ולא מ„המיזרח ה־תיכון".

נמנענו מהצבעה, כדי שנוכל להביע את דעתנו, ואמרנו:

אורי אבנרי: מה שאמר כאן השר היום הוא המשך לקו שהוא, אולי, החטא־הקדמון של הציונות:

הפניית הגב למרחב שבו שוכנת ארצנו, והפניית הפנים ליבשת אירופה.

אחד מגדולי המדינאים האסיאתיים, השג־ריר פאניקאר מהודו, סיפר לי פעם, שערב מלחמת־העצמאות שלנו הלך מי שהיה אז מזכיר הליגה הערבית, עבד־אל־רחמן עזאם, לנשיא וייצמן המנוח, ואמר לו: אולי יש עוד אפשרות למנוע את ההתנגשות הצבאית המתרגשת עלינו; אולם הדבר העיקרי הוא שתגדירו את עצמכם כשייכים לאסיה, לא רק מבחינה גיאוגרפית אלא גם מבחינה רוחנית, מבחינת ההשקפה הפנימית שלכם.

וייצמן השיב לו: אדוני, זה בלתי־אפשרי; אנחנו חלק מאירופה, ונישאר חלק מאירופה.

אליהו ששון: הנשיא וייצמן המנוח לא נפגש אף פעם עם עזאם.

אורי אבנרי: אני מספר עכשיו מה

תמונה היסטורית זו צולמה ב־1947 והופיעה אז על שער העולם הזה. נראה בה מזכיר הליגה הערבית, עבד־אל־רחמן עזאם (שמאל), כשהוא לוחץ את ידו של משה שרת.

אמר לי פאניקאר, לא על־מנת לקבוע אם הסיפור על פגישה זו הוא אמת היסטורית או לא. הסיפור משקף את הלך־רוחו של מדינאי אסיאתי בכיר לגבי מעמדה של מדי־נת־ישראל. בכך החשיבות של הדברים.

מאז אמר מייסד הציונות, שתמונתו תלוייה כאן...

שלמה לורנץ: האם אתה באמת מאמין שהצהרה, אם אנחנו אסיאתים או אירופים, בה תלויה התנגשות או לא?

אורי אבנרי: הדבר הרבה יותר עמוק מאשר הצהרה מן השפה ולחוץ. השאלה היא עצם מעמדה של חברתנו החדשה בהת־נגשות העולמית בין העולם האירופי וצא־צאיו, לבין העולם האסיאתי ושותפיו.

אבא אבן: אין התנגשות עולמית. יש שיתוף עולמי.

אורי אבנרי: יכול כבוד השר לקוות לשיתוף, אבל חוששני שאנחנו כבר נמצאים בתוך ההתנגשות, ושההתנגשות תחריף ות־לך. זה עניין של ויכוח.

... מאז כתב מייסד הציונות, שתמונתו תלויה באולם הזה, כי מדינת היהודים תה־וה חלק מחומת התרבות האירופית נגד הבארבאריות, כלומר הבארבאריות של אס־יה, הלכנו בדרך שהיתה — כפי שאנחנו יודעים היום — הרת אסונות. ואם צריכים לסלוח זאת למייסד הציונות, שגדולתו ה־היסטורית היא כל־כך עצומה, שחי באירופה והיה חלק מן העולם האירופי, הוא בחדאי לא עמד בשתי רגליו במציאות של אסיה — האם אפשר לסלוח את זה היום, ב־1970, לשר־החוץ של ישראל, שנאם עכשיו נאום שכל־כולו כמיהה להצטרפותה של ישראל לאירופה — לא הצטרפות כלכלית, אלא גם הצטרפות תרבותית, טכנולוגית, פוליטית וכלכלית?

הצטרפות זו היא מיראז' המת־רחק מאיתנו כו. תרתי משמע, ותוך כדי כך — הפניית הגב למרחב שאנו נמצאים בו. העובדה שכבוד השר משלם מס־שפתיים, פשוטו כמשמעו, בכמה מילים, למזרח־התיכון...

אבא אבן: אולי זה מס לב, או נפש?

אורי אבנרי: כבוד השר, הקשבתי בדריכות רבה מאוד למה שאמרת, וגם לדברים שאמרת בפעמים אחרות. אם אני שוקל היכן כאן הנפש, היכן הלב והיכן השפתיים, אין לי מנוס מהמסקנה שהנפש הפוליטית והלב הפוליטי שלך הם באירופה, והשפתיים הן במרחב.

טפו! טפו! טפו!

חלק ניכר מפעולתנו בכנסת אינו מגיע לידיעת הציבור, מכיוון שהוא מת־נהל במכאבים למוסדות הכנסת.

מכתב אחד, למשל, נוגע למילה „טפו". אמר אותה חבר־הכנסת מנחם פרוש, כשזרק את סידור־התפילה הר־פורמי בעת נאומו. היא לא הופיעה ב־פרוטוקול, למרות שנשמעה בבירור בק־טע ששודר מעל גלי הרדיו. פנינו במכ־תב ליו"ר הכנסת ותבענו שהמילה תו־פיע גם בפרוטוקול.

החקירה שנערכה העלתה שהקצרנית פשוט לא קלטה את המילה, בהתרגשות הרגע. האחראית על הפרוטוקול, סגנית־מזכיר־הכנסת קלארה ארן, (אשתו של שר־החינוך לשעבר), בדקה ומצאה שבמי־לון אבן־שושן אכן מופיעה המילה „טפו" כ„מילת־קריאה, המשמשת תח־ליף ליריקה." המילה הוכנסה לפרוטו־קול, בהתאם לדרישתנו.

יותר קשה היתה קביעת עמדתנו לג־בי החלטת ועדת־הכנסת לגרש את פרוש מישיבה אחת. גדול היה הרצון להצביע נגד פרוש. אבל איננו מוכנים להתפשר עם חובתנו לעמוד על מישמר הדמוקרט־יה בכנסת, גם כשזו מנוצלת על־ידי מטיפי־שינאה.

לכן, כשהתכונן יו"ר הכנסת לקרוא הודעת־גינוי לפרוש, קם אורי אבנרי ובי־קש להשמיע „הצעה לסדר". בנאום קצרצר קבע כי הודעת־גינוי היא בלתי־חוקית, כשם שהיתה הודעת־הגינוי נגד שלום כהן.

נמנענו מהצבעה על עירעורו של פרוש נגד סילוקו, ונימקנו זאת בנאום הבא. מעניין לציין כי היינו היחידים מבין כל סיעות־האופוזיציה שנמנעו, (מלבד שמו־אל תמיר, שנימק את הימנעותו בנימוק של מה־בכך — שנוסח דבריו של יו"ר ועדת־הכנסת לא מצאת חן בעיניו.)

אורי אבנרי: לא הצבענו נגד גירו־שו של חבר־הכנסת פרוש מהכנסת, באשר איננו יכולים לעבור לסדר־היום על מעשה מחפיר ומביש המחלל את אמונתם של למע־לה ממיליון יהודים, כיהודים וכבני־אדם, והעלול להשפיע בצורה שלילית ביותר על אהדתם ועלייתם לישראל.

מעשה זה, כשהוא בא אחרי עשרים שנה של התנכרות ממש־לות ישראל ליהדות הרפורמית, ושלילת זכותה האלמנטרית, על־פי מגילת העצמאות, לחופש דתי ולשוויון — אין חמור ממנו.

אני גם רואה בחומרה את הדברים שאמר כאן עכשיו חבר־הכנסת הרב נריה. אם נבדוק מי התנכר יותר לציונות ולהרצל — ראשי המחנה האורתודוכסי דאז או ראשי המחנה הרפורמי דאז — הרי האורתודוכסים הם שינצחו בהתחרות זו.

אולם לא יכולנו להצביע בעד גירושו של חבר־הכנסת פרוש, בי־אשר החלטת ועדת־הכנסת נוגדת את תקנון הכנסת והינה בלתי־חוקית בעליל.

לפי סעיף 69 של התקנון מותר להרחיק חבר כנסת ממילוי תפקידו רק בשני מיק־רים מפורשים: הפרעה למהלך הישיבה, או פגיעה ביושב־ראש הישיבה. תפקידו של חבר־הכנסת ביבי, יושב־ראש הישיבה בשעת מעשהו של ח"כ פרוש, היה להפסיק את דברי חבר־הכנסת פרוש מייד עם עשיית ה־מעשה המחפיר, או לקרוא אותו לסדר, או אף להפסיק את הישיבה. יש לתמוה על כך שלא עשה זאת. אך משלא עשה זאת — אין כל אפשרות וכל זכות לתעדת הכנסת לפעול על־פי סעיף 69 (ב), הקשור כל־כולו לסעיף 69 (א).

לדיעה זו, שהובעה על־ידי חברי, חבר־הכנסת שלום כהן, בשעה שנימק את העיר־עור שלו על גירושו ממליאת הכנסת, הצ־טרפו מומחים בעלי שם, ביניהם חבר־הכ־נסת ד"ר יוחנן באדר, השופט יוסף לם, הפרשן יעקב ג'ימס רוזנטל ואחרים.

מעשים אלה של ועדת הכנסת חמורים בעינינו ביותר, מכיוון ש־יש בדבר הפיכת מוסד פוליטי, המורכב מנציגי מפלגות, למעין בית־דין משמעתי, דבר המוכרח ל־הוביל להטלת הצנזורה של הרוב הקואליציוני על סיעות־מיעוט או־פוזיציוניות.

עצם המעשה של ועדת־הכנסת הוא בלתי־חוקי, חבר־הכנסת תמיר, ולא הדברים שבאו לנמק אותם. פסול עצם המעשה של ועדת־הכנסת, שאתה הצבעת בעדו בפעם שעברה, בפרשת ח"כ שלום כהן.

אולם, בלי קשר לצד החוקי, חייב אני להביע את השתוממותי העמוקה על ההבדל העצום בין טיפול מוסדות הכנסת בפרשת חבר־הכנסת שלום כהן וכין טיפו־לה בפרשת חבר־הכנסת פרוש.

אז נוצרה בו־במקום אחירה של כימעט־לינץ', הייתי אומר — — —

היו"ר ר. ברקת: סלח לי, אי־אפשר; זוהי מילה לא־פרלמנטרית, לכל הדיעות.

אורי אבנרי: ובכן: „אוירה עויינת ביותר."

... הנשיאות וועדת־הכנסת התכנסו ושם־טו תוך שעות מועטות, ופסק־הדין הוצא־לפועל למחרת היום, וזאת למרות שלפי דעתנו עשה חבר־הכנסת שלום כהן מעשה שהוא לגיטימי בהחלט, כמחאה של מחאה בנסיבות שהיו. למעשה מסוג זה יש, כבוד היושב־ראש, תקדימים רבים בתולדות הפר־למנטריזם, החל במעשה המפורסם של ה־סנטור גאריסון שקרע, מעל דוכן הסנט של ארצות־הברית, בשעת נאום, חוק שחייב הסגרת עבדים שברחו — לפני מאה שנה.

והנה, בפרשת מעשהו של חבר־הכנסת הרב פרוש, שהוא בלי ספק מביש ומחפיר, ושלא יכול להיות לו שמץ של לגיטימיות אף כמחאה, מעשה שעליו מוטל בחוק הפלילי עונש של שלוש שנות מאסר — התמהמהו מוסדות הכנסת במשך שבוע ימים, אף שכימעט כל חברי הנשיאות וועד־דת־הכנסת נכחו בבניין־הכנסת בשעת מע־שה. לאחר מכן החליטה הוועדה על הרחקת־מישיבה אחת, בעוד שחבר־הכנסת שלום כהן הורחק לחמש ישיבות. והטענה כאילו זה נעשה מפני שחבר־הכנסת פרוש אמר שפעל בעידנא דריתחא — הרי יושב־ראש וועדת־הכנסת עצמו הפריך אותה מעל הדוכן!

כל זה מוכיח, כבוד היושב־ראש, כי יש בכנסת יחס עויין במיוחד לסיעתנו, יחס המתבטא גם במי־שורים אחרים, והנובע מחששותיו של המימסד, על כל מפלגותיו, מפני השקפותינו החדשות.

בפרשת חבר־הכנסת שלום כהן ביקשו מפלגות הכנסת להעניש אותנו על השקפו־תינו, ולא על מעשינו.

רחל מרחלת על כל העולם

תנוחן -

המיליונרית לא מתגרשת

היא מתגרשת, היא מתגרשת, פרחו הרמונות ברחבי החברה הגבוהה בשבועות האחרונים. והייתם צריכים לראות באיזה ניצנוץ בעיניים העבירו החברה הטובים את החדשה המסעירה מאוזן לאוזן.

היא — הכוונה כמובן ל**גיטה שרובר**, אשתו של המיליונר **מיליס שרובר**, קיבוצניקית לשעבר, מארחת מספר 1 של ישראל בהווה, בעלת הווילה — בירושלים — הכי יפה אולי בארץ. מסיבות יום־העצמאות בבית השרוברים הפכו כבר מזמן למוסד מפורסם — יותר מספר המי ומי שמתפרסם בארצות־חוץ. מי שמוזמן למסיבה זו, נחשב לשייך לצמרת. מי שלא מוזמן — לא שייך. מי שהוזמן בעבר ולא הוזמן אחר־כך — בכלל לא כדאי לדבר עליו.

מה שמזכיר לי — לאן בעצם נעלמה ידידתה הטובה של גיטה, **מרים אשכול**? גיטה ומרים היו בזמנו ידידות טובות, ו־גיטה היתה מעמידה את היידע החברתי שלה לרשותה של מרים בקבלות־הפנים הרשמיות. שמעתי אפילו סיפור שבאירועים רשמיים נזקקו האשכולים למערכות כלי־האוכל המפוארות של גיטה.

אלא שלאחרונה עבר איזה חתול בין שתי הידידות. חבל שלא הוצאתי אותו מפיהן.

אבל נחזור לסיפור. כל המשמיצים וה־מלעיזים יכולים לקפוץ: „אנחנו לא מתגרשים," הרגיעה אותי גיטה. „לא חסרים טיפוסים רעים שמקנאים ולא מוכנים לראות שלמישהו טוב. אני מאחלת לכל אדם את האושר שיש לי.

„כמובן ששמעתי את השמועות שאנחנו מתגרשים. מה לעשות? שידברו. אני אפילו לא כועסת. רק זה? ושקיבלתי תואר דוקטור לא הדביקו לי? התחילו לקרוא לי פת־אום דוקטור. לי, שאפילו תיכון לא גמרתי.

„כנראה שכל הפרופסורים שמסתובבים אצלי החליטו שאני צריכה לעלות בדרגה. איזה שטויות. טוב, תסלחי לי, אני מהמרת. **ליאונרד ברנשטיין** מחכה עם הקונצרט שאירגנתי לו כאן בירושלים." סלחתי.

אורה כהרב (משמאל) וולפסון (מימין)

המשכורת של המזכירה

יש אנשים מוצלחים יותר בחיים, ויש מוצלחים פחות.

כל מי שאני מכירה, למשל, כולל אני, לא מצליח אף פעם להסתדר עם המשפחה. לא שהמשכורת קטנה מדי. פשוט החודש ארוך מדי.

אבל יש אנשים מוצלחים, שדווקא מצליחים להסתדר יפה עם משכורתם — ועוד איך.

קחו למשל את **אורה כהרב**.

אורה היא המזכירה של המיליונר הידוע **מוטקה מאיר**, מהאחים מאיר. וכפי שאתם יודעים, משכורת של מזכירה זה תמיד דבר צנוע — אפילו עם הוותק של 15 שנה שיש לאורה אצל מוטקה.

ובכל זאת, למרות המשכורת הצנועה שלה, ושל בעלה העובד כפיזיוטראפיסט ב„הפועל תל־אביב", מצליחים הבחורים לחסוך יפה.

ממשכורתם למשל נוסע הבעל ב„ואיאנט" כחול־כסף, לפני כן הוא נסע במכוניתו לשעבר של הבוס של אשתו, „ואליאנט" לבן. אורה בעצמה נוסעת ב„קאפרי" מהודרת, ולבושה תמיד כאחת הנשים האלגאנטיות ביותר בעיר. היא לובשת שמלות אוברזון — („אני קונה אותן בתשלומים") — עדויה בתכשיטים נהדרים, ארנקי קרוקודיל, ואוספת חפצי־שן בדירתה הנאה.

האמת היא שכל הרמה הגבוהה הזו איננה סתם בשביל הרושם. מזכירה בעמדה של אורה חייבת להתערב — ומתערבת באמת — בחברה שבה מסתובב הבוס שלה, הכוללת שמות נוצצים כמו חשר ליאו דולצ'ין, המיליונר היהודי האנגלי סר אייזיק וולפסון, וכמותם.

צריך לדעת לחסוך, רבותי. צריך לדעת לחסוך.

נישואי התעשיין והעיתונאית

יש לי חדשות טובות. רותי וסמי עומדים להתחתן, בשביעי לאפריל.

רותי (ליפשיץ־שניא) היא, כפי שכולכם יודעים, אשתו לשעבר של כתב הארץ **יהושע שניא**, כתבת־האופנה של ידיעות אחרונות, בת 30, יפהפייה, שחרחורת, מתכננת־אופנה, אחת הנערות הפופולריות בעיר הגדולה — רגע, רגע, מה אני משתפכת ב־כל המעלות האלה? הלא הם כבר מתחתנים, הרי לא צריך כבר לשכנע אותו יותר.

ולכל המודאגים — זה בסדר, היא תפסה חתן טוב. **סמי וויס** הוא יפה, חכם, ומה שיותר חשוב — בעל מיפעל לשימורים. שמר אותה היטב, סמי.

מי תזכה בתחרות מלכת־היופי?

עד לפני שבועיים, הייתי מוכנה להתערב איתכם שהזוכה תהיה **אירית לביא**.

לא בגלל שיש לי חוש נבואי או משהו, אלא שבגלל שככה אמרה לי חוות־דעתי המיקצועית.

אירית זכתה בתואר נסיכת־הים־התיכון בתחרות מלכת־המים לפני ארבע שנים, זכתה בתואר מיס אלגאנס בשנה שעברה, וזכתה וזכתה.

כל זה — עד לפני שבועיים. היום, אני כבר לא מוכנה כל־כך להתערב.

הסיבה: התמונות של אירית שהתפרסמו בפלייבוי, ושניתן היה לראותן לראשונה בארץ בגיליון האחרון של העולם הזה.

בעיקבות הפירסום בפלייבוי, עמד עיתון לאשה, המארגן את תחרות מלכת־היופי, בפני דילמה קשה: מותר או לא מותר לאחת כזאת להשתתף בתחרות מלכת־היופי — מה גם שתמונתה כמועמדת לתחרות כבר התפרסמה בלאשה?

לאשה החליט להיות ליברלי, ולהשאיר את זכות ההחלטה בידי שופטי התחרות. עכשיו מעניין באמת לראות עד כמה יסגע הפלייבוי בסיכוייה של אירית.

כל סיכוי שירד מאירית, יתווסף אוטומאטית ל**יהודית מילר**, בעלת הסיכויים הרבים שאחריה. יהודית היא מאוד פוטוגנית, אבל גם מאוד גבוהה (188 ס"מ), ולעניות דעתי המיקצועית גם פחות יפה מאירית.

יהודית מילר

אירית לביא

בכלל, מה שהפירסום בהעולם הזה על הפירסום בפלייבוי עשה לבנות שהתפרסמו שם. זקני העם הזה היקרים והליברלים הטילו עליהן חרם דרבי־צדוק. מזה שבוע שהן נעלמו מהרחוב. כשהן מוציאות את האף — הן זוכות למבטי־רצח מצד כל מי שמזהה אותן.

לשיא בשטח זה הגיעה **לאה ורדי**, מלכת חיפה לשעבר, שתמונתה התפרסמה בפלייבוי כשהיא מגלה לעולם את זוג שדיה המקסימים על רקע עיר־העמלים: היא זכתה לכך שאשה אחת ירקה עליה בליחי קללה עסיסית.

זה נקרא להקריב למען האמנות.

לרינה גנור נשבר מהארץ

רינה גנור

משהו קורה בימים אלה לרינה — זה ברור לי. אבל מה?

לפני שנה היא עוד היתה מהמשחקניות המבוקשות ביותר בקולנוע ובתיאטרון בארץ, אשתו של כוכב פופולארי — בקיצור, על הגובה.

ואז פתאום, בעקבות מחלת כליות פתאומית, היא נטשה את הקריירה שלה, הסתלקה ללונדון, התגרשה מבעלה — לאחר שהיו זוג מהמיים חמש שנים — ואף לא מציגה את עצמה בלונדון כשחקנית. למשל, בלונדון היא התיידדה עם **ג'ין היימן**, במאי הסרט **בלומפילד**, ורק כשהוא הגיע לישראל, נודע לו שרינה היא שחקנית בכלל. איך שהחיים מלאי הפתעות.

„נשבר לי מהארץ," טוענת רינה בת ה־24.

האומנם רק מהארץ?

השבוע עמדה לעזוב את הארץ, בדרכה חזרה ללונדון, **רינה גנור**.

מה, לא ידעתם בכלל שהיא הגיעה לארץ? כן, זהו בדיוק. היא הגיעה לפני שבועיים, התגוררה אצל הוריה, הסתכלה בערבים בטלוויזיה, ראתה כמה סרטים והצטננה — והחזרת לאנגליה. וכן, היא קישקשה גם קצת בטלפון עם האיקס שלה, **פוליאקוב** מהגשש.

עלייה

דופקים את הלבנים

איזה אזרחים, במדינת ישראל, הם כשרים ומשתייכים לסוג א' — ואיזה לסוג ב', שאותם מותר לדפוק?

הביטוי דופקים את השחורים הצביע עד היום על התשובה לכך: הישראלי הממוצע — האשכנזי כספרדי כאחד — האמין שה־שחורים הם הדפוקים בארץ.

עתה מתברר שגם את הלבנים אפשר לדפוק.

המדובר בלבנים כשרים, עולים חדשים מארצות־הברית, לכאורה סוג א', מכל בחינה — מלבד אחת: דתם שונה מהיהדות המסורתית, בגלל זה רודפים אותם מוסדות מדינת־ישראל, מציקים להם, מתייחסים אליהם בצורה חזירית — במגמה ברורה לסלקם בהארץ.

האלוף הציל. לפני כשלוש שנים הוקם בערבה מושב עיר אובות. המתיישבים, שהגיעו לישראל מארצות־הברית, הם בני כת יהודית שהוקמה במיאמי; בתוספת לאמונתם היהודית הרגילה, הם מאמינים גם בבואו הקרוב של ישו שנולד ומת כיהודי — ללא קבלת עיקרי "נצרות", שנוצרה לטענתם אחרי מותו.

בני קבוצה זו הגיעו לישראל, קיבלו אזרחות ישראלית ובתעודת־הזהות שלהם בפריט לאום נרשמה המילה יהודי.

הם הקימו לעצמם ישוב בלב הערבה, מספר קילומטרים מדרום־מערב לעין־יהב. הקימו במקום אוהלים ולאחר מכן בנו בית־מאבנים לא כסותתות שנמצאו בשטח.

כשביקשו לקדוח באר מים על חשבונם הפרטי, נתקלו בקשיים שונים. הם חיים ב־מקום בשלושה אהלים ובית אבן, ללא כל תנאי סניטציה או חשמל, ואינם נהנים מהקלות כלשהן הניתנות לעולים ולמת־יישבים בערבה.

כעבור זמן הקל עליהם ביוזמתו אלוף פיקוד הדרום לשעבר, יעשיהו גביש, אשר התיר להם להתגורר באחד המחנות ה־צבאיים באזור, ולהינות מחשמל וביס. ב־כל זאת אין הם נהנים מסיוע של ישרדי הממשלה.

המחנה בו הם מתגוררים מכיל מספר בניינים קטנים, ישנים, סדוקים וחסרי סי־דורים סניטריים. נבנה שם בית־שימוש כדוגמת בית־שימוש שדה צבאי (בור ב־

כל תושבי עיר אובות
היהודים המאמינים בישו —

שלט עיר אובות
— חיפשו עתיד בערבה

מועצה האזורית תמר מנסים להכשילם כ־כל האפשר. אנשי עין־חצבה סגרו להם את המים לפני שנה, משך שלושה שבועות, בחודשי יוני הלוהטים. המתיישבים חוש־שים שדבר זה יקרה להם גם השנה.

בעין־יהב, שם למדו ילדי המשפחות של עיר אובות עד שנת־הלימודים שעברה, הם חשו הפלייה מכוונת נגדם. עד כדי כך ש־הורי הילדים נאלצו להוציאם משם, והשנה הקימו בית־ספר ארעי משלהם במקום.

המועצה האזורית תמר סירבה בכל תו־קף לספק לאנשי עיר אובות ציוד עזרה ראשונה לשעת חירום, בטענה שהם אינם התיישבות מוכרת בהתאם לחוק. מרפאת קופת־חולים הקרובה, במשק חצבה, אינה מוכנה לטפל בהם. כשהם חולים — חיי־בות האמהות לחפש טרמפ כדי להגיע ל־בארי־שבע. אף קרה שיולדת היתה זקוקה לאמבולנס של חצבה — ושילמה 270 ל"י

"ממתי גולדמן כבר אחראי לבטחון מדי־נת־ישראל יותר מאלוף גביש?" שאל אחד המתיישבים.

שר החקלאות, חיים גבתי, בביקורו ב־נחל צופר לפני זמן מה, אמר: "אינני רוצה להיות מעורב בעניניכם ובבעיותיכם, עליהם ידוע לי היטב. אינני מעונין לתת לכם עזרה כל שהיא."

תעמולה פראית ואכזרית. בשי־חה עם כתב העולם הזה בעיר אובות סיפר שמחה פרלמוטר, מראשי המתיישבים, שהוא ואנשיו השקיעו עד כה כ־35 אלף דולר במפעלם — וזה לא כולל את דמי הנסיעה של כ־6,000 דולר, אותם שילמו עבור עליתם ארצה. לא רק שלא קיבלו כל עזרה, לא כספית ולא מוסרית, אלא שמוסדות המדינה מסרבים להכיר בהם כ־עולים, וקיימת נגדם תעמולה פראית ו־אכזרית.

"אף מוסד לא הודיע רשמית או בלתי רשמית שאנו נחשבים ללא יהודים. ל־עומת זאת כל המוסדות איתם אנו באים במגע דוחים אותנו ובתירוץ פשוט וחד־משמעי — שעניינו בטיפול ושאנחנו נקבל תשובה בהתאם. לתשובות אלו אנו מחכים קרוב לארבע שנים."

"אנחנו מיסיונרים". "נכון שאנחנו מיסיונרים ומשוגעים לדבר אחד בלבד," ממשיך פרלמוטר בלהט. "וזאת: הבאת יהו־דים למדינת־ישראל. בכוחנו להביא עד 200 משפחות — בתנאי שנקבל את אותה עזרה שמקבלת כל התיישבות חדשה.

"לוא היו לנו אמצעים כספיים — היינו פונים לבג"צ, בכדי לדרוש צו על תנאי נגד הסוכנות היהודית, משרד הפנים, מש־רד החקלאות והמועצה האזורית תמר, שיסבירו את ההפלייה ואת אי־מתן זכויות שוות ליהודים הקושרים את עתידם בעיר אובות.

שמחה פרלמוטר ושתי נשותיו
מותר לפי ההלכה

עבור שירות האמבולנס שלקח אותה לבית היולדות באילת.

חיזרו מאין שבאתם. גם לאלוף אברהם יפה חשבון עם המתיישבים. ב־מקום נמצא בית הרוס, אותו שיפץ זוג צעיר מביניהם, הפכו למקום מגורים. מיבנה זה שימש במשך שנים ארוכות בתור סככה. אולם לפתע החלו העניינים להסת־בך. פתאום החל המיבנה הזה להפריע לאלוף, והוא הודיע למתיישבים שהמבנה עומד להריסה מיידית — מאחר והוא מפריע מבחינה אסטטית לנוף בו מבקרים אלפי תיירים.

רענן וייץ, ממחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית, הודיע למתיישבים ב־שפה פשוטה וחד־משמעית כי "הבייבי ש־להם נולד מת — מוטב שיחזרו מאיפה שבאו."

נחום גולדמן, נשיא התנועה הציונית העולמית, גם הוא הודיע להם שאינו רואה את התיישבותם במדינת ישראל בעין יפה. מכתב זה נמצא בארכיונו של דויד בן־גוריון. כתב גולדמן במכתבו: "בשום פנים ואופן אינכם יכולים להתגרר להחלטתם של מוסדות המדינה ולהתיישב או להקים התיישבות עצמאית בנגב — וזאת לא רק בגלל שחייכם יהיו בסכנה אלא גם ב־גלל שאתם מסכנים את בטחונה של ה־מדינה."

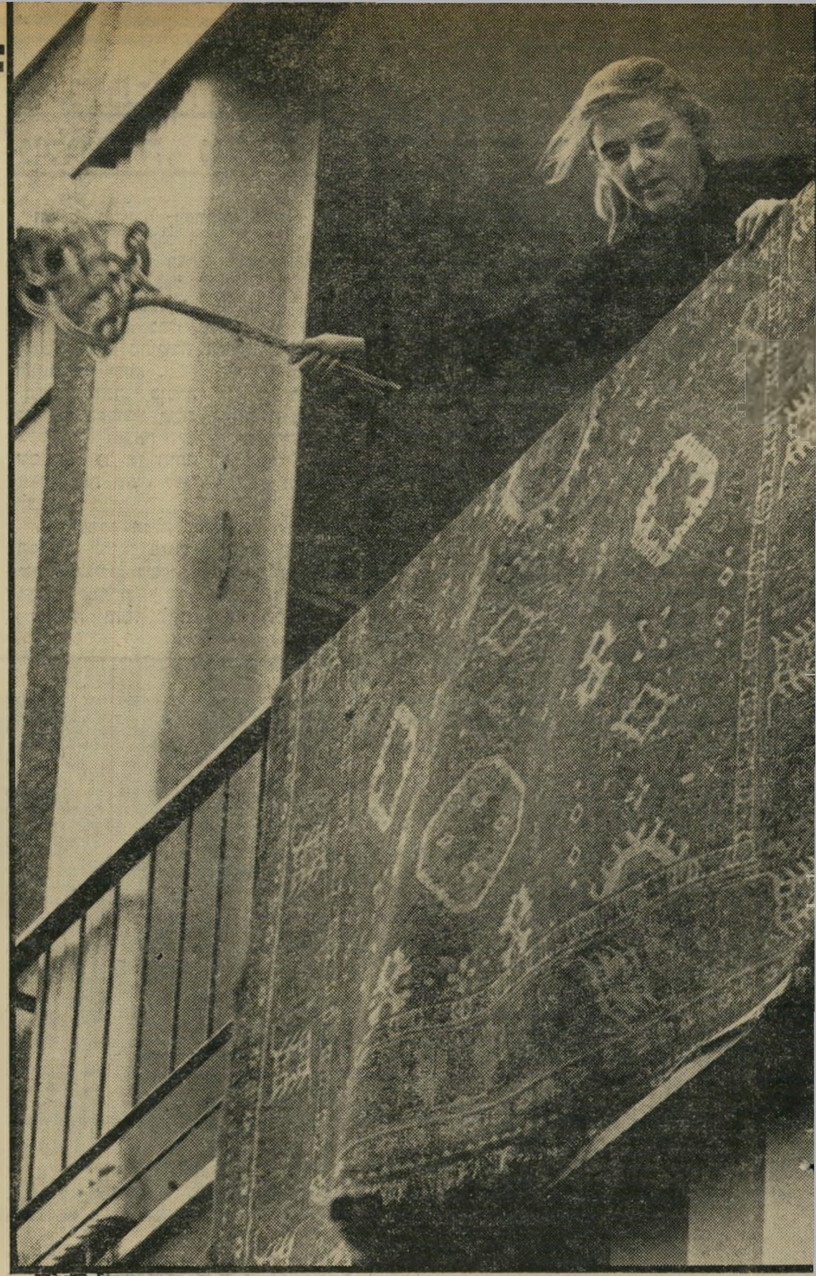
בית־הספר
— לדור שני של נרדפים

בוב וג'ואן מתחתנים בעיר אובות
מדור ראשון של נרדפים —

כתבת „העולם הזה" יצאה לעבוד
כעוזרת כדי לבדוק
כמה מוכנה עקרת־הבית הישראלית
להקריב כדי להשיג עוזרת־בית

הזד מעלתה העוזרת

לאחר שנים ארוכות של סבל כעקרת־בית ישראלית — זכתה לאחרונה כתבת „העולם הזה" לפיצוי מתוך: להיות בעצמה עוזרת.

לרגל חג־הפורים, הטילה עליה המערכת את המשימה לעבוד כעוזרת במשך שבוע ימים בבתים שונים, להציג דרישות מופרזות, להתעלב בעקרות־הבית — כדי לגלות את המצב הלא־יאומן השורר בשטח זה.

להלן דיווחה המעודד על מצב־האומה ממרומי האולימפוס של עוזרת־הבית.

מאת
ציפי כסלו

ח יום קל, על יבש — זהו מה ש־נזקקתי לו, כהקדמה לקריירה החדשה שלי כעוזרת־בית. משום כך החלטתי ל־התחיל אותה ליד הטלפון.

שורת המודעות בעיתון שביקשו עוזרות עם לינה היתה ארוכה כאורך הגלות. בחרתי מתוכה את משפחת אלרון מרמת־אביב ו־צלצלתי אליהם. הצגתי את עצמי כבחורה שרוצה לעבוד במשק־בית בתשובה למודעה שלהם.

בת־שיחי מעבר לקו הסבירה לי את ה־תנאים בקול נעים ובנעימה מבטיחה עולם ומלואו:

„אצלנו יהיה לך חדר נפרד, מרוהט יפה, אוכל בצורה חופשית, ו־350 ל"י לחודש."

„מעט. 400," יריתי בחזרה.

„אפשר לדבר — רק תבואי," היתה ה־תשובה.

עתה התעניינתי בחדר:

„אולי אפשר לקבל רדיו?"

„כמובן."

„מה עם הטלפון? אולי אפשר ל־תקין לי שלוחה?" האשה הסבירה שהם זוג פקי־דים עם שני תינוקות, וזאת תהיה הוצאה גדולה בשבילם. אבל אם אבוא ונסכים על כל השאר — אפשר לדבר. „רק תבואי."

טלוויזיה פרטית — בחדר הפרטי

ח מומה קצת מחוצפתי שלי, הת־קשרתי למשפחה השניה בשורה — משפחת רוזנצוייג מהרצליה־פיתוח.

כאן השתפרו התנאים לעין שיעור: גברת רוזנצוויג הסבירה לי שאצלה יהיו לי תנ־נאים אידיאליים. „אני לא עובדת ובעלי נמצא רוב הזמן מחוץ לבית," סיפרה, „יש לי שלושה ילדים אבל שניים מהם בגיל בית־ספר. חוץ מזה את תקבלי עזרה פע־מיים בשבוע לעבודות הקשות. אנחנו בו־נים כרגע את הבית, ויהיה לך חדר עם כניסה לחוד, נוחיות ומקלחת."

איזה מין חדר? ביקשתי לדעת. „החדר יהיה מרוהט ברהיטים כמעט חדשים, ספה, שתי כורסאות, שטיח פרסי, כוננית לרדיו, רדיו שולחן קטן, כוננית לספרים, ומיזוג־אויר.

„מה עם אמבטיה?" שאלתי בצניעות.

„בינתיים רק מקלחת," ענתה גברת רו־זנצוויג בקול רווי־צער.

„אז איך יהיה?" הקשיתי. „אני רגילה

עקרות־בית נואשות מציעות לכתבת „העולם — טלוויזיה, טלפון, משכורת שמנה, ולמעשה —

בשוק העוזרות

העוזרת המדומה (בחולצה לבנה) ממתינה בשוק העוזרות, רות בכיכר־מגן־דויד, יחד עם שתי עוזרות אמיתיות, כאשר מגיעה למקום מעסיקה פוטנציאלית, גברת אירנה סלומון (מרכיבה מישקפי שמש).

(המשך מעמוד 29)

אחרי יום עבודה קשה לסבול באמבט. זה מפיג את העייפות.

„זה יהיה בסדר, נבנה לך אמבט.“

שאלתי הבאה היתה בקשר לטלפון: „יש לנו כמובן, תוכלי להשתמש בו.“

„אבל זה יפריע לכם. הייתי מעדיפה ש־לו־חה בחדר.“

גם לזאת הסכימה גברת רוזנצוויג.

על הטלוויזיה, לעומת זאת, ניטש ויכוח קטן. „הייתי רוצה גם טלוויזיה בחדר, ש־יהיה קצת בידור אחרי יום עבודה,“ אמרתי.

„יש בבית — אין בעיות,“ הבטיחה.

„אבל זה יפריע לכם. יבואו אליכם אור־חים, ולפי נסיוני האורחים באים בשעת ה־תכניות הכי מעניינות. אם אתם כבר מש־קיעים כל־כך הרבה על הבית, כפי שאמרת יהיו שם שבעה חדרים, או מה זה הוצאה של עוד אלפיים לירות?“

„בסדר,“ נכנעה גברת רוזנצוויג. „מתי את באה?“

„רגע — והמשכורת? על זה עוד לא דיברנו.“ גברת רוזנצוויג הציעה 400 ל״י לחודש. ביקשתי 450. היא הסכימה ללא היסוס.

המציאה

המעסיקה הפוטנציאלית הפכה למעסיקה בפועל, שכרה את כתבת העולם הזה כעוזרת במשק הבית. השתיים יוצאות מייד לדרכן, שמחות וטובות־לב — כל אחת מסיבה אחרת לחלוטין. בשלב זה נמנע עדיין הצלם מלהתגלות.

בקבוק חלב וספר חשבון

בשלב זה החלטתי לרדת אל העם. התקשרתי אל הגברת אידה פיסרף, מ־רמת־גן, שפירסמה גם היא מודעה שהיא מבקשת עוזרת, וקבעתי עמה פגישה.

הבית היה וילה יפה ומרשימה. הגברת פיסרף סיפרה לי בטלפון שהיא מורה ל־רקודים, אבל כשנכנסתי לבית היה בה מעט מאוד חשק לרקוד.

בפתח הסלון המרווח והמרוהט בטוב־טעם ישבה תינוקת, לידה ילדה כבת תשע, ועוד אחת גדולה יותר בצד. עקרת־הבית, בלונדינית דקת־גיזרה לבושה בסינור, הח־זיקה בידה האחת בקבוק חלב אותו דחפה לפיה של התינוקת. בידה השנייה היה ספר חשבון, מתוכו הסבירה איזו שאלה מסו־בכת לבת התשע. הגדולה, בינתיים, הת־לוננה בקוצר־רוח: „אמא, נו מתי כבר צהריים? אני אאחר לשיעור.“

הייפלא איפוא שברגע שראתה אותי, זינ־קה גברת פיסרף ממקומה, נתנה את ה־בקבוק לבת הגדולה, הניחה את ספר ה־חשבון מידיה, ורצה לקראתי בזרועות מו־שטות: „את ציפורה?“ סלטה באושר. „חיכיתי לך. בואי נשב, ואחר־כך אראה לך את הבית.“

הצעתי לה לחכות עד שתגמור להאכיל את התינוקת, אבל היא אפילו לא רצתה לשמוע על זה. קרובת־משפחה שהגיעה בינתיים השתלטה זמנית על הילדות. גברת פיסרף סרה עמדי, למטבח, הוציאה כלי חרסינה יפים והגישה לי קפה ועוגות.

לרשותי, גילתה, יעמוד חדר לחוד, עדיין לא מרוהט, אבל היא תרהט אותו לפי טעמי, עם חדר נוחיות וכניסה נפרדת. ה־משכורת בין 350 ל־400 ל״י. „450,“ קבע־תי, בטון שאין עוררין עליו. קשה, אמרה האשה, אבל היא תשלם.

בבית היו שלושה חדרים מרוהטים יפה וסטודיו־ענק לריקודים. זו נועדה להיות האשה הצעירה החזירה כסיד. „עיתו־נאית?“ פלטה בקול חלוש. „בכלל לא עו־זרת?“ היא לא רצתה להאמין למישמע אוזניה. „אולי בכל זאת?“ מילמלה ב־נסיון נואש לשכנעני. טפחתי על כתפיה והרגעתי אותה, ככל שאפשר היה בנסיבות הקשות. היא התישבה בכורסה וכבשה את ראשה בין ידיה.

כשהתאוששה, סיפרה לי שהיא עובדת כל יום בסטודיו שלה, נותנת שיעורים ל־בלט. היא נמצאת ללא עוזרת מזה שלושה שבועות. עד אז היתה לה בחורה שעבדה אצלה שנה וחצי. לפני חודשיים היא הלכה לצבא.

מאז עברו אצלה ארבע עוזרות. האחת הבטיחה לחזור בשמונה בערב, וחזרה ב־שתיים בלילה. כשקיבלה על כך הערה קלה, נעלמה למחרת.

השנייה נהגה להביא את כל הידידים והידידות שלה, הושיבה אותם בסלון, הו־ציאה את כל הליקרים והעוגות של ה־משפחה וערכה מסיבות. את זאת עוד היתה אידה מוכנה לסבול. היא נשברה ביום שישי בבוקר, כשבאמצע העבודה הבוערת נעמדה הבחורה לנהל שיחת טלפון עם ידידה ב־משך שעה ועשרים דקות. אידה נד־פה בה, והבחורה עזבה.

„השלישית נעלמה ל־14 יום, והביאה לי אישור שהיתה חולה. אבל ידידות שלי מילכתי: „פעם בשבוע“, הסבירה לי „יש לך יום חופש, וכמובן כל יום אחר־הצהריים ובערב, חוץ מפעם פעמיים ב־שבוע כשאנחנו רוצים לצאת.“

החולה הסתובבה ברחובות

בשלב זה התוודיתי בפני אם השלושה שאני, בעמנותי הרבים, עיתונאית.

ראו אותה מטיילת. היא עבדה אצלי בלי לינה. כששאלו אותה מה קרה, הסבירה שהיא זקוקה למעט חופש. כשחזרה, היא הודיעה שהיא עוזבת, אבל דרשה תשלום עבור ה־14 ימים שהיא נעדרה.

„כך נשארתי בלי עזרה, ונוסף לכל עוד בעלי כועס עלי ואומר לי שזה באשמתי. אם הייתי נותנת להן לעשות מה שהן רוצות, אז הן היו נשארות. אבל באמת יש גבול למה שאני יכולה לסבול. כשראיתי אותך נורא שמחתי. ראיתי שאת בחורה שקטה, והייתי מוכנה לתת לך כל מה שהיית מבקשת — העיקר שתשארי.“

הרפתקאות בכיכר מגן דויד

לדאבתי, יא יכולתי להישאר. ה־פיתוי היה גדול אמנם — חיי מלכה בארמון, עבודה שקטה ונעימה, פרנסה ו־עתיד בטוחים לנצח — אך קול החובה דחפני הלאה, הלאה.

נשמעתי לקול החובה, ויצאתי הלאה, הגעתי לשוק העוזרות בכיכר־מגן־דויד בתל־אביב.

שם נוכחתי לראשונה שעוזרת אמיתית כנראה לא אהיה לעולם. מרגע ראשון ש־התייצבתי שם לשלב הבא במשימתי, לבושה מכנסי ג׳ינס עתיקים וחולצת טריקו מימי איכה — בלטתי בשטח כמו צנונית צהובה. העוזרות הותיקות הריחו מיד שאני מ־זוייפת, אך כל הכבוד להן — הן שתקו.

דוקא הגבירות לא שתקו. ברגע שהת־ייצבתי על משמרתי, ניגשה אלי אשה גוצה בעלת שיער אדמוני פרוע עם סל־ניילון ביד.

„מה יש לך, חביבה, למה את עומדת כאן?“ שאלה כשהיא מלטפת את פני ב־רחמים.

השבתי שאני מחפשת עבודה במשק־בית. „למה את לא הולכת להיות פקידה ב־משרד?“ היתה השאלה הדיסקרטית הבאה.

היא נתנה בי מבט מלא־הבנה.

הסברתי שאני לא מדברת עברית טוב, וזקוקה באופן דחוף לכסף. הרתמנית ה־מקצועית לא נכנעה, קיבצה את העוזרות סביבה להתייעצות כיצד להצילני ממר־גורלי.

עוזרת שחרחורת נמרצת יצאה להגנתי, היא נעמדה לפני כתרגולת המגינה על אפרוחיה: „מה יש? היא רוצה לעבוד, יש לה רשות לעמוד כאן כמו לכל אחת.“

העבודה

כתבת העולם הזה מגלה את מומחיותה בניקוי סירים, מיקצוע שלמדה בהיותה בשרות בקיבוץ במיסגרת הנח״ל, במאפיה של אהרון סלומון. לשמאלה עומדת בעלת־הבית, כולה זורחת מאושר למראה עבודתה המיקצועית של העוזרת.

החמורה

כתבת העולם הזה לבו־שה במדיה החדשים, זו־כה לארוחת־בוקר ענקית ז׳ינס בבית־הקפה הונגריה, השוכן מעל המאפיה שבה עבדה.

זה" חדר פרטי, רדיו, כל. העיקר: רק שתבוא!

הכריזה. „אין מה להתבייש בעבודה ש־לנו."

אני עולה בדרגה — למאפיה

ב זה לא נגמרו החתחתים. אך נעלמה מושיעה מספר 1 — הופיעה מספר 2: מבוגרת, לבושה בטוב־טעם, העיפה בי מבט חד, וניגשה אל העוזרות ושאלה מספר שאלות. אחר־כך ניגשה אלי: „אסור לך ל־עמוד כאן, בחורה יפה וצעירה כמוך. מי יודע לאיזה זנות יורידו אותך. בואי איתי. אני אקח אותך למשרד של עוזרות, שם יתנו לך עבודה בלי כסף."

„גברת" הסברתי לה בבוז מקצועי. „ב־משרד משלמים שלוש וחצי לירות שעה. כאן אני יכולה לקבל חמש. את לא מבינה?"

לבסוף באה הגאולה, בצורת אשה ש־קרבה אלי שאלה אם אני רוצה לעבוד. „כמובן," אמרתי ויצאנו לדרך.

בדרך התברר שהיא צריכה עוזרת־מאפיה. לרגע היססתי. רציתי להפסיק את המשחק. יש גבול גם לייצר ההתנדבות שלי, לא? אבל החלטתי להמשיך. לאחר ההצעות ב־בתים פרטיים, היה מעניין לראות מה מצי־עים בעסק.

די הרבה, כפי שנוכחתי. הגברת הסבירה לי שאני יכולה להופיע לעבודה כל יום ב־10, 11 בבוקר, לגמור לנקות תוך שלוש, ארבע שעות, וללכת. „ובכל יום שישי תקבלי חבילה עם עוגות הביתה, וכמובן בעבודה את יכולה לאכול כמה שאת רו־צה." הודיתי לה מקרב־לב.

„יהיה לך טוב"

ה מאפיה נמצאה מתחת לקפה הונ־גריה ברחוב נחלת־בנימין 46. גבר

מי כאן העוזרת?

אידה פיסרף (עומדת), עקרת־בית ומורה לרי־קוד מרמת־חן, למדה כבר מנסיונה המר שלעוזרת יש להתחייב בנימוס. כשהגיעה אליה העוזרת החדשה, מיהרה להושיבה בסלון, להגיש כיבוד.

היתה זו לה הפתעה מרה כשהודעתי לה שגם אני יכולה ללכת. היא לא הצטערה כל כך על שזה מיבצע עיתונאי — אלא על ביזבוז כשרונותי הנהדרים: „הרי את עובדת כל כך יפה," חזרה ונאנחה בצער. ממש רציתי לנגב את דמעותיה.

גברת לוין לא כשרה מספיק

ה קורבן הבא שלי היתה גברת לוין. למרות המחסור החמור בעוזרות־בית, לא ויתרו בלישכת העבודה הממשלתית ל־עוזרות, ברחוב ארלוזורוב בתל־אביב, על הפורמליות. לפני שיכולתי להיחשב עוזרת רשמית, היה עלי להביא תעודת־זהות ושתי תמונות.

החלטתי לנקוט בפעולה פרטיונית. יצאתי מהמשרד וארבתי לגברת הראשונה שתופיע. היתה זו גברת לוין — נמוכת־קומה, חטובה, אלגנטית. לפני שהספיקה להיכנס לחצר, יצאתי לקראתה: „את מחפשת עובדת?"

היא היתה מופתעת קמעה.

„כן," ענתה. „כמה את לוקחת שעה?"

„רק בקבלנות," עניתי. „נראה את הדירה שלך ואחר־כך נדבר על כסף." גברת לוין הסכימה בלי להסס רגע, ונכנסנו למכוניתה. סקרתי במומחיות את הדירה הנהדרת בת ארבעת החדרים, השוכנת ברחוב בלוך — ודרשתי 40 ד"י.

גברת אורנה לוין ניסתה להקטין את הנזק: „אני אנקה את חדר־הילדים, ויהיה לך חדר אחד פחות לעבודה. כמה תקחי?" שאלה.

הסכמתי להוריד לה עשר לירות, והתכו־ננתי למלאכה.

הגברת היתה בסדר. היא ביקשה להכין לי ארוחת־בוקר. שאלתי בחשש „האם כשר אצלך?" לפני שהסכמתי להתיישב לשולחן. בכל זאת, כשהביאה את האוכל, שתיתי רק תה ואכלתי לחם. גברת לוין שאלה, מודאגת, לפשר הדבר. „אני רואה אצלך רק כיור אחד," הסברתי. אז אני פוחדת שזה לא לגמרי כשר."

היא ניסתה לשכנע אותי שכל ארוחה הם אוכלים או בשרי או חלבי, כך שזה לא משנה אם זה באותו כיור. וחוץ מזה משפשפים את הכיור אחרי כל ארוחה ב־ברזלית ושוטפים במים רותחים.

אחרי עשר דקות השתכנעתי, גם אם בקושי — ומיד הודעתי שאני דורשת ארוחת־צהריים חמה. אחרת אינני מסוגלת לעבוד.

הסתבר שבדרך כלל יש לגברת לוין או־כל חם בבית, אבל דווקא היום בעלה לא חוזר בצהריים — „אז נצטרך להסתפק בחביתה וסלט."

עשיתי פרצוף אומלל ומילמלתי לעצמי

(המשך בעמוד 34)

כשהאשה שמעה שאני עיתונאית – היא החווירה כסיד

מבוגר, שנתגלה כבעלה של גבירתי, עמד ליד שולחן־ענק ותחך עוגות קרם לריבו־עים. מן התנורים הוציא פועל מיני מאפה. הריח היה משגע. הבעל הסתכל עלי במבט תוהה, האשה מיהרה אליו ואמרה בהונג־ריית: „מצאתי בחורה נחמדה נורא. תדבר איתה ותשכנע אותה שתישאר אצלנו." איך היא יכלה לדעת שאני מבינה הונגרית?

הבעל, אהרון סלומון, לא ביזבז רגע. „כאן אין הרבה עבודה ויהיה לך טוב," גילה את אוזני. „יש כאן רק לנקות את הסירים של העיסה, המיקסרים והתבניות, לרחוץ את ה־כלים ולטאטא ולשטוף את המקום. זה ה־כל."

„כמה אתם משלמים לשעה?" הגעתי ל־תכלית.

„שלוש וחצי לירות."

„בכסף הזה אני אפילו לא מזיזה אצבע," עניתי.

„כמה את רוצה?" שאל, כשאשתו מסת־כלת סביבה ביאוש.

„חמש לירות, כמו שמקבלים."

אירנה ואהרון סלומון הסתודדו ביניהם: „בסדר."

הגברת משרתת את העוזרת

א ירנה רצתה להוביל אותי לסירים ה־מייחלים, אבל אני לא מיהרתי:

„גברת, עוד לא אכלתי ארוחת־בוקר," הודעתי.

„סליחה, כן, בהדאי. מייד אכין לך. את יכולה לאכול למעלה בבית־קפה," התנצלה אירנה.

עליתי למעלה והתיישבתי ליד אחד השול־חנות בקפה הונגריה, כשאני לבושה כבר בסינור ועל ראשי כובע אופים. אירנה הו־פיעה עם לחמניה ענקית, ביצה ועגבניה, וכוס קפה מהביל.

„עם אוכל כזה אי־אפשר לעבוד. זה לא כמות בשביל אשה עובדת," התלוננתי. מייד הופיע סנדוויץ' דומה.

„סליחה גברת, אבל אני רגילה לאכול גם שתי ביצים בבוקר," המשכתי להתעלל באשה היקרה. שתי ביצים הופיעו על ה־שולחן במהירות. „ומשהו מתוק לקפה?" עוגה רצינית הובאה לשולחני. „אבל גברת, אני לא יכולה להתחיל לאכול בלי כוס מיץ." סבלנותה של האשה המסכנה לא יד־עה גבול. לשולחן הגיעה כוס מיץ תפוזים. ממש תאוה, לעין רעבה.

שתיתי את המיץ, נגסתי כמה נגיסות עדינות בסנדוויץ' ובביצה, והודעתי לגברת המצפה: „אני צריכה לאכול כל שעה. אצלי משהו לא בסדר עם הבטן. אני מבקשת, תביאי לי את האוכל הזה למטה איפה שאני עובדת, ואני כל פעם אוכל מזה קצת." מיצוותי נתמלאה בזריזות.

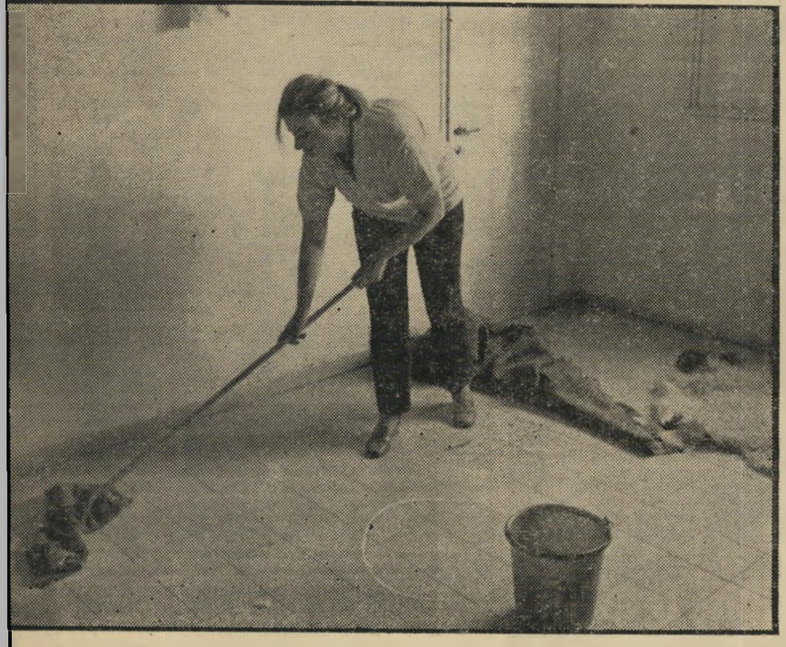
סוף־סוף ניגשתי לעבודה. הסרתי את שעון היד, הפשלתי שרוולים וניגשתי ל־סירים.

מה זה סירים — כל סיר יאוש. הייתי יכולה להיכנס לתוכו יחד עם עוד מישהו. החלטתי שעוד מוקדם מדי להתחיל לעבוד. הסתכלתי סביבי והכרזתי: „יש פה רק סבון. חסר כלי־ניקוי, ליפה, ברזלית, מבר־שת, אור, מ־אש וכלור. ואם את רוצה ש־אנקה אחר־כך גם את הריצפה, כדאי לך לקנות מטאטא חדש."

הגברת מיהרה לרוץ ולקנות את הציוד, ואני התיישבתי וחיכיתי בסבלנות עד שחז־רה, נושמת ונושפת, ידיה עמוסות לעייפה. אותות המאמץ ניכרו עליה.

התלבשתי על הסירים. סירי־ענק הם ה־מומחיות שלי עוד מימי הנח"ל בקיבוץ. מירקתי שני סירים והחזרתי להם את חן־נעוריהם. הגברת אירנה התמוגגה מתענוג נוכח הביצוע המעולה. לקראת סוף הסיר השלישי — הצהירה תוך הבעת אמון סו־סאלית:

„אני רואה שאת יודעת את העבודה, אז אני יכולה ללכת."

ספונג'ה עדינה

העוזרת המדומה הרשתה לעצמה אמנם לדרוש 40 ל"י תמורת פחות מחצי־יום עבודה — אולם גילתה שאינה חייבת לתת תמורת זה עבודה רצינית. עבודת הספונג'ה שלה נעשתה באי־טיות וברשלנות, בלי לפנות את הריצפה כהלכה ואף בלי לטאטא אותה קודם — ולא היה פוצה פה ומצפצף.

מכל השיכבה שלי ב„בני עקיבא", אני שומרת השבת

היחידה - מגלה רוחקיה ברזין נערת זוהר ואשת־עסקים מבריקה

מ כונית אלפא־רומיאו חדישה ולבנה דוהרת לאורך דיזנגוף. ליד ההגה צעירה זוהרת, עטופה בתלבושת לא נורמלית, שהגיעה ישר מרחוב קרנבי בלונדון. היא מרכיבה משקפי־שמש מודרניים ענקיים, ל־עיניה מבט סקסי, ועל שפתיה חיוך ממזרי. ג׳ינג׳ית שאיננה בת 18, אבל נראית כמו בת 18 ומתנהגת כבת 16, רוקדת במרץ בקצב מושלם בדיסקוטק, כשהיא מצליחה לרכז בהופעתה המרשימה את תשומת־הלב של כל הנוכחים.

אשה עייפה ומרוכזת — שחרחורת ה־פעם — יושבת לתוך השעות הקטנות של הלילה ליד שולחן עמוס ניירות וחשבונות, כשהיא מסכמת את תמונת עסקיה לחודש החולף.

אשה רצינית ואלגאנטית — הפעם בלונ־דינית — מקיימת ישיבה ממושכת עם מנהל סניף גדול של אחד הבנקים החשובים. נו־שא הדיון: בקשתה להלוואה של עשרות אלפי לירות. היא מקבלת אותה.

נערות־זוהר נצר לרבנים

כ ? הדמוויות האלה הן דמות אחת ויחידה: רוחקה ברזין, בעלת הרבה

בעמדת הפיקוד רוחקה ואלפי במיטה בסיגנון קלא־סי, גם הוא פרי תיכנונה של רוחקה. מן המיטה יכולה בעלת־הבית להפעיל את מערכת הסטיריאו, להכין קפה, לטלפן ולשלוף את המכתבה הניידת. גם בצילום זה, כבשאר צילומיה, התעקשה רוחקה לשטות בעולם, לבשה בגד־גוף בצבע העור, היוצר את הרושם כאילו היא מצולמת בעירום מוחלט.

במיקצב יוצר הדבר השני המסוגל לעו־רר את רוחקה מעייפותה (הראשון זה אמבטיה). הוא ריקוד סוער ומלהיב.

לואי ואני החתיכה לבושת המיני, מנהלת את עסקיה משולחן הכתיבה שלה בסיגנון לואי ה־15, פרי תיכנונה של רחל ה־1. גם שאר רהיטי הבית תוכננו על־ידה.

עסקים או תענוג? במיסגרת פעילו־תה העסקית, מר־בה רוחקה לבלות בחוגים מגוונים. כאן: בשימלת־ערב.

מצליחונת

פנים, הרבה צדדים, והרבה פיאות נוכריות. זהו סיפור הצלחה ישראלי של נערה שהתחילה מלא־כלום — ותוך שנה הצליחה להקים שורת עסקים מצליחים.

איך היא עשתה זאת?

ההסבר הפשוט ביותר הוא זה של ירי־בותיה בעולם הזוהר — ויריביה בעולם העסקים:

„יש לה מאהבים שנותנים לה כסף. הר־בה. עשרות אלפים.“ (לירות או מאהבים?) בתור השמצה זה מוצלח, אך בתור הס־בר — חלש, טוענים מכיריה ואוהדיה ה־רבים. לדבריהם, הסיבה הרבה יותר פשו־טה: מאחורי התדמית הקלילה של נערת־זוהר מסתתר מוח מבריק.

רוחי־קה, ילידת ירושלים, היא נצר ל־13 דורות של רבנים. סבה, אברהם בורשטיין, היה הגאון מטבריק. עד כדי־כך הרשים ה־חשבונות, שיטת ברזין, הנלמדת עד היום. דודה, ראובן ברקת, הגיע למשרת יו״ר ה־כנסת. אמה גידלה בגן־הילדים שלה תלמי־דות כדליה פרידלנד ואילנה רובינא — יל־דה את רוחי־קה, בתה, בהיותה בת 45.

רוחי־קה עצמה היא בעלת זיכרון פנו־מנאלי, מסוגלת לבצע בראשה פעולות חי־סב את נכדתו, שעד היום היא שומרת שבת — לזיכרו. „מכל השיכבה שלי בבני־עקיבא, אני היחידה ששומרת עד היום שבת,“ היא מתחייכת.

מיליונים ביד כל יום

סבא לא היה השם היחיד במשפ־חה. אביה ז״ל המציא שיטת הנהלת־חשבונות, שיטת ברזין, הנלמדת עד היום. דודה, ראובן ברקת, הגיע למשרת יו״ר ה־כנסת. אמה גידלה בגן־הילדים שלה תלמי־דות כדליה פרידלנד ואילנה רובינא — יל־דה את רוחי־קה, בתה, בהיותה בת 45.

רוחי־קה עצמה היא בעלת זיכרון פנו־מנאלי, מסוגלת לבצע בראשה פעולות חי־שוב במהירות עצומה, השתתפה פעם בתח־רות חישוב נגד מכונות־חישוב — וניצחה אותן. „אבל מוח אצל אשה מפחיד את ה־גברים,“ היא אומרת. „התדמית של נערת־זוהר עוזרת לי להסתיר אותו — דבר חשוב מאוד בעסקים.“

המוח המבריק פעל כבר מגיל צעיר. בגיל 17 היתה מורה בבית־ספר. היא למדה מיש־חק אצל פיטר פריי, נבחרה למלכת־ירוש־לים. מאוחר יותר נכנסה לעבוד כפקידה קטנה במיפעל יהלומים קטן. כעבור שבע שנים היתה מנהלת ענף המיון במיפעל, ש־היה עתה אחד הגדולים בארץ — הצלחה נדירה במיקצוע גברי זה. משכורתה היתה אגדתית, תחת ידה עברו מיליונים מדי יום.

„העזתי — והצלחתי“

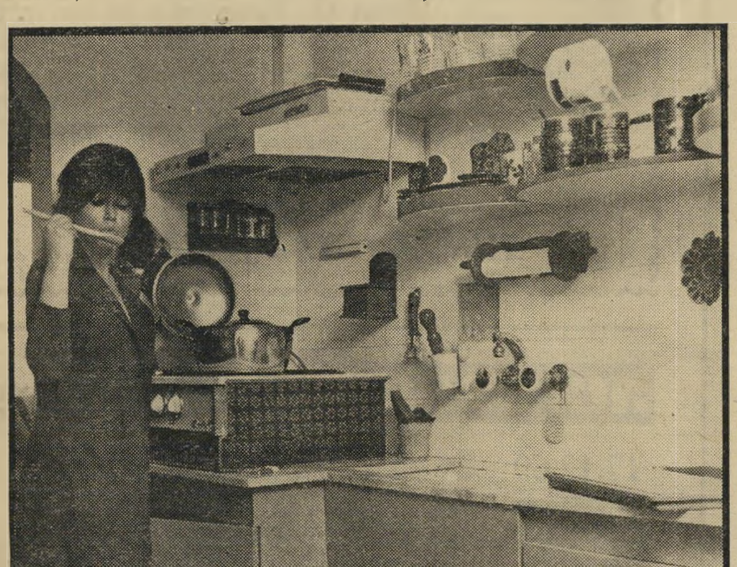
קריירה היהלומנית שלה נסתיי־מה כשהתפטרה מסיבות אישיות. היא נסעה ללונדון, למדה שם עיצוב־פנים, הכירה מקרוב את ענף הביגוד והאופנה, עשתה שם חיים משוגעים, הגיעה עד סף הגישואין לעורך־דין יהודי בשם דויד רסמן — ונרתעה מכך ברגע האחרון.

(המשך בעמוד 34)

ישר מראש הכוכבת

הדבר הנורא שלראשה של רוחי־קה הוא כמובן פיאה נוכרית, אותה היא קיבלה ישר מראשה של מרשה האנט, כוכבת המחזמר **שיער**. גם את הבאר דמוי החזית תיכננה רוחי־קה עצמה.

מה מחבשל כאן

צחוק הגורל הוא שדווקא רוחי־קה הרווקה תיכננה ל־עצמה מיטבח־חלום, העשוי לעורר את קינאתה של כל עקרת בית: אין אבזר משוכלל, או פטנט מודרני, הנעדר ממיטבח משוכלל ונוח זה.

חגים וקריר

האמבטיה הכפולה המקורית, בדירתה של רוחי־קה, נועדה להפגת מתח כתחליף ל־8 שעות שינה, שמעולם אין לה. אמנם, הרעיון הוא לא שלה, אולם רוחי־קה משתמשת בשתי האמבטיות, אחת למים חמים ואחת למים קרים.

קורס לעתונאות

ייפתח ב־29.4.1970

הקורס מיועד להעניק הכשרה עיונית ומעשית במקצוע העתונאות תוך כדי עבודה מעשית ותרגילים בתחומים כגון: כתיבת ידיעות וכתבות, ראיון, החקירה העתונאית, סיקור ודיווח על אירועים, העבודה במערכת, ועוד.

הקורס יימשך ששה חודשים, ויתקבלו מועמדים בעלי השכלה תיכונית.

פרטים מלאים והרשמה:

בית הספר לעתונאות

בית ציוני אמריקה, רחוב דניאל פריש 1, תל־אביב, כל יום בין השעות 9—1 לפני־הצהריים, וביומים א', ג', ה', גם בין השעות 4—7 אחרי־הצהריים.

היום החלה ההרשמה לקורס שיתקיים בירושלים.

פרטים מלאים והרשמה:
כל יום בין השעות 4—7, בית העם, רחוב בצלאל 11, ירושלים.

ל י ל כ ל ו ל ו ת י כ ם !

הרשו לעצמכם את הטוב ביותר!

הזמינו כבר היום חדר זוגי לליל כלולותיכם ובו יצפה לכם בקבוק שמפניה על הקרח, סל פירות לארוחת לילה וארוחת בוקר במיטה. כל זאת במחיר של —.75 ל"י*.

כתבו או צלצלו ל„דורית" טל. 445111, מלון שרתון — תל־אביב ותקבלו אשור בדואר חוזר.

* כל יום נוסף — 65 ל"י (כולל ארוחת בוקר).

מלון שרתון תל אביב

תעריפון המנויים של העולם הזה

17.12.69

	לשנה בלירות	לחצי שנה בלירות
דמי המנוי בארץ	58	30
לכל ארצות תבל, בדאר רגיל	66	35

דמי המנוי לארצות חוץ בדאר אויר

לכל ארצות אירופה ואיראן	86	44
ליפאן, ונצואלה, ארגנטינה וברזיל	168	82
לאוסטרליה וניו־זילנד	176	90
למקסיקו, פנמה	150	77
לארצות־הברית ולקנדה	110	57
לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, ניגריה, קניה, ציילון, חוף השנהב, תאילנד	120	62
לדרום־אפריקה, זמביה, רודזיה, גואטמלה	140	72

הוד מעלתה העוזרת

(סוף מעמוד 31)

משהו חמוץ. „טוב, אלך לקנות שניצלים," הזדרזה גברת לוין להחיל את פני.

כסא־כבוד לעוזרת

מ ני וביה חלפה כחצי שעה בטלה בשיחה ואכילה. „ועכשיו לעבודה," עודדה אותי הגברת.

„אבקש כפפות," הכרזתי. הגברת מביאה לי כפפות.

„שני זוגות בבקשה."

„מדוע שני זוגות?" תמהה גברת לוין.

„אחד למטבח לכלים, ואחד לאמבטיה."

גברת לוין ירדה לחנות וקנתה לי עוד זוג כפפות, דוקא נחמדות, ורודות כאלה.

במטבח ציפתה לי ערימה רצינית של כלים. כשראיתי אותה, דרשתי מיד כסא גבוה. הסברתי לגברת לוין שהרגליים שלי כואבות ויש לי נטיה לורידים.

לגברת לוין לא היה כסא גבוה בבית, והיא השיגה אחד אצל השכנה.

רחיצת־הכלים לקחה לי בערך שעה. בינתיים הספיקה הגברת להוציא את השטיחים מכל החדרים, לשטוף את חדר הילדים, ולהתחיל לטאטא את שאר החדרים.

ירדתי מעל כסא הכבוד שלי וניגשתי לשטיחים. הבעתי, בביטוי קולני למדי, את דעתי על כך שאין לה שואב־אבק, ואין היא חושבת שאוכל להרים כובד כזה של שטיחים? גברת לוין נחלצה לעזור לי בניעור השטיחים. כששתינו התעייפנו, הביאה לי מקל ומברשת וביקשה ממני בקול רפה ומהסס שמא אסכים להמשיך לבדי.

טעות חייה של גברת לוין

א חרי השטיחים טיאטאנו בכוחות משותפים את הדירה. בשלב זה היתה הגברת לוין כבר ממוטטת למדי.

ניגשתי לשטיפת הריצפה. הצפתי את הסלון במי סבון עד גובה הקרסולים, ואז העפתי מבט רב־משמעות בשעון. „השעה 12 וחצי," הכרזתי. „צריך לאכול צהרים."

גברת לוין לפתה את חזה בידיה, כאילו חשה לפתע בליבה. היא ניסתה להשפיע עלי שאגמור לפחות את החדר. „מה יהיה אם מישהו יכנס ויראה את הדירה במצב כזה?" התחננה.

„שייכנס גברת. בן־אדם עובד מוכרח לאכול. בלי בנזין העבודה לא הולכת."

הגברת מיהרה למטבח והכינה לי שני שניצלים, צ'יפס, סלט ותה. נגסתי מה־שניצל — והבחנתי שהוא של הודו. „למה שניצל מהודו?" קוננתי. „הבשר הזה כמו קש. לא נותן כוח. רק בשר של פרה נותן כוח." גברת לוין הבליגה בשפתיים קמוצות.

אחרי ארוחת־הצהרים סיימתי לשטוף את הסלון, והתלבשתי מחדש על הגברת לוין. ניגשתי לחדר־השינה, הארון היה פתוח. „יה־בה־יה, איזה בלגן בארון שלך, גברת. אולי אני אסדר לך?" גברת לוין עשתה את טעות חייה והסכימה.

אין גבול להתעללות

ר וצאתי על המיטה את תוכנם של שלושה תאים, והתחלתי. בתחתית אחת הערימות מצאתי תמונות משפחתיות. ה־גברת לוין עם בעלה. הגברת לוין עם שלושת ילדיה. תמונות חתונה. שאלתי את הגברת לוין לזהותם של כל אחד מהאנשים בתמונות. התפעלתי מן הבעל, הילדים, ה־תלבושות, והגברת לוין עצמה ככלה צעי־רה. מכאן עברתי לספר על משפחתי שלי, קרובי הרחוקים והקרובים, החתונה וה־ילדים.

הגברת לוין עמדה להתפוצץ — אך אני המשכתי: „ומתנות הממזרים האלה, החמש־מאות אורחים שלי בחתונה, לא הביאו אפילו בשביל לכסות את ההוצאות," גיליתי את אוזנה. „בטח גם אצלכם הע־שירים זה ככה, רק באים לאכול, האז"

דמעות עמדו בעיניה של האשה המיו־סרת, והיא עזבה את החדר בתופזה.

סידרתי לה את הארון למופת תוך שלוש דקות — וניגשתי אליה לשחרר אותה מ־סיבלותיה.

כמו שאמרתי, גברת לוין היתה בסדר — למרות הכל, היא ניסתה לשלם לי את 30 הלירות.

כל הכבוד לך, גברת לוין.

לך, ולכל עקרת־בית הנאלצת להיעזר בעוזרת.

מצ'יחונת

(סוף מעמוד 33)

היא החליטה לממש את קשריה בעולם האופנה של לונדון, השיגה אשראי מתאים, חזרה לארץ, ופתחה בוטיק בשם ביבה ב־צפון תל־אביב.

זה היה לפני שנה. „פתחתי את הבוטיק בלי גרוש עק הנשמה," מספרת היא. „אף אחד לא נתן לי כלום — ולא היה לי כלום, מלבד חובות. את הדקורציה בניתי בעשר אצבעות. הכנסתי לשם מוסיקה, שקר־פיות בחלונות, תצוגות־אופנה עם ריקודים. אבל העיקר — הייתי הראשונה בארץ ש־הבאתי לארץ את אופנת לונדון הנועזה. העזתי — והצלחתי. הישראליות קיבלו את זה.

שחור וזהב בבית־השימוש

א חד מסודות ההצלחה של ביבה, מלבד חוש עסקי נכון, העזה וראש מצויין, היתה העובדה שהיא נמצאה על מישור אחד עם הקונות הצעירות. לא היה בגד בבוטיק שהיא לא העזה ללבוש בעצ־מה, יהיה חשוף ומשוגע ככל שיהיה.

כשביבה הפך להצלחה, החל מכניס רו־חים, החלה רוחקה בונה לעצמה דירה ב־בית בן גרה — בניין עתיק בן שלושים שנה. היא לקחה פועל, ומדי ערב תיכננה לו על הנייר את עבודתו למחר — בלי שתדע בכלל מה תהיה התוכנית למחרתיים.

התוצאה הפנטסטית: מהמיטה ניתן להכין קפה ולהפעיל את מערכת הסטר׳או והרמ־קולים. מעל האמבטיה ישנה שידה מיוחדת למגוזה אחר הרחצה. במטבח שולטים סגול, טורקיז וחרדל. בית־השימוש שחור וזהב. החדרים זוהרים ורוד עתיק, זית, זהב ו־קרם — והכל משתלב בצורה אמנותית ל־מופת.

גברים מציעים עולם ומלואו

ב זיק ביבה היה כבר מבוסס, וה־דירה גמורה. מה עושים עכשיו? נע־רת־הווהר, הרגילה לעבוד 15 שעות ביום, מה בקצב רצחני, ניגשה למיבצעה הבא: רכישת מסעדה, בה רשומות הקלוריות ליד כל מנה בתפריט — מסעדה „מיוחדת ל־נשים שאינן מסוגלות להיכנס לבגדים של ביבה" — שזכתה לגיבוייה של אגודת שומרי משקל.

השבוע, במלאת שנה לשיבתה לארץ, חג־גה את המאורע ברכישת חנות חדשה מול רוזל, שתשמש סניף חדש לביבה, וקניית מכונית אלפא רומיאו יקרה, מודל 70.

„דבר אחד אין לי בעסקים — שותפים," צוחקת רוחקה. „במיסגרת העסקים אני פוגשת לא פעם גברים מבוגרים שמציעים לי עולם ומלואו. אבל מי מעוניין? אני רוצה להיות עצמאית לגמרי — מבחינה אישית ומבחינה כלכלית. אני לא רוצה ל־התחתן כדי לנוח. להיסך. זה סיפוק עצום לעבוד לבד, להשיג לבד. ככל שאני בונה יותר, אני נהנית יותר. זה לא הכסף שאני מרוויחה. הכסף לא מעניין אותי. זו עמדת־הכוח שמושכת כאן.

כסף, כוח, הכל טוב ויפה — אבל מה עם הרומנטיקה? נערת־זוהר המוכרת ברח־בי תל־אביב — בלי רומנים?

„בגלל שאני שקועה כולי בעבודה, אין לי זמן לפלירטים. בכלל, אני לא בנוייה לפלירטים. בעניניי אהבה אני נורא מיוש־נת. אני מסוגלת לא לצאת עם גבר במשך חודשים — עד שאני מתאהבת ממש. עם החבר הראשון שלי, למשל, יצאתי עשר שנים.

„אצלי זה תמיד — או הכל או לא כלום.

„כך באהבה — וכך בעסקים."

זוהי אולי התכונה המופלאה ביותר של רוחק׳ה — מצוייה למדי אצל גברים, אך נדירה אצל נשים: העוז והחוצפה להסתער על מכשולים לא מוכרים. נשים רבות אינן יכולות לתקוע בעצמן מסמר בקיר. רוחק׳ה מסוגלת להתלבש על חדר ולצפותו טפטים במומחיות למופת — בלי שעשתה זאת לפני כן מעולם. כתחליף ליידע ונסיון היא משתמשת בעקשנות, הגיון וידיים של זהב.

מכתבים לרותי

אני מקווה שלא שכחתם את רותי הטובה שלכם. זה שלא הראיתי סימני חיים משך זמן מה, עדיין אסור להחשב לי כמעשה בלתי נימוסי. היו סיבות!

אז בואו נדלג על פער החודשים ושוב נדפדף במגירת המכתבים. הנה מה שדליתי בכף יד אחת.

נ. ב., מרשה לכם לכתוב לי ולצרף תמונות. אפרסם לפי סדר הגיעם למערכת. אז בבקשה!

לבנות הדרום!

1/70 נמנה על אלה שאינם אוהבים להרבות דיבורים על עצמם. כל מה שפרט במכתבו היה שהוא חייל בן 21 שנה מהעיר באר־שבע. הוא חושב שבכל זאת יצליח לעניין נערה כבת 19, יפה וסימפטית. ובכן?

★ ★ ★

לאחר הגלות

אני כבר רואה אותך בעיני רוחי מכרסמת את הגלובוס שלך וכותבת אל 2/70. וכל כך למה? בגלל מכתבו, שהוא חורג במקצת מהשגרה:

..."לאחר שנות לימודים ארוכות בניכר הגעתי הביתה, או כך חשבתי עד שגיליתי, כמה נוכרי יכול למצוא עצמו אדם בארץ בה נולד, לאחר מספר שנות גלות!"

אז כתבי אליו, אל בן ה־27, ואמרי לו שאת אשה אמיתית עם מעט עדנה!

★ ★ ★

מלבד נערת הדיסקוטקים

אם חסר לך באוסף שלך חייל בן 20 שנה, מדוע לא תכתבי ל־3/70. הוא חושב שבכל זאת יצליח לעניין אותך, אם את בגיל 18—19 שנה, נאה, בת חיפה אך לא נערת דיסקוטקים. בתמורה הוא מבטיח שעם בוא האביב, עונת הפריחה וחידוש החיים, ישתף אותך בבילוי חופשות השבת שלו.

★ ★ ★

מצילים, הצילו!

מוכרחים להיות כמה צדיקים בסדום שיאותו לכתוב ל־4/70, כי נורא משעמם לה. היא רוצה אותך כתפקיד מציל אשר יואיל להוציאה אותה מהבית ביום שמש אביבי לטייל ולשוט.

אם גובהך פחות מ־170 ס"מ אין לך בכלל מה לכתוב לה.

ואם זה עוד מעניין אותך, אז היא בת 22 חורפים!

מ. ש.

★ ★ ★

מספר 39

5/70 מעוניינת להודיע לכם שהיא בת 16 שנים ושיש לה אף קצת סולד, עיניים בהירות שלפעמים מחליפות צבע, משקפיים מספר 4 ו־חצי. היא מדגישה שבמיוחד שהיא לא חתיכה ושהיא מרקדת עם נעל מספר 39. גם על זה שהיא מפריעה בשעורים לכל המורים היא לא שוכחת להכריז. אבל היא לוחשת בשקט, שאולי רצוי שתגור בסביבות חיפה, כי יתכן ובסופו של דבר תרצה להפגש איתה פנים אל פנים, לא כן? מ. ש.

★ ★ ★

והתוצאה...

עד כמה שאני מכירה אתכם, אתם משתגעים אחרי סוג כזה של מכתבים. כותבת 7/70: „מי אני? בראש וראשונה אני — אני ועוד הרבה דברים אחרים. מין אלף אנשים ב־אחת. אבל יש לי רק פרצוף אחד.

..."כן, ניסיתי למצוא אחד שיהיה כמעט כולו שלי, אך למצוא קשה, ואפילו מאד. בקשתי עלם צעיר שיכול להיות מבוגר בגיל 22, ושיהיו לו חסרונות, רק לא הרבה, ושיהיה פיקח ונבון. מותר שיהא לו גובה ולא של ננס. ומותר לו להיות לא־יפה. ואם מכוער, אז בעל כעור יפה. „אפשר לו להיות רחוק ממני, במקום מושלג כחרמון והרמה. או במדבר לוהט. כלומר, הוא יכול להיות חייל. אפשר שיהיה עליז ואפשר רציני. העיקר שיהיו לו מכתבים יפים שיש בהם שקט מסעיר.

האלמונית של 7/70

„יש לי להציע לו את מלוא 18 השנים, 5 החודשים ו־5 הימים שעברו ביום הולדתי. אני אהיה נערונת כמו כולן, שיש בה המון: מראה סימפטי למדי ואף יותר מזה בלי להצטנע, מנת משכל לא נמוכה והמון עניין בשטחים שיתגלו כמשותפים, והתמודדות, לאו דווקא באגרוף, אהבה לים, אהבה לג'ז ולספר.

האם יש צורך להבהיר שההתכתבות לא תשאר רק בגדר התכתבות?"

אז מה אתה מחכה?

★ ★ ★

מציאות

נערות כמוה מתגלגלות ברחוב, אבל רק כתמונות.

מה שברור, המוצא, אמנם, קטף אותה, אבל היה מוכן לקטפה לא רק כתמונה. אז אולי תתני אות חיים ו־תאמרי לנו מי את, כדי ש־7/70 יוכל להזין את עיניו גם באוביקט החי?

ב־400 ל"י
רבשו מקצוע משתלם
ופרנסה בטוחה
בזמן קצר ובהדרכה מקצועית מעולה
סַפָּרוּת נשים
דיאנה
קורסים יום וערב
פתיחת הקורס
1.4.70
רייטס 1, ת"א (ככר דיזנגוף) טל. 226066
הוותק. הנסיון. והמוניטין שלנו ערובה להצלחתך!
המצטיינים בקורס יישלחו להשתלמויות חינם באירופה!

לוהט ולהיט

האם אנו חוזרים לימי הרוק הישן והטוב

להקת „תחיית קרידנס קלירווטר"

מצעד הפזמונים של השולם הזה

(מבוסס על מכירת תקליטים בשבוע שבין 15.3.70 — 21.3.70)

תקליטונים

1. (1) **וונוס** — כחול מזעזע (א'.אם.איי.)
2. (6) **להקה נודדת** — תחיית קרדינס קלירוואטר (סי.בי.אס.)
3. (2) **נה נה, חי חי, נשקיחו לשלום** — קיטור (פונודור)
4. (3) **אני גבר** — שיקאגו (סי.בי.אס.)
5. (—) **שלום קאנדי היפה** — זאן פרנסואה מישל (התקליט חיפה)
6. (—) **השתקפויות חיי** — המרמלדה (פאקס)
7. (5) **הרוק אנד רול הישן והטוב** — חמישיית דייב קלארק (א'.אם.איי.)
8. (4) **הסירי את בגדייך** — פיטר פארטר (סי.בי.אס.)
9. (9) **הבה נעבור יחדיו** — תום משומד (סי.בי.א.)
10. (10) **אני רוצה אותך חזרה** — חמישיית ג'קסון (סי.בי.אס.)

אריכי נגן

1. (1) **לד צפלין 2** — לד צפלין (אטלנטיק)
2. (6) **10/23** — חוזה סליסיאנו (אר.סי.איי.)
3. (2) **וויי וחידים העניים** — תחיית קרידנס קלירווטר (סי.בי.אס.)
4. (4) **פוזי** — אריק איינשטיין (הגר — פונודור)
5. (5) **דרך אבי** — החיפושיות (א'.אם.איי.)
6. (3) **סנטנה** — סנטנה (סי.בי.אס.)
7. (—) **ישתות דמו** — האבנים המתגלגלות (פאקס)
8. (8) **להקה ושמה סמית** — סמית (א'.אם.איי.)
9. (8 ב) **רפסודה בכחול** — להקת חיל הים (הד ארצי)
10. (—) **ג'יימס בראון במועדון אפו לו** — ג'יימס בראון (פולידור)

שלישיית השוקולדה מבטיחה:

בית ישראלי מהור

מי אמר שאנחנו מפגרים אחרי עולם הקצב המערבי? יש לנו כבר את האריות ואת הצ'רצ'ילים, המביאים לנו פזמונים לועזיים על מהרת הבית, יש לנו את השלושרים, המבצעים פזמונים ישראליים בקצב ישראלי מקורי, שניכרת עליו השפעתם של החיפושיות, ולאחרונה אף קמה שלישייה חדשה שמטה לה למטרה לבצע פזמונים ישראליים מקוריים בלבוש קצב מערבי. זוהי שלישיית השוקולדה, שהנוסחה שלה היא: מילים עבריות, קצב מערבי טוער, והתוצאה: בית ישראלי שיכול להתחרות בכל קצב אנגלי או אמריקאי מודרני.

שלושת חברי השוקולדה הם דמויות מוכרות לחובבי הפזמונים הישראליים. הסולן **גבי שושן**, הגיטריסט **שוקי לוי** ו**צביקה פיק**, הפורט על גיטרה בעלת 12 מיתרים, נפגשו לראשונה בלהקת השוקולדה המקורית שמנתה חמישה חברים, ושהוקמה על־ידי „מלך להקות הקצב" האמרגן **חיים סבאן**. עד להתפרקותה לפני כחצי שנה, נחשבה הלהקה ללהקה עילית, כאשר ניגנו בה בצוותא חברים לשעבר בלהקות קצב ישראליות ותיקות. עם התפרקות הלהקה, סטיוארט קוק והמתופף דאג קליפורד את מיצעדי הפזמונים בכל רחבי העולם בעזרת פיזמון רוק־אנד־רול סוער, הנקרא להקה נודדת, ושפרשני פיזמונים מעמידים אותו בשורה אחת עם רוק בבית־הסוהר וסאלי הארוכה והגבוהה הזכורים לטוב.

מה שברור הוא, שבארצות־הברית חזר הרוק־אנד־רול לגדולתו. תקליטי הלהקה גמכרים במיליוני עותקים, ויצרני התקליטים הממולחים החלו להוציא לשוק להיטי רוק אנד־רול ישנים, הנחטפים במהירות על־ידי חובבי הקצב מכל הגילים. לאחרונה נראה שהשיגעון עבר גם למיצעד הפזמונים האנגלי. חמישיית דייב קלארק, אשר הקליטה תשעה פיזמוני רוק־אנד־רול קלאסיים על תקליט אחד, זוכה להצלחה שלא ידעה כמוה מעולם. התקליט קרוי בשם הרוק־אנד־רול הישן והטוב, ולאור הצלחתו המדהימה, נראה שהרוק־אנד־רול הישן והטוב חוזר גם לאנגליה. ועל כך נאמר: קצב בא ו־קצב הולך, אבל הרוק־אנד־רול לעולם עומד.

צרפתי במיצעד הבריטי

אל רשימת הלהקות המוזרות הצטרפה השבוע להקה אנגלית חדשה ושמה ציפור טהורה, שנכנסה למיצעד הבריטי בפיזמונה הראשון, אחדה. הלהקה מונה ארבעה חברים ואין בה גיטריסט מובהל. לעומת זאת, מנגן אחד מחבריה, **דייב קופינטי**, על פסנתר חשמלי. כמו כן נשמעים בפיזמון, המתקדם במהירות לעבר הצמרת, צלילי קלרינט ופעמונים. ●●● פיזמון חדש לזמר **דייוויד** (תעלומה בחלב) **בואי**, והוא נקרא כוכב יפה. אגב, תופתעו לשמוע שלבואי עין שמאלית בצבע כחול ועין ימנית בצבע שחור. ברנש רב־תעלומות הוא בואי זה. ●●● הזמרת מספר אחד של אנגליה, **דאסטי ספרינגפילד**, הקליטה ביחד עם אחיה **טום** פיזמון בשם בוקר, אנא אל תבוא. דאסטי וטום היו חברים בלהקת הספרינגפילדס, שהיתה עד להתפרקותה בשנת 1963 להקת צמרת ברימית. זוהי התמודדותם הראשונה בצוותא עם מיצעד הפיזמונים מאז הפירוק. ●●● הפתעה גדולה בעולם הפיזמונים הבריטי: הזמר הצרפתי **סאשה דיסטז** הצליח לחדור למיצעד הבריטי העויין ולהגיע תוך שבוע אל בין עשרת הראשונים עם הפיזמון טיפות הגשם ממטיכות לרדת על ראשי, שהוקלט במקורו על־ידי הזמר האמריקאי **בי ג'י תומאס**, והוקלט במיוחד עבור השוק האנגלי על־ידי הזמרת **בובי ג'נטרי**. אגב, פיזמון זה מלווה את הסרט קיד וקאסידי.

אדי קוקרן את חייו ואילו ג'ין וינסנט איבד את רגלו השמאלית (אגב, מאז הוא ידוע כ„זמר בעל רגל העץ"). לביל האלי ולג'רי לי לואיס לא היה יותר מה להציע למאזיניהם והם נעלמו ממיצעדי הפיזמונים.

הרוק־אנד־רול, שרבים זוכרים אותו עד היום לטובה ואפילו מעריצים אותו בצורה עיוורת, נעלם כאמור מהמיצעדים לתקופה של עשר שנים בערך, עד שבאה להקת תחיית קרידנס קלירווטר ובפיה בשורת הרוק־אנד־רול החדש. להקה זו קיימת כבר כעשר שנים, אך מיצעדי הפיזמונים לא האירו לה פנים. לפני כשנה החליטו חבריה לשנות את שם הלהקה ואת סיגנונה, ולעבור לקצב הרוק־אנד־רול. בימים אלה משגעים האחים ג'ון וטום פוגרטי, הבסיסט

ג'ין וינסנט

„אם אני לא אחזיר את הרוק־אנד־רול לגדולתו, אף אחד לא יעשה זאת" — כך הצהיר ג'ון פוגרטי, מנהיג להקת תחיית קרידנס קלירווטר, כאשר פיזמונה הראשון, מרי הגאה, נכנס בדיוק לפני שנה למיצעד הפיזמונים האמריקאי. היה זה הפיזמון הראשון בקצב הרוק־אנד־רול שהצליח לחדור למיצעד האמריקאי, לאחר כעשר שנים שבהם נעדר הרוק־אנד־רול ממיצעד זה.

היה זה בעצם פיזמון בקצב „הרוק הקשה" (הארד רוק), שאותו המציאו ארבעת חברי הלהקה, ושזכה במשך זמן לכינוי „באיו רוק", על שם ארץ הבאיו בקליפורניה, שממנה באה הלהקה. בעורת קצב זה, והפיזמונים זריחת הירח הרע, נהר ירוק ובן בר מזל — הצליח ג'ון פוגרטי להחזיר את הרוק־אנד־רול למיצעדי הפיזמונים.

הצעירים בוודאי זוכרים שקצב הרוק־אנד־רול, שהומצא באמצע שנות החמישים ופתח את תקופת מוסיקת הפופ, נשבר בערך ב־שנת 1960 וכעבור זמן קצר נעלם ממיצעדי הפיזמונים. אלביס פרסלי היה בצבא ושהה שנתיים בגרמניה, ריצ'רד הקטן עזב את עולם הקצב והסתגר במינזר. באדי הולי, ענק זמרי הרוק בכל הזמנים, נהרג בתאונת מטוס ביחד עם שני זמרי רוק מצוייניים, ריצ'י ואלאנס ובופר הגדול. לשני מלכי הרוק־אנד־רול, אדי קוקרן וג'ין וינסנט, ארעה תאונת דרכים באנגליה, שבה קיפח

הנסיך והנסיכה של ישראל

לשנת 1970

מטעם מערכת **העולם הזה** ויצרני **מאלט אביר**

ובחסותו האדיבה של **ד"ר ישראל פלד**

ראש עיריית רמת־גן

התחרות תיערך בחג הפסח 23.4.70.

כרטיסים במכירה מוקדמת ניתן להשיג במערכת „העולם הזה", רחוב קרליבך 12, ת"א, בין השעות 13.00—9.00.

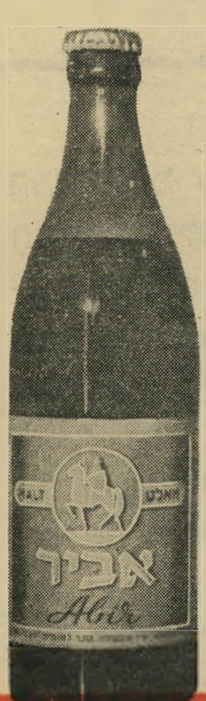
אירית שקדי
בת 4½, אנילביץ 33, בת־ים

סיגלית שקדי
בת 3½, אנילביץ 33, בת־ים

יעקב מרלי
בן 4, הגפן 366, דימונה

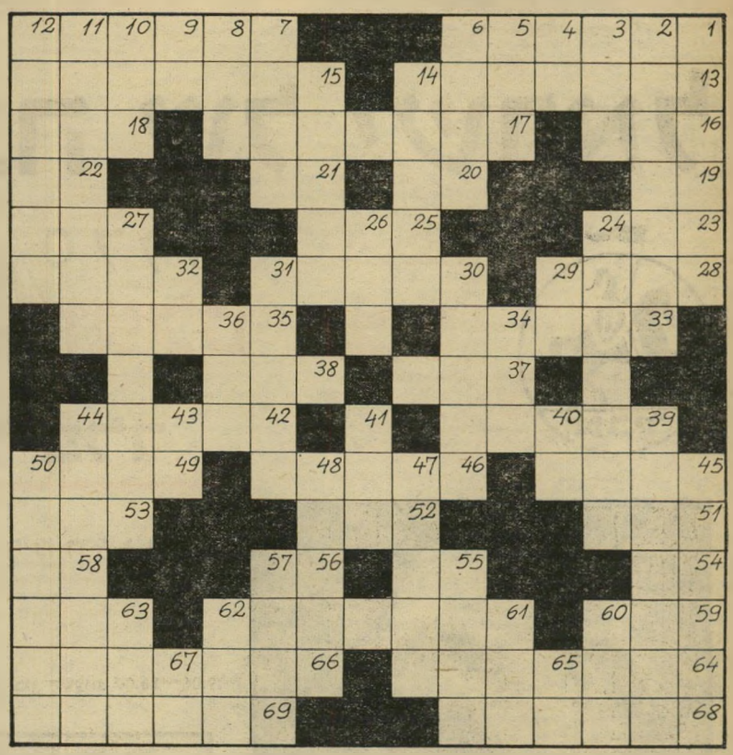
עלית
העילית בשוקולד

חברת „עלית", יצרני הממתקים המובחרים, תעניק שי מתוק לכל ילד שיבוא לנשף הבחירה הגדול, וחבילות־שי מיוחדות למועמדים הסופיים.

גם לך יש בבית צבר או צברית — לא פחות מקסימים. שילחי את תמונותיהם בציון השם, הכתובת והגיל אל מערכת „העולם הזה", ת.ד. 136, תל־אביב (עבור תחרות הנסיך והנסיכה). עדיפות תמונות בשחור־לבן. התחרות פתוחה לכל ילד וילדה מגיל שלוש עד שש בלבד.

מאלט אביר – משקה אדיר!

תשבץ העולם הזה 1699

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת"ד 136, תל-אביב, ולציין על גבי המעטפה „תשבץ 1699". בין הפותרים נכונה יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

מאוזן:

1. מהימנות; 8. בית-מלאכה לחרושת בר־זל; 13. נצנוצי אור; 15. עצה רעה, עצת .....; 16. עוף־טרף; 17. מודעת־אבל; 18. אבקה המכילה אנזימים; 19. נישא; 20. מס־מר חסר־ראש; 21. בגיל זה נכנסים בעול מצוות; 22. משפרה צבאית; 23. אמיתי; 25. שם תמונה על הקיר; 27. ודאי; 28. תג־זיהוי; 30. כלי להחזקת נוזלים; 32. רוח־....., עצבות; 33. קרטל; 35. קליינמית; 37. מחבר המרד על הקיץ; 38. רקיטה; 39. ל־גבר גרוש יש סיכוי לעוד אחת כזו; 42. כפול עשר מאות; 45. מייד; 46. נערצת; 49. הקצעה; 51. אגס גדול; 52. בעל ערך רב; 53. קטל; 54. פקודה; 55. קול הפרה; 56. כינוי לאלוה; 58. מזון המלאכים; 59. טל; 61. יצירה מאת סמטאנה; 63. מזלו של חר־דש שבט; 64. קוי; 66. אבי המהפכה בהודו־סין; 68. כאן, שם (ארמית); 69. משקה ג'ין וורמוט.

מאונך:

1. איקונין נפוץ בארץ; 2. אמינות; 3. פלט כדור; 4. מילת זירוז; 5. מחבר ספרי הרפתקאות לנוער; 6. תשבי יתרץ קושיות ובעיות (ר"ת); 7. רדיוס; 8. פסולת מתכת; 9. בה דורכים את הענבים; 10. מרבית; 11. הופעה חיצונית נאה (שתי מילים); 12. היא שוויצריה; 14. שרוי בעונש צבאי; 15. עלה ברכב־אש השמימה; 24. יצירה מאת לונג־פלו; 26. צמר כבוש; 27. הילולת שיכורים; 29. תו; 30. כזב; 31. „כלבתה"; 32. כמו 4 מאונך; 34. עוף בית; 36. מי חיסון; 39. צמח־בר ממשפחת הנרקיסיים; 40. מחפש; 41. הלם; 43. בעירה; 44. חומר שימור; 45. גלימה; 47. ראשוני; 48. יקום; 50. גדול ה־כנרים; 55. נישא כלפי מעלה; 57. חובתו של הגיס; 60. מילת תחינה; 61. יחידת ה־מהירות האווירית; 62. הסב צרות; 63. שתי־קה; 65. כינוי לאלוהים; 67. יזיז, יפנה.

המשרד המרכזי של תנועת העולם הזה — כוח חדש ע ב ר

לרחוב החשמונאים 88, תל-אביב, קומה ב'.

על מיספר הטלפון נודיע עם חי־בורו. עד אז, נא להשאיר הודעות במס' 260134.

המשרד יהיה פתוח במועדים:

יום א': 14.00—22.00.

יום ב': 9.00—13.30.

יום ג': 9.00—13.30.

יום ד': 14.00—19.00.

יום ה': 9.00—13.30, 19.00—2200.

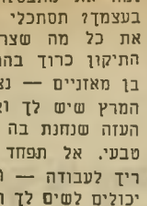
יו טו': 9.00—13.00.

פגישת חברים ואוהדים בקריות

ביום ג', 31 במרס 1970, בשעה 8.45 בערב, תיערך פגישת חברים ואוהדים אצל שלום זמיר, שדרות השופטים 91 (מול המועצה) בקרית־מוצקין.

(הכניסה מהחצר).

חברים ואוהדים מוזמנים.

סבלנות. אל תיתן לי־יחסים המתוחים עם אדם קרוב אליך לדכא אותך — או־טו־טו ה־כל יסתדר. הכרות ח־דשה בשטח הקרוב ל־עבודתך תסייע לך ל־התקדם, למרות זאת אל תזלזל בידידים יש־נים, ובמיוחד לא ב־ידידות ישנות. שים לב לאופי ולא להו־פעה. בשטח הרומנטי, רק אחרי פורים.

★ ★ ★

הגיע הזמן שתגיד לי־בוס מה אתה חושב עליו. ובכלל, תפסיק לפחד. פעל!!! עשה את המ־עשה החשוב שאתה דו־חה כל הזמן, כל הש־הייה נוספת תהיה ב־עוכריך. למרות שאינך מאמין ביכולתך — תצליח. בת שור! אל תבגדי בבן זוגך, לפחות עד לחודעה חד־שה. שום דבר טוב לא ייצא מזה.

★ ★ ★

אל תניח לדמויות מן העבר להטריד אותך, והיזהר במיוחד מנע־רות היסטריות. אל תתן לעייפותך הכרי־נית להשתלט עליך, כי תזדקק לכל מרצך, אם רצונך להצליח ברומן החדש. למרות נטייתך לשבת בבית — צא לבלות, ותפסיק, בשם האל, לדאוג כל הזמן לעסקים. השבוע את תפגשי אותו.

סוף סוף מותר לך להתאהב, אך תיזהר לא לאבד את הראש. אל תחליט החלטות גורל־יות בעניינים כספיים, ואל תיכנס לויכוחים מיותרים עם חבריך ל־עבודה. סרטנית — אם לא הספקת לבזבז את כל הכסף שלך במכי־רות סוף העונה — עשי זאת עכשיו. לא תיכשלי בקניותיך — הכוכבים בעדך.

★ ★ ★

למרות שעסקיך נראים השבוע בשפל המדרגה, אל תדאג. בשבוע הבא ישתפר המצב. כדאי לך לחדש את היחסים עם ידידה לשעבר, ול־השאיר אותם על מי־שור ידידותי. מצפה לך נסיעה קצרה שתביא בעקבותיה תוצאות טו־בות. השבוע אינו מתאים לצעדים דראס־טיים. החתיך שהיכרת עתה לא בשבילך.

★ ★ ★

העסקים כרגיל. אך הי־זהר לא למתוח את ה־חבל יותר מדי, כי הוא עלול להיקרע. ימי שני, שלישי, ורביעי מתאי־מים להיכרויות רומנ־טיות — למרות שב־סופו של דבר שום דבר לא ייצא מזה. הגיע הזמן שתקדיש יו־תר תשומת לב לאשה ולבית. בת בתו־לה — הזהרי מגברים בני מזלך.

בן מאזניים — נצל את המרץ שיש לך ואת ה־העזה שנחנת בה באופן טבעי. אל תפחד מחב־ריך לעבודה — הם לא יכולים לשים לך רגל א־פילו אם ינסו. נסיעה של אדם קרוב תביא ל־תוצאות טובות. צרות עם מס הכנסה ייגמרו בסופו של דבר בפתרון מתקבל על הדעת לטובתך.

★ ★ ★

את רואה שזה משתלם לסבול קצת כדי להיות יותר יפה? תמשיכי לטפל בעצמך ואל תאבדי את המרץ. תשתדלי לצאת בחברת גברים המבוגרים ממך בלא יותר מעשר ש־נים. בן עקרב — תפ־סיק לחשוב כל הזמן על בעיות כספיות. ה־כל יסתדר על הצד ה־טוב ביותר — למרות שהשפל עלול להימשך עוד שבוע. אל תעשה עיסקות גורליות. היה זהיר. צפה למיכ־תב חשוב השבוע, שישנה את עתידך.

★ ★ ★

סוף סוף יתחיל ללכת לך באהבה. מספיק סבלת. הפעם יאהבו אותך על באמת, יפנ־קו אותך ויפצו אותך. מכתב שיגיע מחו"ל יביא עימו בשורה לא כל כך נעימה. מה לע־שות? אי אפשר להצ־ליח גם באהבה וגם ב־עסקים באותו שבוע. כך בפירוש אומרים ה־כוכבים. בת קשת — אל תקנאי! אפילו אם הוא בוגד בך קצת — הוא יחזור אליך ויאהב אותך עוד יותר. כדאי לשמור על הבריאות במזג־אויר זה.

★ ★ ★

נסיעה קצרה תביא עימה תוצאות טו־בות — בתנאי שתחשוב היטב על מה שאתה עושה. אל תג־רום צער לאנשים ה־קרובים אליך — והק־דש להם הרבה תשו־מת־לב. תפסיק לדאוג להתקדמותך בעבודה — הכל יסתדר. שבוע לא מתאים להתקשרו־יות רומנטיות חדשות. בת גדי — למרות ש־הכל נראה לך עתה שחור — הצלחה גדולה במסיבה תרים לך את המוראל. תכנני לקראת הקיץ.

★ ★ ★

אל תאשים אחרים בצרות שהבאת על עצמך, ותעשה מה שצריך כדי לצאת מהן. הגיע הזמן שתתבגרי, בת דלי — היופי זה לא הכל, ובמקום לדאוג ל־הופעתך החיצונית — כדאי שתקראי פעם ספר, ידיד ותיק שייכ־נס לחייך שוב — יביא עימו שיפור במעמדך החברתי. אל תתני להצ־לחה הצפויה לך לסובב לך את הראש. מוסי־קה קלאסית תועיל לך. „החוג הנוצץ" שלך הינו מזויף ויגרום לך אכזבה.

★ ★ ★

אתה אדם רגיש, ודו־אג כל הזמן ליקיריך ברגע שהם עוזבים את שדה ראייתך. הירגע, חביבי, הירגע. הם מס־תדרים טוב גם בלע־דיך. הגיע הזמן ש־יהיה לך קצת אמון בבני אדם. חופש קצר מאדם קרוב לך מאד יביא לך תועלת. בת־דגים — זה השבוע שלך. תצאי, תבלי, עשי חיים, ו־אל תקחי את החיים כל כך ברצינות. לזה יהיה לך זמן די והותר בחודש־הבא. אז תצטרכי לשיקול דעת עמוק ואחראי.

למה את מתבטלת? למה את לא מטפלת בעצמך? תסתכלי טוב בראי ותתחילי לתקן את כל מה שצריך תיקון — אפילו אם התיקון כרוך בהוצאות.

השולם הפא

היתוש שהוציא את עם ישראל מהבוץ

גאולת העולם התחילה בגלל יתוש.

איך הגיע היתוש לתא־הטייס ממוזג האויר של המיראז' 3 הישראלי — לא הצליחו לגלות ועדות־החקירה שהוקמו אחרי כן. מה שהוכיח שהדתיים צדקו כשטענו שריבון עולם בכבודו ובעצמו התערב בעניין.

אולי. איך שלא יהיה, היתוש עקץ את טייס המיראז', זלמן זיתוני, וזלמן המופתע לחץ בלא־משים על הדק משגר־הטילים.

הטיל המופתע פגע במחפורת טילי סאם 3 והרג את אר־בעת אנשי הצוות הרוסיים שם.

היה זה אסון פאטאלי. ההיסטריה שאחזה בממשלה היתה מוצדקת. חמש שעות לאחר ההפצצה הגיע לירושלים אולטי־מאטום רוסי: אם תוך שלוש שעות לא יוחזרו ארבעת ה־חיילים הסובייטים לתחייה — תפעל ברית־המועצות באופן ישיר לחיסול התוקפנות הציונית המחורבנת. נמאס כבר מכם.

★ ★ ★

חמשת אלפי הצנחנים הרוסיים הראשונים כיסו את שמי ישראל למחרת בארבע בבוקר.

בשש כבר היה מפקדם, קולונל יעקב אברמוביץ סחרוב, במטה הכללי של צה"ל, כשהוא מעמיד לרשות צה"ל את אלפיים היהודים מבין אנשיו. 3000 האחרים סירבו להצטרף לצה"ל, ביקשו רק מיקלט מדיני.

בעקבות עצתו של קולונל סחרוב (שהפך החל משעה שש בבוקר לרב־סרן יעקב (ינק'ל) ירחי, מפקד לגיון מתנדבי חוץ־לארץ), שוגר שדר בהול לחשינגטון, ובו בקשה לרכבת אחירית עם מיצרכי מזון. אמצעי זהירות זה הוכח כנבון. בשלוש היממות הבאות תקפו את מדינת־ישראל כוחות סוב־ייטיים מגוונים שהסתכמו ב־180 אלף חייל. מלבד שלושה צנחנים ששברו את רגלם ולוחם מארינס אחד שטבע בשעת הירידה מהנחתת (התברר שהוא לא ידע לשחות, אך פחד לפתוח את הפה כשחיילו אותו למארינס), רוכזו כל השאר במחנות הארעיים לפליטים פוליטיים שהוכנו למענם בחופזה.

וההמשך הוא כבר נחלת ההיסטוריה: מהפכת 1970 ב־רוסיה, הבחירות שם, שבהן הוצאה המפלגה הקומוניסטית אל מחוץ לחוק, מישאל־העם שבעיקבותיו הצטרפה ברית־המועצות כמדינה ה־53 של ארצות־הברית, וקבלת חוקה כתובה ראשונה במדינת־ישראל, בה נאמר ברורות שהיתוש שהוציא את עם ישראל מהבוץ היה מעשה ידיו של הקב"ה, ולכן כל יהודי לא־דתי יהיה מעתה אזרח סוג ב' — עד ש־יסכים לגדל פיאות ויביא אישור מהגבאי שהוא מתפלל שלוש פעמים ביום.

„תנועה אחת חשודה, ואתם אבודים!"

שדר לניקסון

משדר ראש־הממשלה, הקריה, ירושלים.

שר־החוץ: „שמעת מה שניכסון אמר? אין פאנ־טומים!"

ראש־הממשלה: „אין?"

שר־החוץ: „אין!"

ראש־הממשלה: „איך הוא הודיע על כך? מה הוא הנוסח?"

שר־החוץ: „הנה הנוסח המדוייק. הנשיא ניכסון אמר: אומה אינה יכולה להישאר גדולה, אם היא בוגדת בבעלות בריתה ומזניחה את ידידיה. הכישלון שלנו והש־פלתנו במיזרח־התיכון יגבירו ללא ספק את חוסר האח־ריות של אותן מדינות קטנות שטרם זנחו את ידידיהן להשתלטות על העולם. זה יצית אלימות בכל מקום בו עוזרות התחייבויותינו לשמור על השלום."

ראש־הממשלה: „אבל זה בדיוק מה שניכסון אמר כאשר הבטיח לי את הפאנטומים!"

שר־החוץ: „הוא רק לא אמר לך אז מי הן בעלות־בריתה של אמריקה."

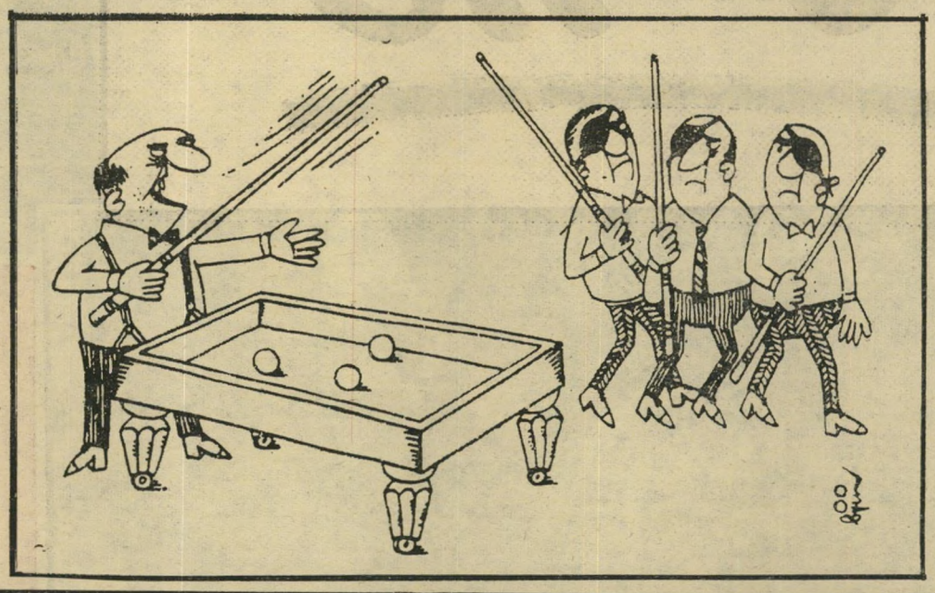
ראש־הממשלה: „והערבים, מה הם אומרים?"

שר־החוץ: נשיא מצרים, נאצר, שלח לניכסון את השדר הבא: „הנשיא רוצה לברך אותך על הנאום רב־המשמעות שלך ולהביע את תקוותו כי תצליח במהרה בהבאת השלום במיזרח־התיכון. נאום נשיא ארצות־הב־ריה מכיל גם משפט שמעודד ומחזק מדינות קטנות שו־חרות חרות בעולם כולו, החותרות לקיים את עצמאותן והנושאות עיניהן לאותה דמוקרטיה גדולה — ארצות־הברית."

ראש־הממשלה: „אבל זה בדיוק נוסח השדר ש־שלחתי לניכסון בעניין ויאט־נאם!"

שר־החוץ: „את לא רוצה להגיד שאת מתחרטת על השדר ההוא דווקא עכשיו?"

ראש־הממשלה: „אני? מה פתאום מתחרטת? הנה מה שאמרתי בכנסת בנובמבר 1969: „...לא חשוב, נקבל פאנטומים — נקבל. לא נקבל — לא נקבל. זה בכלל לא דבר חשוב!"

נוסעים למחשבה

מישלוח ראשון של פאראפראזות על אימרות מזכה את הקוראה דינה לבטוב בפרס של 10 ל"י.

המדינה — זה עני!
טוב אריה מת מכלב חי ונושך!
איזוהי חכמה? — היודעת את האבא של הנוגד!
בשלושה דברים האדם ניכר — בכיסו, בכוסו ובטביעת האצבעות שלו.
וישמן ישורון — ויעשה דיאטה.
פשוט בריות בשוק — ואל תזדקק ל־נבלות!

דינה לבטוב, תל־אביב

יומן השבוע

(מן העתונות)

יום שלישי: „הפלג הליברלי של גח"ל מנהל משא־ומתן עם הליברלים העצמאיים לקראת אפשרות של פירוק גח"ל ופרישת חרות מהקואליציה הממשלתית."

יום רביעי: „הרשימה הממלכתית דנה בהקמת מערך עם הליברלים העצמאיים."

יום חמישי: „הליברלים מכחישים כי גח"ל עומד בפני פירוק. לעומת זאת בוחנים הליברלים אפשרות של שיתוף פעולה עם הרשימה הממלכתית."

יום שישי: „הליברלים העצמאיים, הרשימה ה־ממלכתית והמרכז החופשי עשויים להקים גוש מלו־כד... גח"ל תהיה מוכנה לקלוט פלג מהליברלים ה־עצמאיים. הפלג השני יצטרף למפלגת העבודה."

יום שבת: (מוקדש למגעים וניסוח הכחשות).

יום ראשון: „הליברלים העצמאיים השיבו בשלי־לה לפניית המרכז החופשי להתאחד עימם. הרשימה הממלכתית הודיעה כי לא תתאחד עם גח"ל."

יום שני: „חרות הודיעה כי גח"ל לא יתפרק. ה־ליברלים הודיעו כי ידונו בהצעת הליברלים העצמאיים להתמזג עימם."

יום שלישי: „גח"ל הודיעה על הסכמתה להתאחד עם המערך. מפ"ם הודיעה שלא תסכים להתמזג עם פועלי אגודת־ישראל. הרשימה הממלכתית מנהלת משא־ומתן להצטרפות לרק"ח. מק"י מקיימת מגעים עם המפד"ל להקמת גוש פרלמנטרי משותף. המרכז החופ־שי מעיין באפשרות להתפלג אל גח"ל והליברלים העצ־מאיים. הליברלים העצמאיים מוכנים לשמור על עצ־מאותם בתנאי שרפ"י לשעבר תצטרף אליהם. מפלגת העבודה מוכנה להצטרף אל סיעת הקידמה והאחווה. השיתוף והחקלאות מאיימים בפילוג."

נערת השבוע

טריבוגיה

מספר 1699 ● ז' אדר ב' תשל"ו 23.3.1976 ● [illegible]

העולם הזה

כל נשפי פורים

רופא ד"ר יזהר חרוזי

הגהינום של אבו-כביר

ביקור אצל חנה מרון

שערוריית עוזרות-הבית